

Europska
komisija

STANJE UNIJE

2022.

KOMISIJA URSULE VON DER LEYEN

#SOTEU

HR

Svake godine u rujnu predsjednik Europske komisije održi u Europskom parlamentu govor o stanju Unije. U njemu nabroji postignuća protekle godine i predstavi prioritete za iduću. Predsjednik tada najavi i kako će se Europska komisija nositi s najvećim izazovima pred Europskom unijom. Nakon govora slijedi plenarna rasprava. Time se otvara dijalog s Europskim parlamentom i Vijećem radi pripreme programa rada Komisije za iduću godinu.

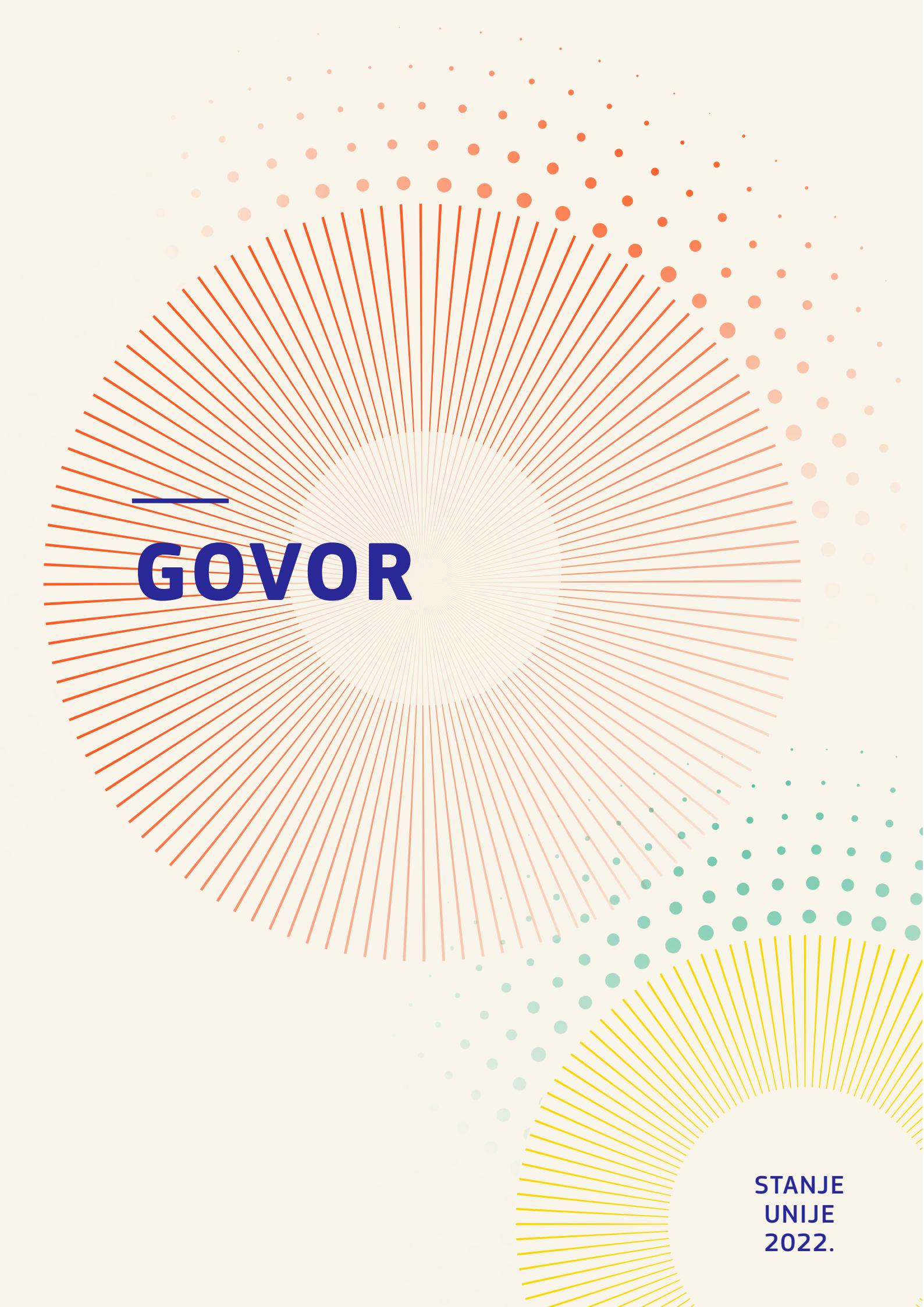
Govoru o stanju Unije ishodište je Ugovor iz Lisabona, a utvrđen je 2010. Okvirnim sporazumom o odnosima između Europskog parlamenta i Europske Komisije, kojim se od predsjednika zahtijeva i da predsjedniku Europskog parlamenta i predsjedništvu Vijeća pošalje pismo namjere s pojedinostima o mjerama koje Europska komisija kani poduzimati do kraja sljedeće godine putem zakonodavnih i drugih inicijativa.

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen održala je 14. rujna 2022. treći govor o stanju Unije.

Svi materijali dostupni su na ovoj poveznici: state-of-the-union.ec.europa.eu.

SADRŽAJ

GOVOR	4
PISMO NAMJERE PREDSJEDNICI ROBERTI METSOLI I PREMIJERU PETRU FIALI.....	30
POSTIGNUĆA.....	35
1. EUROPLJANI SU UZ UKRAJINU, ZA DEMOKRACIJU I MIR	38
2. PREVLADAVANJE PANDEMIJE S POMOĆU SOLIDARNOSTI I ZNANOSTI.....	50
3. PREDVOĐENJE ZELENE, DIGITALNE I PRAVEDNE TRANZICIJE	56
4. STUPOVI EUROPSKE DEMOKRACIJE	69
KRONOLOGIJA	79

GOVOR

STANJE
UNIJE
2022.

UNIJA SNAŽNA U ZAJEDNIŠTVU

UVOD

Gospođo Predsjednici
poštovani zastupnici,
dragi Euroljani,

**nikad još nije ovaj Parlament raspravljao o stanju Unije,
a da je na tlu Europe bjesnio rat.**

Svi pamtimo to kobno jutro krajem veljače.

Euroljani iz cijele Unije probudili su se u nevjerici. Potresao ih je ponovni pogled u lice zla. Potresli su ih zvukovi sirena i okrutnost rata.

Ali od tog se časa cijela Europa ujedinila u solidarnosti.

Na granicama, na kojima su izbjeglice pronašli spas. Na ulicama, koje su okitili ukrajinskim zastavama. U učionicama, u kojima su ukrajinska djeca našla nove prijatelje.

Od tog trenutka Euroljani nisu ni časa okljevali.

Smogli su snagu i ispravno postupili.

I od toga časa naša se Unija pokazuje u najboljem svjetlu.

—
**Čim su ruske snage
prešle ukrajinsku
granicu, odgovorili
smo složno,
odlučno i brzo.**

Prije petnaest godina, za finansijske krize, trajno smo rješenje tražili godinama.

Desetljeće poslije, za globalne pandemije, trebao nam je tek koji tjedan.

A ove godine, čim su ruske snage prešle ukrajinsku granicu, odgovorili smo složno, odlučno i brzo.

Time se možemo ponositi.

Iznova smo otkrili unutarnju snagu Europe.

A sva će nam ta snaga trebati. Pred nama su teški mjeseci. Obitelji će teško spajati kraj s krajem, a poduzeća će donositi teške odluke o budućnosti.

Bit će sasvim jasna: mnogo je toga dovedeno u pitanje. Ne samo za Ukrajinu, nego za cijelu Europu i za svijet.

Svima će nam biti teško. Zbog onih koji žele iskoristiti svaku našu podjelu.

Nije ovo samo rat Rusije protiv Ukrajine.

Rat je ovo protiv naše opskrbe energijom, protiv našega gospodarstva, protiv naših vrijednosti i naše budućnosti.

Ovo je sukob autokracije i demokracije.

Uvjereni sam da će pred hrabrošću i solidarnošću Putin pokleknuti i Europa će pobijediti.

—
Hrabrost danas nosi ukrajinsko ime.

HRABROST DA STANEMO UZ SVOJE HEROJE

Poštovani zastupnici,

hrabrost danas nosi ukrajinsko ime.

Hrabrost ima lice, lice Ukrajinki i Ukrajinaca koji su se suprotstavili ruskoj agresiji.

Pamtim jedan trenutak iz prvi tijedana invazije. Ukrajinska prva dama Olena Zelenska okupila je roditelje ukrajinske djece koju je neprijatelj pobio.

Stotine obitelji za koje rat nikad neće završiti i kojima život nikad više neće biti kao prije.

Gledali smo kako prva dama predvodi tihu kolonu tužnih majki i očeva, kako na stabla vješaju po jedno zvonce za svako izgubljeno dijete.

Ta će zvona sada uvijek zvoniti na vjetru, a nedužne će nam žrtve rata zauvijek ostati u sjećanju.

Ona je danas ovdje s nama!

Draga Olena, velika je hrabrost bila suprotstaviti se Putinovoj okrutnosti.

Ali vi ste tu hrabrost smogli.

I rodila se nacija heroja.

Ukrajina je danas snažna jer se cijela zemlja bori, za svaku ulicu, za svaki dom.

Ukrajina je snažna jer su ljudi poput Vašeg supruga predsjednika Zelenskog ostali u Kijevu i predvode otpor, zajedno s Vama i vašom djecom, draga Olena.

Dali ste hrabrost cijeloj naciji. I posljednjih smo dana svjedoci toga da se hrabrost

Ukrainaca isplatila. Dali ste glas svojem narodu, koji se čuje u cijelome svijetu.

A svima nama dali ste nadu.

Zato danas zahvaljujemo Vama i svim Ukrajincima

Slava zemlji europskih heroja. Slava Ukrajini!

Europska je solidarnost s Ukrainianom nepokolebljiva.

Europa je od prvoga dana uz Ukrainianu. Oružjem. Financijskim sredstvima. Dobrodošlicom izbjeglicama. I najžećim sankcijama koje svijet pamti.

Ruski je financijski sektor na izdisaju. Tri četvrtine ruskog bankovnog sektora isključili smo s međunarodnih tržišta.

Iz Rusije se povuklo gotovo tisuću međunarodnih poduzeća.

Proizvodnja automobila za tri je četvrtine manja nego lani. Aeroflot prizemljuje zrakoplove jer nema rezervnih dijelova.

—
**Europska je
solidarnost
s Ukrainianom
nepokolebljiva.**

Ruska vojska ostaje bez poluvodiča i vojnu opremu popravlja čipovima iz perilica posuđa i hladnjaka. Ruska industrija je na koljenima.

Kremlj je rusko gospodarstvo poslao na put bez povratka.

To je cijena Putinova razornog i smrtonosnog pohoda.

I neka bude jasno svima, sankcije se ne ukidaju.

**U ovome trenutku važno
je pokazati odlučnost, ne pomirljivost.**

Isto vrijedi i za našu finansijsku pomoć Ukrajini.

**Tim Europa dosad je poslao više od 19 milijardi eura finansijske
pomoći.**

A u to nisam ubrojila našu vojnu potporu.

Znamo da će to potrajati.

Obnova Ukrajine zahtijevat će golema sredstva. U ruskim je udarima uništeno ili oštećeno više od 70 škola.

—
**Naša pomoć
neće biti samo
finansijska.
Pomoći ćemo
Ukrajini da
iskoristi svoj
puni potencijal.**

Pola milijuna ukrajinske djece ova je školsku godinu počelo u Europskoj uniji. Ali mnogo je djece u Ukrajini koja više nemaju školsku zgradu.

Zato danas najavljujem da ćemo surađivati s ukrajinskom prvom damom u obnovi oštećenih ukrajinskih škola. I zato ćemo osigurati 100 milijuna eura. Jer budućnost Ukrajine počinje u njezinim školama.

Naša pomoć neće biti samo finansijska. Ukrajini ćemo pomoći da iskoristi svoj puni potencijal.

Ukrajina već postaje važno tehnološko čvorište i dom brojnih inovativnih mladih poduzeća.

Zato želim da mobiliziramo punu snagu našeg jedinstvenog tržišta i potaknemo taj rast i stvaranje novih mogućnosti.

U ožujku smo Ukrajinu uspješno spojili na našu elektroenergetsku mrežu. Prvotno je plan bio da to učinimo do 2024. Ali uspjeli smo u dva tjedna. I Ukrajina danas nama izvozi električnu energiju. Tu obostrano korisnu trgovinu želim još više proširiti.

Već smo ukinuli uvozne carine na ukrajinski izvoz u EU.

Uvest ćemo Ukrajinu u europsko područje besplatnog roaminga.

Uvest ćemo Ukrajinu u europsko područje besplatnog roaminga.

I trake solidarnosti pokazale su se kao velik uspjeh.

U skladu sa svim time, Komisija će surađivati s Ukrajinom kako bi joj omogućila nesmetan pristup jedinstvenom tržištu. To vrijedi i u drugom smjeru.

Jedinstveno tržište jedan je od najvećih europskih uspjeha. Sad je čas da ono postane uspjeh i za naše prijatelje u Ukrajini.

Upravo zato danas idem u Kijev i razgovarat ću o tome s predsjednikom Zelenskim.

Poštovani zastupnici,

iz ovog smo rata naučili da je trebalo slušati one koji znaju kakav je Putin.

Trebali smo slušati Anu Politkovsku i sve ruske novinare koji su otkrivali zločine i platili to životom.

Naše prijatelje u Ukrajini, Moldovi, Gruziji te oporbu u Bjelarusu.

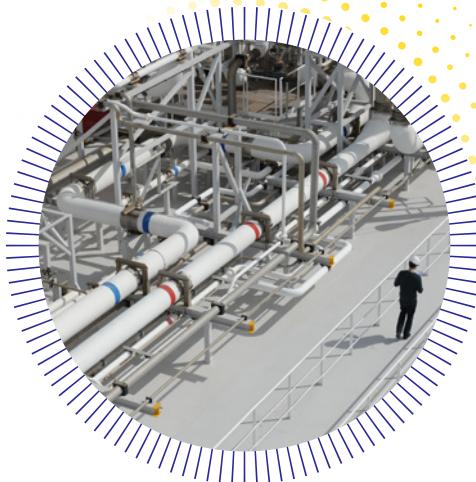
Trebali smo slušati glasove u našoj Uniji – u Poljskoj, u baltičkim zemljama i po cijeloj središnjoj i istočnoj Europi.

Godinama su nam govorili da se Putin neće zaustaviti.

I pripremali su se za to.

Naši prijatelji iz baltičkih zemalja uložili su velike napore da ne budu ovisni o Rusiji. Ulagali su u energiju iz obnovljivih izvora, u terminale za ukapljeni prirodni plin i interkonekcijske vodove.

To je veliki trošak. Ali ovisnost o ruskim fosilnim gorivima ima puno veću cijenu.

Moramo se riješiti te ovisnosti u cijeloj Europi.

Zbog toga smo dogovorili zajedničko skladištenje. Sada smo na 84 % kapaciteta: premašili smo zadane ciljeve.

No to nažalost neće biti dovoljno.

Odmaknuli smo se od Rusije prema pouzdanim dobavljačima, SAD-u, Norveškoj, Alžiru i drugima.

Prošle je godine udio ruskog plina iznosio 40 % našeg uvoza plina. Danas je to tek 9 % plina iz plinovoda.

No Rusija i dalje stalno manipulira našim tržištem energije. Ide tako daleko da spaljuje vlastiti plin. To tržište više ne funkcionira.

Osim toga, klimatska kriza u velikoj mjeri odražava na našim računima. Zbog toplinskih valova raste potražnja za električnom energijom. Suš su zatvorile hidroelektrane i nuklearke.

Zbog toga su cijene plina više od deset puta veće nego prije pandemije.

Milijuni poduzeća i kućanstava ne znaju kako spojiti kraj s krajem.

No Europoljani se hrabro nose i s time.

Radnici iz tvornice keramike u središnjoj Italiji odlučili su svoje smjene pomaknuti na ranojutarnje sate kako bi iskoristili niže cijene energije.

Zamislite samo one među njima koji su i roditelji, koji moraju iz kuće izaći rano dok djeca još spavaju, a sve zbog rata koji nisu odabrali.

To je jedan od milijun primjera prilagodbe Europoljana ovoj novoj stvarnosti.

Prošle je godine udio ruskog plina iznosio 40 % našeg uvoza plina. Danas je to tek 9 % plina iz plinovoda.

Zato državama članicama predlažemo mjere za smanjenje ukupne potrošnje električne energije.

No potrebna nam je usmjerenija potpora.

Za industriju, naprimjer za proizvođače stakla, koji moraju ugasiti peći. Ili za samohrane roditelje kojima neprestano stižu zastrašujući računi za režije.

Milijunima Europljana potrebna je potpora.

Države članice Unije već su uložile milijarde eura za pomoć ugroženim kućanstvima.

No znamo da to neće biti dovoljno..

—
**Državama
članicama
predlažemo mjere
za **smanjenje**
ukupne potrošnje
električne
energije.**

Zato predlažemo ograničenje prihoda poduzeća koja proizvode električnu energiju po niskim cijenama.

Ta poduzeća ostvaruju dosad nezabilježene prihode, o kakvima nisu ni sanjali.

U našem socijalnom tržišnom gospodarstvu, dobit je dobra.

No u ovakvim vremenima pogrešno je ostvarivati nevjerojatnu dobit na račun rata i na teret potrošača.

U ovakvim vremenima dobit se mora podijeliti i usmjeriti prema onima kojima je najpotrebnija.

Zahvaljujući našem prijedlogu prikupit će se više od 140 milijardi eura kojima će države članice ublažiti izravne posljedice krize.

A zbog toga što je ova kriza povezana s fosilnim gorivima, i industrija fosilnih goriva ima poseban zadatak.

I najveća poduzeća iz sektora nafte, plina i ugljena ostvaruju golemu dobit. Zato i ona trebaju poštено sudjelovati – moraju dati svoj doprinos u krizi.

Sve su to hitne i privremene mjere koje pripremamo, a raspravljamo o mogućnosti ograničenja cijena.

Moramo se truditi sniziti cijenu plina.

Moramo osigurati opskrbu, a istodobno ostati i globalno konkurentni.

Zato ćemo s državama članicama pripremiti niz mjera u kojima ćemo uzeti u obzir specifičnu prirodu našeg odnosa s dobavljačima – od nepouzdanih dobavljača kao što je Rusija do pouzdanih prijatelja kao što je Norveška.

S norveškim premijerom Storeom dogovorila sam osnivanje radne skupine. Timovi su već počeli s radom.

—
Zato moramo smanjiti prevladavajući utjecaj plina na cijenu električne energije.

Na dnevnom je redu još jedna važna tema. Danas je naše tržište plina dramatično izmijenjeno: od većinskog oslanjanja na plin iz plinovoda prešli smo na povećanje količine prirodnog ukapljenog plina.

Ali TTF, referentna vrijednost na tržištu plina, nije se prilagodio.

Zato će Komisija nastojati uspostaviti reprezentativnije mjerilo.

Istodobno znamo i da su energetska poduzeća suočena s velikim problemima s likvidnošću na tržištima budućnosnica na električnu energiju, što je rizično za funkcioniranje našeg energetskog sustava.

Te ćemo probleme rješavati u suradnji s regulatorima tržišta, tako što ćemo izmijeniti pravila o instrumentima osiguranja i poduzeti mjere za ograničenje volatilnosti unutardnevnih cijena.

A u listopadu ćemo izmijeniti privremeni okvir za mjere državne potpore kako bismo omogućili izdavanje državnih jamstava i istodobno očuvali ravnopravne uvjete.

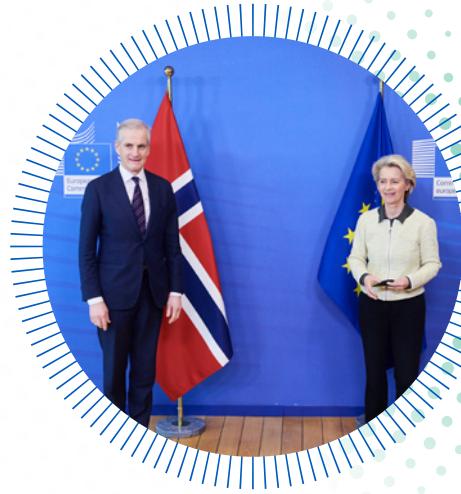
To su tek prvi koraci. Ali bez obzira na krizu u kojoj jesmo, moramo gledati u budućnost.

Sadašnji model tržišta električne energije, koji se temelji na rangiranju ponuđača na temelju ekonomskih kriterija, nije više pravedan za potrošače.

Oni bi morali osjetiti prednosti jeftine energije iz obnovljivih izvora.

Zato moramo smanjiti prevladavajući utjecaj plina na cijenu električne energije. Stoga ćemo provesti sveobuhvatnu reformu tržišta električne energije.

A sada želim istaknuti nešto važno. I prije pola stoljeća, sedamdesetih godina dvadesetog stoljeća, svijet se suočio s krizom zbog fosilnih goriva.

Neki od nas još pamte vikende bez automobila radi uštede energije.
A ipak smo nastavili po starom.

Nismo se oslobodili ovisnosti o nafti. A što je još gore, fosilna goriva bila su uvelike subvencionirana.

To je bio pogrešan put, ne samo za klimu, nego i za javne financije i za našu neovisnost. *I tu pogrešku i danas plaćamo.*

Tek je šačica vizionara shvatila da je pravi problem u fosilnim gorivima, a ne samo u njihovoj cijeni.

—
Neki od tih vizionara naši su prijatelji iz Danske.

Vodik
može biti
prekretnica za
Europu.

Kad je došlo do naftne krize, Danci su počeli znatno ulagati u iskorištavanje energije vjetra.

Na temeljima koje su postavili postali su globalni predvodnici u tom sektoru i otvorili na desetke tisuća novih radnih mesta.

Tako se to radi!

Ne treba tražiti samo brzo rješenje, već je potrebno promijeniti obrasce, učiniti iskorak u budućnost.

NASTAVLJAMO ISTIM PUTEM I PRIPREMAMO SE ZA BUDUĆNOST

Poštovani zastupnici,

dobra je vijest da je ta nužna preobrazba već započela!

Već se događa na Sjevernom i Baltičkom moru, gdje naše države članice ulažu golema sredstva u vjetroelektrane na moru.

Događa se na Siciliji, gdje će najveća takva europska tvornica uskoro proizvesti najnoviju generaciju solarnih panela.

Događa se i na sjeveru Njemačke, gdje regionalni vlakovi sada voze na zeleni vodik.

Vodik bi mogao biti pokretač promjene u Europi.

Tržišna niša za vodik mora prerasti u veliko tržište.

U planu REPowerEU udvostručili smo cilj: želimo da se do 2030. u Europskoj uniji svake godine proizvede deset milijuna tona vodika iz obnovljivih izvora.

Da bismo u tome uspjeli, trebamo pokrenuti tržište vodika, nadoknaditi manjak ulaganja i uskladiti buduću ponudu i potražnju.

Stoga danas mogu najaviti da ćemo osnovati novu europsku banku za vodik.

Ta će banka pomoći da se zajamči otkup vodika, i to ponajviše sredstvima iz Fonda za inovacije.

—
**Osnovat
ćemo novu
Europsku
banku za
vodik.**

Moći će uložiti tri milijarde eura u stvaranje budućeg tržišta vodika.

Tako će se graditi gospodarstvo budućnosti

i to je naš zeleni plan za Europu!

Posljednjih mjeseci svi smo vidjeli koliko je europski zeleni plan važan.

Upamtit ćemo ljeto 2022. Svjedočili smo prizorima osušenih riječnih korita, izgorjelih šuma i ekstremnih vrućina.

A stanje je zapravo još i gore. Kao rezerva u slučaju nužde za rijeke poput Rajne i Rhône dosad su služili alpski ledenjaci.

Ali, europski ledenjaci tope se brže nego ikad i suše će u budućnosti biti još teže.

We must work relentlessly to adapt to our climate – making nature our first ally.

Moramo neumorno raditi na prilagodbi klimatskim promjenama i priroda mora postati naš najveći saveznik.

Stoga će se na konferenciji UN-a o bioraznolikosti, koja će se održati ove godine u Montrealu, naša Unija zalagati za ambiciozan globalni sporazum o zaštiti prirode,

a isto ćemo učiniti i na konferenciji COP27 u Sharm el-Sheikhu.

Međutim, i kratkoročno bismo trebali biti pripravniji na klimatske promjene.

Nijedna se zemlja ne može sama boriti protiv ekstremnih meteoroloških fenomena i njihove razorne snage.

Ljetos smo slali zrakoplove iz Grčke, Švedske i Italije da gase požare u Francuskoj i Njemačkoj.

— Dogodine ćemo udvostručiti svoje protupožarne kapacitete.

Ali Evropi će biti potrebni dodatni kapaciteti jer će takvi događaji biti sve češći i intenzivniji.

Stoga danas najavljujem da ćemo dogodine udvostručiti kapacitete za borbu protiv požara.

Europska unija obogatit će svoju flotu kupnjom dodatnih deset laganih amfibijskih zrakoplova i tri helikoptera.

Eto primjera europske solidarnosti na djelu!

Poštovani zastupnici,

tijekom posljednjih godina pokazalo se koliko toga Europa može postići kad se ujedini.

Nakon dosad nezabilježene pandemije gospodarski su se rezultati u rekordnom vremenu vratili na razinu prije krize.

Od *nepostojanja cjepiva* došli smo do više od četiri milijarde doza za Euopljane i za svijet.

U rekordnom smo vremenu stvorili i instrument SURE, kako bi ljudi zadržali radno mjesto čak i kada poduzećima ponestane posla.

Bili smo u najdubljoj recesiji od Drugog svjetskog rata, a ostvarili smo najbrži oporavak od razdoblja procvata koje je nakon njega uslijedilo.

To je bilo moguće zato što smo se svi okupiliiza zajedničkog plana oporavka.

Instrument NextGenerationEU povećao je povjerenje u naše gospodarstvo, a to je tek početak!

Dosad je državama članicama isplaćeno 100 milijardi eura, što znači da u naše gospodarstvo još nije ubrizgano 700 milijardi eura.

NextGenerationEU zajamčit će konstantan priljev ulaganja kako bi se održala radna mjesta i rast.

Taj instrument donosi potporu našem gospodarstvu i, što je još važnije, donosi obnovu.

—
NextGenerationEU
zajamčit će konstantan
priljev ulaganja za
očuvanje radnih mesta
i rasta.

Financiraju se nove vjetroturbine i solarne elektrane, brzi vlakovi i energetska obnova.

Premda smo NextGenerationEU osmisili prije gotovo dvije godine, on predstavlja upravo ono što Europi treba danas!

Stoga, držimo se tog plana!

Iskoristimo taj novac!

Poštovani zastupnici,

za budućnost naše djece potrebno je istodobno ulagati u održivost i održivo ulagati.

Moramo financirati prelazak na digitalno gospodarstvo i gospodarstvo s nultim neto emisijama.

Ali pritom treba uzeti u obzir i novu stvarnost povišenog javnog duga.

Potrebna su nam fiskalna pravila kojima će se omogućiti strateška ulaganja i zaštititi fiskalna održivost.

Potrebna su nam pravila prilagođena izazovima ovog desetljeća.

Nove ideje za naše gospodarsko upravljanje iznijet ćemo u listopadu, ali dopustite mi da s vama podijelim nekoliko osnovnih načela.

Države članice trebale bi imati veću fleksibilnost kad je riječ o načinima smanjenja duga, ali i veću odgovornost za dogovorene rezultate.

Trebala bi postojati jednostavnija pravila koja svi mogu poštovati.

Time bi se otvorio prostor za strateška ulaganja, a finansijskim tržištima dalo bi se potrebno pouzdanje.

Zacrtajmo još jednom zajednički put naprijed.

S više slobode pri ulaganju. Ali i s više nadzora nad napredovanjem.

S većom odgovornosti država članica. A time i boljim rezultatima za građane.

Otkrijmo ponovno duh Maastrichta: stabilnost i rast mogući su samo kad dolaze zajedno!

Poštovani zastupnici,

u tranziciji gospodarstva moramo se osloniti na trajne vrijednosti svojeg socijalnog tržišnog gospodarstva.

Najveća snaga Europe nalazi se u svakome od nas.

Naše socijalno tržišno gospodarstvo svakoga potiče da daje najbolje od sebe, ali istodobno uzima u obzir i ljudsku ranjivost.

Nagrađuje uspjeh i jamči zaštitu. Pruža mogućnosti, ali i postavlja ograničenja.

Upravo nam to sada treba.

—
**Snaga našeg
socijalnog
tržišnoga
gospodarstva
potaknut će zelenu
i digitalnu tranziciju.**

Snaga našeg socijalnog tržišnog gospodarstva potaknut će zelenu i digitalnu tranziciju.

Potrebno nam je motivirajuće poslovno okruženje, radna snaga s odgovarajućim vještinama i pristup sirovinama potrebnima za industriju.

O tome ovisi naša konkurentnost u budućnosti.

Moramo ukloniti prepreke koje i dalje koče naša mala poduzeća.

Ona moraju biti u središtu te preobrazbe jer su okosnica dugogodišnje europske industrijske snage i uvijek im je zaposlenik bio na prvome mjestu, pogotovo u kriznim vremenima.

A inflacija i nesigurnost posebno su ih teško pogodile.

Stoga ćemo predložiti paket olakšica za mala i srednja poduzeća, koji će uključivati prijedlog za jedinstveni skup poreznih pravila za posovanje u Europi pod nazivom BEFIT.

Time će se olakšati posovanje u Uniji. Uz manje birokracije postići će se bolji pristup dinamičnom europskom tržištu.

Revidirat ćemo i Direktivu o kašnjenju u plaćanju jer nije pošteno da svako četvrto poduzeće odlazi u stečaj zbog kašnjenja u plaćanju računa.

To će biti spas za milijune obiteljskih poduzeća.

Nedostatak osoblja još je jedan izazov za europska poduzeća.

Nezaposlenih nikad nije bilo manje, i to je sjajna vijest!

S druge strane, broj slobodnih radnih mjesta nikad nije bio veći.

Bilo da je riječ o vozačima kamiona, konobarima ili osoblju u zračnim lukama, njegovateljima, inženjerima ili informatičarima, od nekvalificiranih radnika do stručnjaka s visokom stručnom spremom – Europa vas sve treba!

Stoga još više moramo ulagati u ospozobljavanje i usavršavanje, u čemu ćemo blisko surađivati s poduzećima jer ona najbolje znaju kakvi im stručnjaci trebaju sada i kakvi će im trebati u budućnosti.

—
**Moramo
ukloniti
prepreke koje
i dalje koče
naša mala
poduzeća.**

Predlažem da 2023. postane **Europska godina vještina.**

Pritom moramo uzeti u obzir želje i ciljeve samih tražitelja posla.

Isto tako, planiramo privući odgovarajuće stručnjake iz inozemstva koji će osnažiti naša poduzeća i europski rast.

Stoga je prvi korak da u Europi počnemo brže priznavati njihove stručne kvalifikacije.

Europa mora postati privlačnija za one koji imaju znanje i želju za radom.

Stoga predlažem da se 2023. proglaši Godinom oспособljavanja i usavršavanja.

Poštovani zastupnici,

moja su treća točka mala i srednja poduzeća te naša industrija.

Bilo da govorimo o izradi čipova za virtualnu stvarnost ili ćelija za solarne ploče, pristup sirovinama od ključne je važnosti za uspjeh naše transformacije u održivo i digitalno gospodarstvo.

Litij i rijetke zemlje uskoro će biti važniji od nafta i plina.

Naša će se potreba za rijetkim zemljama do 2030. upeterostručiti.

To je dobar znak jer nam pokazuje koliko europski zeleni plan brzo napreduje!

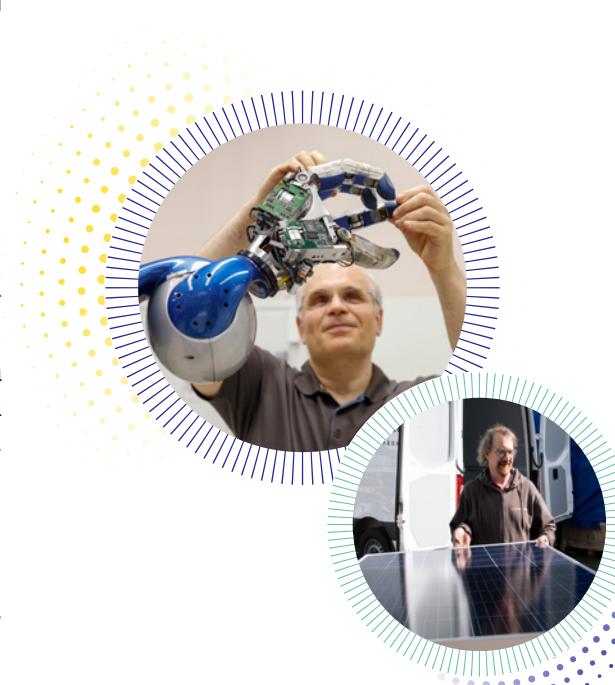
Jedino je problem što trenutačno gotovo cijelim tržištem vlada samo jedna zemlja.

Ne smijemo ponovno postati ovisni kao što se dogodilo s naftom i plinom.

Sada na scenu stupa naša trgovinska politika.

Nova partnerstva pridonose jačanju našega gospodarstva, ali i širenju naših interesa i vrijednosti.

Kod partnera koji dijeli naše stavove možemo i izvan svojih granica zajamčiti poštovanje radnih i ekoloških normi.

Posebno moramo obnoviti odnose s takvim partnerima te s važnim regijama koje imaju potencijal rasta.

Stoga ću predložiti ratifikaciju sporazuma s Čileom, Meksikom i Novim Zelandom.

Osim toga, nastavljamo pregovore s važnim partnerima kao što su Australija i Indija.

No osiguravanje sirovina samo je prvi korak.

Prerada takvih metala jednako je važna.

Svjetski predvodnik u prerađivačkoj industriji danas je Kina. U toj se zemlji proizvodi gotovo 90 % rijetkih zemalja i 60 % litija.

Utvrđit ćemo strateški važne točke u cijelom opskrbnom lancu, od vađenja i obrade do prerade i recikliranja. I osigurat ćemo strateške rezerve kada opskrba bude ugrožena.

Stoga danas najavljujem Europski akt o kritičnim sirovinama.

Znamo da takav pristup može biti uspješan.

—
**Neka se
budućnost
industrije
stvara
u Europi.**

Prije pet godina Europa je osnovala Savez za baterije i uskoro će se u Europi proizvoditi trećina potrebnih baterija.

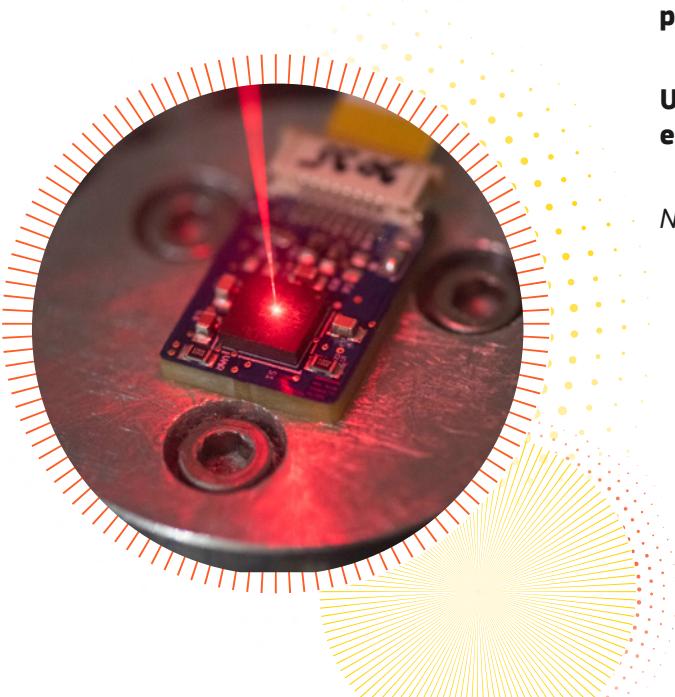
Prošle sam godine najavila Europski akt o čipovima i za nekoliko će mjeseci prva gigatvornica čipova početi s radom.

Sada moramo ponoviti taj uspjeh.

Stoga ćemo povećati i finansijski doprinos važnim projektima od zajedničkog europskog interesa.

Usto, zalagat ću se za osnivanje novog Fonda za europsku suverenost.

Neka se budućnost industrije stvara u Europi.

ZAŠTITA NAŠE DEMOKRACIJE

Poštovani zastupnici,

pogledamo li današnji svijet, lako nam se može učiniti da polako iščezava ono što se nekada činilo neizbrisivim.

Na to nas je na neki način podsjetio prošlotjedni odlazak kraljice Elizabete II.

Ona je legenda!

—
Kraljica Elizabeta II. uvijek nas je podsjećala na to da se naša budućnost gradi na novim idejama, no da je utemeljena na našim najstarijim vrijednostima.

Bila je konstanta u turbulentnim događajima i promjenama u posljednjih 70 godina.

U svojoj službi bila je čvrsta i nepokolebljiva.

No, više od svega, uvijek je znala pronaći prave riječi u pravom trenutku, od obraćanja stanovnicima evakuiranima u ratu 1940. pa do svojega povijesnog govora tijekom pandemije.

Obraćala se ne samo srcu svoje nacije nego i duši svijeta.

A kad mislim na situaciju u kojoj se danas nalazimo, sjetim se riječi koje je izgovorila na vrhuncu pandemije.

Rekla je: „Uspjet ćemo, i taj će uspjeh pripadati svakome od nas”.

Uvijek nas je podsjećala na to da se naša budućnost gradi na novim idejama, no da je utemeljena na našim najstarijim vrijednostima.

Od kraja Drugog svjetskog rata nastojimo ispuniti obećanje o uspostavi demokracije i vladavine prava.

Narodi svijeta zajednički su izgradili međunarodni sustav koji promiče mir i sigurnost, pravdu i gospodarski napredak.

Upravo je to danas meta ruskih projektila.

Ono što smo vidjeli na ulicama Buče, na spaljenim poljima žita, a nedavno i na ulazu u najveću ukrajinsku nuklearnu elektranu, *nije samo kršenje međunarodnih pravila*.

To je pokušaj njihova namjernog zatiranja.

Prekretnica je to u globalnoj politici zbog koje moramo preispitati naš program vanjske politike.

—
**Vrijeme je
za ulaganje
u snagu
demokracije.**

Vrijeme je za ulaganje u snagu demokracija.

Taj posao počinje u jezgri koju čine naši partneri istomišljenici, naši prijatelji u svakoj demokratskoj naciji svijeta.

Svijet gledamo istim očima, stoga bismo trebali mobilizirati snagu našeg zajedništva kako bismo stvorili globalna dobra.

Trebamo se potruditi proširiti tu jezgru demokracija. Najizravnije ćemo to postići produbljivanjem veza i jačanjem demokracija na našem kontinentu.

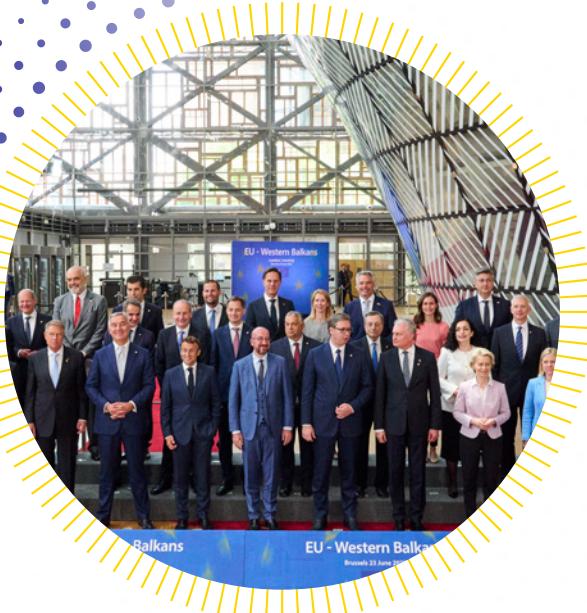
To započinje sa zemljama koje se već približavaju Uniji.

Moramo ih pratiti na njihovu putu jer je put prema snažnim demokracijama ujedno i put prema Uniji.

Zato poručujem stanovnicima zapadnog Balkana, Ukrajine, Moldove i Gruzije: dio ste naše obitelji, vaša je budućnost u našoj Uniji i ona bez vas nije potpuna!

Vidjeli smo i da postoji potreba za približavanjem zemljama Europe koje nadilazi okvire procesa pristupanja.

Zato podržavam poziv na osnivanje europske političke zajednice, o čemu ćemo svoje ideje predstaviti Europskom vijeću.

Naša budućnost ovisi i o našoj sposobnosti da se angažiramo izvan te jezgre naših demokratskih partnera.

Zemlje sa svih strana svijeta dijele interes za suradnju s nama na svladavanju velikih izazova ovog stoljeća, kao što su klimatske promjene i digitalizacija.

To je ideja vodilja strategije ulaganja Global Gateway, koju sam ovdje najavila prije godinu dana i koja već ostvaruje rezultate.

Zajedno s našim afričkim partnerima, u Ruandi i Senegalu gradimo dvije tvornice za proizvodnju mRNA cjepiva.

Proizvodit će se u Africi i za Afriku, uz pomoć vrhunske tehnologije.

Isti taj pristup sada širimo na cijelu Latinsku Ameriku kao dio šire strategije uključivanja.

Za to su potrebna ulaganja na globalnoj razini.

Da bismo to ostvarili, udružit ćemo se s priateljima u SAD-u i drugim partnerima iz skupine G7.

U tom duhu, predsjednik Biden i ja sazvat ćemo sastanak čelnika kako bismo razmotrili i najavili projekte provedbe.

Poštovani zastupnici,

ovo je samo dio našeg rada na jačanju naših demokracija.

Ne smijemo izgubiti iz vida ni način na koji strani autokrati ciljaju naše zemlje.

Strani subjekti financiraju skupine koje ugrožavaju naše vrijednosti.

Njihove se dezinformacije s interneta šire u dvorane naših sveučilišta.

Ove je godine Sveučilište u Amsterdamu zatvorilo navodno neovisni istraživački centar, koji su zapravo financirali kineski subjekti. Centar je objavljivao takozvana istraživanja o ljudskim pravima, odbacivši dokaze o prisilnim radnim logorima za Ujgure kao „glasine“.

—
Naša budućnost
ovisi i o našoj
sposobnosti da
se angažiramo
izvan te
jezgre naših
demokratskih
partnera.

Te su laži otrov za naše demokracije.

Želim vam skrenuti pozornost na ovo: iz sigurnosnih razloga uveli smo propise za provjeru izravnih stranih ulaganja u naša poduzeća.

Ako smo to učinili za svoje gospodarstvo, zašto ne bismo i za svoje vrijednosti?

Moramo se bolje zaštитiti od zlonamjernog upletanja.

Zato ćemo predstaviti paket za obranu demokracije,

koji će pridonijeti razotkrivanju prikrivenih stranih utjecaja i sumnjivog financiranja.

Nećemo dopustiti da trojanski konj autokracije iznutra napadne naše demokracije.

Naš kontinent već više od 70 godina postojano korača ususret demokraciji. No, uspjeh na tom dugom putu nije zajamčen.

Mnogi od nas predugo demokraciju olako shvaćaju. Pogotovo oni koji, kao ni ja sama, nikada nisu iskusili što znači živjeti pod čizmom autoritarnog režima.

Danas vidimo da se za svoja demokratska društva moramo boriti. I to svakoga dana.

Moramo ih zaštитiti od vanjskih prijetnji kojima su izložena, ali i opasnosti koje im prijete iznutra.

—
**Moramo se boriti za
svoja demokratska
društva. I to svakoga
dana.**

Zaštita vladavine prava dužnost je i najplemenitija funkcija ove Komisije.

Budite sigurni da ćemo i dalje ustrajati na neovisnosti pravosuđa i da ćemo mehanizmom uvjetovanosti zaštитiti proračun Unije.

Danas posebno želim svrnuti pozornost na korupciju, koja ima bezbroj lica: od stranih posrednika koji pokušavaju utjecati na naš politički sustav pa do sumnjivih poduzeća ili zaklada koji zlorabe javni novac.

Želimo li biti vjerodostojni kada od zemalja kandidatkinja tražimo da ojačaju svoje demokracije, moramo iskorijeniti korupciju i kod kuće.

Zbog toga će Komisija u sljedećoj godini predstaviti mјere za ažuriranje našeg zakonodavnog okvira za borbu protiv korupcije.

Osim za uobičajena kaznena djela, kao što je podmićivanje, postrožit ćemo standarde i za kaznena djela kao što su nezakonito bogaćenje, trgovanje utjecajem i zlouporaba ovlasti.

Predložit ćemo i da se korupcija uključi u naš režim sankcija za kršenje ljudskih prava, novi instrument za zaštitu naših vrijednosti u svijetu.

Korupcija narušava povjerenje u naše institucije. Moramo je suzbijati svim raspoloživim pravnim sredstvima.

—
Korupcija narušava povjerenje u naše institucije. Moramo je suzbijati **svim raspoloživim pravnim sredstvima.**

Poštovani zastupnici,

naši su utemeljitelji namjeravali postaviti tek kamen temeljac ove demokracije.

Mislili su da će budući naraštaji dovršavati njihov posao.

Demokracija ne izlazi iz mode, ali se mora pomlađivati da bi mogla stalno pridonositi boljitku građana.

Riječi su to Davida Sassolija, velikog Euroljanina, kojem danas svi odajemo počast.

David Sassoli je smatrao da Europa uvijek treba širiti vidike.

Kroz nevolje današnjice počinjemo nazirati novi obzor.

Hrabrija Unija.

Bliža svojim građanima u teškim vremenima.

Odlučna pred povjesnim izazovima i svakodnevnim brigama Euroljana. Uvijek uz njih kad su u životnim iskušenjima.

Zato je Konferencija o budućnosti Europe bila toliko važna.

—
Paneli građana
koji su bili okosnica
Konferencije postat
će uobičajeni
u našem
demokratskom
životu.

Bila je prikaz drukčijeg građanskog angažmana, mnogo šireg nego što je to izlazak na izbore.

Europa je saslušala što joj građani žele reći, a sad je na nama da odradimo svoj dio posla.

Paneli građana koji su bili okosnica Konferencije postat će uobičajeni u našem demokratskom životu.

U pismu namjere koje sam danas uputila predsjednici Metsoli i premijeru Fiali opisala sam nekoliko prijedloga za sljedeću godinu koji su proizšli iz zaključaka Konferencije.

Među njima je, naprimjer, nova inicijativa o mentalnom zdravlju.

Trebali bismo bolje brinuti jedni o drugima. Odgovarajuća, dostupna i pristupačna pomoć može biti presudna za mnoge koji se osjećaju uplašeni i izgubljeni.

Poštovani zastupnici,

demokratske institucije moraju se neprekidno truditi da zadobiju i očuvaju povjerenje građana.

Moramo se znati nositi s izazovima koje nam povijest neprekidno donosi.

Baš kao što su znali građani Europe kad su milijuni Ukrajinaca pokucali na njihova vrata.

To je Europa u najboljem izdanju.

Unija odlučnosti i solidarnosti.

No, ta odlučnost i pokretač solidarnosti još nedostaju u našim debatama o migracijama.

To što smo učinili za Ukrajince ne smije biti iznimka. No može nam biti model za budućnost.

Trebaju nam pravedne i brze procedure, sustav dorastao krizi koji se brzo aktivira te trajan i pravno obvezujući mehanizam koji jamči solidarnost.

Istodobno nam treba učinkovita kontrola vanjskih granica, uz poštovanje temeljnih prava.

Želim Europu koja se prema migracijama odnosi dostojanstveno i s uvažavanjem.

Želim Europu u kojoj sve države članice preuzimaju odgovornost za izazove koji su nam svima zajednički.

I želim Europu koja iskazuje solidarnost prema svim državama članicama.

Pakt napreduje, sada imamo i plan. Još nam samo treba političke volje.

Poštovani zastupnici,

prije tri tjedna imala sam nevjerljivu sreću sastati se Taizéu s 1500 mlađih iz cijele Europe i svijeta.

Različitih su stavova, dolaze iz različitih zemalja, životne okolnosti su im različite, govore različitim jezicima.

Pa ipak ih nešto spaja.

Dijele iste vrijednosti i ideale.

Vjeruju u iste vrijednosti.

Posvećeni su nečemu većem od njih samih.

—
**Želim Europu
koja iskazuje
solidarnost
prema svim
državama
članicama.**

Generacija je to sanjara, ali i stvaralaca.

U svojem zadnjem govoru o stanju Unije poželjela sam da Europa više sliči tim mlađim ljudima.

Njihove bi težnje trebale biti u središtu svega što činimo.

To nam omogućuju i naši osnivački Ugovori.

Sve što naša Unija poduzima trebalo bi biti nadahnuto jednostavnim načelom.

Da ne smijemo naštetići budućnosti svoje djece.

Da sljedećoj generaciji moramo ostaviti bolji svijet.

I zato, poštovani zastupnici, vjerujem da je vrijeme da u naše Ugovore ugradimo međugeneracijsku solidarnost.

Vrijeme je za obnovu europskog obećanja.

—
Vjerujem da je došao trenutak za Europsku konvenciju, koju zaziva i ovaj Parlament.

Treba naći bolji način rada i odlučivanja.

Neki mogu reći da nije pravo vrijeme. Ali, želimo li se ozbiljno pripremati za svijet sutrašnjice, moramo biti kadri učiniti sve što je važno većini građana.

A ako doista želimo šиру Uniju, moramo ozbiljno promisliti o reformi.

Vjerujem da je došao trenutak za Europsku konvenciju, koju zaziva i ovaj Parlament.

ZAKLJUČAK

Poštovani zastupnici,

kažu da se iz mraka svjetlost najbolje vidi.

To najbolje mogu posvjedočiti žene i djeca u bijegu pred ruskim bombama.

Pobjegli su iz zemlje u ratu, ispunjeni tugom za svime što su napustili i strahom od onoga što ih čeka.

A dočekale su ih raširene ruke. Mnogih građana, kao što su Magdalena i Agnieszka. Dvije nesobične mlade Poljakinje.

Čim su čule za vlakove pune izbjeglica, brzo su se uputile na glavni varšavski kolodvor.

I primile se organizacije.

Podigle su šator da se pomoć pruži što većem broju ljudi.

Povezale su se s lancima supermarketa da se osigura hrana, a s lokalnim vlastima da organiziraju autobuse za prijevoz do prihvatnih centara.

U samo nekoliko dana okupile su 3000 volontera koji su neprekidno dočekivali izbjeglice.

Poštovani zastupnici,

Magdalena i Agnieszka danas su s nama.

Molim vas da pljeskom pozdravimo i njih i sve Europljane koji su otvorili svoje srce i svoj dom.

Njihova je priča o svemu za što se naša Unija zalaže i čemu teži.

To je priča o srcu, karakteru i solidarnosti.

Svima su pokazale što Europljani mogu postići kad udruže snage.

To je duh Europe.

Unija snažna u zajedništvu.

Unija uspješna u zajedništvu.

Živjela Europa.

PISMO

NAMJERE

PREDSJEDNICI ROBERTI METSOLO I PREMIJERU PETRU FIALI

**STANJE
UNIJE
2022.**

Bruxelles, 14. rujna 2022.

Poštovana predsjednica Metsola,

poštovani premijeru Fiala,

prošlo je nešto više od 200 dana od početka brutalne i okrutne ruske agresije na Ukrajinu, 200 dana tijekom kojih je ukrajinski narod pretrpio ogromna stradanja i pritom pokazao silnu hrabrost i odlučnost, 200 dana ujedinjene, nepokolebljive i odlučne potpore građana, država i institucija Europske unije.

Ruska agresija ne ugrožava samo Ukrajinu već i sve ono što Europska unija predstavlja: slobodu, demokraciju, ljudska prava, vladavinu prava i sve vrijednosti koje su ugrađene u naše temelje.

Uoči ovogodišnje rasprave o stanju Unije zajednički potvrđujemo svoju predanost da Ukrajini pružimo svu moguću potporu. Istodobno pojačavamo **potporu svim Euroljanima koji se suočavaju s poteškoćama** u situaciji kad se građani i poduzeća pribavljaju da će morati spajati kraj s krajem zbog sve većih troškova života nakon što su se nedavno morali boriti s posljedicama pandemije i ograničenja kretanja.

U nadolazećoj će godini zato glavni prioritet Komisije biti pružanje potpore Euroljanima u ovim teškim vremenima. U tom duhu Komisija predstavlja niz prijedloga za ublažavanje posljedica energetske krize na kućanstva i poduzeća kojima je pomoći najpotrebnija te pružanje pomoći u prilagodbi. To je najnovija u nizu mjeru koje smo poduzeli od početka rata kako bismo ojačali otpornost, a ponajprije se oslobođili energetskih ovisnosti. U okviru programa **REPowerEU** ubrzali smo rad na diversifikaciji opskrbe i prekidanju ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima, ubrzajući uvođenja energije iz obnovljivih izvora, promicanju ušteda energije i povećanju skladišnih kapaciteta.

Od početka ruske agresije Europska unija pokazala je da zajedničkim djelovanjem može brzo i učinkoviti odgovoriti na krize. Zajedno sa svojim globalnim partnerima uveli smo brze i oštре sankcije s teškim posljedicama za rusko gospodarstvo i industriju. Kao Tim Europa pružili smo više od 19 milijardi eura finansijske pomoći **Ukrajini**, ne računajući vojnu potporu. Aktivirali smo Direktivu o privremenoj zaštiti kojom se ukrajinskim izbjeglicama omogućuje pristup zapošljavanju, stanovanju, obrazovanju i zdravstvenoj zaštiti u cijelom EU-u. Poduzeli smo mjere kako bismo olakšali trgovinu te smo uspostavili koridore solidarnosti kako bismo pomogli ukrajinskom izvozu i zaštitili globalnu sigurnost opskrbe hranom. Ukrajini i Moldovi smo već prije dodijelili status zemalja kandidatkinja kako bismo im otvorili put prema našoj Uniji. Prošle godine smo pokazali da smo geopolitička Unija te i ubuduće moramo preuzimati vodstvo u suradnji s partnerima diljem svijeta. Ta uključuje i jačanje naše otpornosti i sigurnosti poboljšanjem kibersigurnosti i jačanjem aktivnosti u području obrane.

Najbolji način za suočavanje s ovim gorućim problemima u nadolazećoj godini jest **nastaviti s provedbom** plana koji smo zajednički zacrtali za ovaj mandat. Digitalna i zelena transformacija, dva ključna programa koja smo zajedno pokrenuli, postale su još važnije u okolnostima borbe s pandemijom, ograničenja kretanja i sada rata na našim granicama. Cilj nam je izgraditi bolju budućnost za sljedeću generaciju i postati otpornijima i spremnijima za buduće izazove.

Prvi korak je provedba onog što je već dogovoren. Među ostalim, moramo provesti u djelo povijesne dogovore o Aktu o digitalnim tržištima i Aktu o digitalnim uslugama kojima je EU preuzeo globalno vodstvo u reguliranju digitalnog prostora kako bi ga učinio sigurnijim i otvorenijim. U budućnosti ćemo nastaviti pratiti nove digitalne mogućnosti i trendove, na primjer metaverzum. To znači da moramo nastaviti raditi na ulaganjima i reformama u okviru instrumenta **NextGenerationEU** iz kojeg nam za ulaganja u nadolazećim godinama još preostaje 700 milijardi EUR. Isto tako, moramo nastaviti koristiti

potencijal proračuna EU-a tako da građani i gospodarstvo iz njega dobivaju najbolju moguću potporu. Za naše buduće planove također moramo procijeniti kako COVID, rat i njihove posljedice utječu na naš dugoročni proračun. U tu će svrhu predložiti **preispitivanje dugoročnog proračuna u sredini programskog razdoblja** u sljedećoj godini.

Ključno je nastaviti s radom na **postizanju dogovora o zakonodavnim prijedlozima koje je Komisija već predstavila**. Želimo zahvaliti Europskom parlamentu i Vijeću na suradnji i nastojanju na brzom davanju suglasnosti za velik broj hitnih prijedloga, bilo da je riječ o COVID potvrdi, digitalnim pravilima ili minimalnoj plaći. Taj pristup moramo ubrzati, osobito za akte koji su ključni za europski zeleni plan i postizanje ciljeva klimatske neutralnosti.

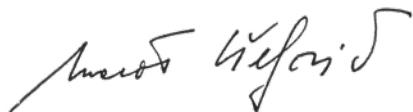
Predstaviti ćemo i niz ciljanih novih prijedloga presudnih za odgovor na kratkoročne izazove ili provedbu naših dugoročnih ciljeva. S obzirom na to da suzakonodavci moraju utvrditi prioritet donošenja prijedloga u predstojećoj godini, izdvajali smo područja u kojima je najpotrebnije djelovati. Na popisu u nastavku istaknute su ključne inicijative za 2023. Popis se temelji na našim raspravama s Europskim parlamentom i Vijećem i bit će dopunjena na temelju predstojećeg **programa rada Komisije** i nastavka međuinsticujskog dijaloga.

Program rada Komisije za 2023. također će u velikoj mjeri ovisiti o rezultatima **Konferencije o budućnosti Europe**. To nije samo plod zajedničkog nastojanja na većem uvažavaju očekivanja građana nego i velikog uspjeha Konferencije kao primjera participativne demokracije i načina za poboljšanje donošenja politika. Popis u nastavku sadržava prijedloge koji proizlaze izravno iz preporuka građana, kao što je inicijativa o mentalnom zdravlju, jedno od novih područja na kojima ćemo raditi na poticaj Konferencije. U instrumente za izradu politika uključiti ćemo panele građana i građanki kako bismo mogli čuti njihove preporuke prije donošenja prijedloga u pojedinim ključnim područjima politike, počevši s predstojećim radom na prijedlogu o smanjenju rasipanja hrane. Zbog uspjeha Europske godine mladih trećina sudionika bit će naši mladi građani.

Više nego ikad prije solidarnost određuje sudbinu Europe. Što ujedinjeniji budemo i što veće zajedništvo budemo pokazivali, to će u sljedećoj godini naša Unija biti snažnija i uspješnija u pripremi za budućnost. To će biti naša zajednička misija tijekom godine u kojoj u svakom trenutku možete računati na suradnju Komisije.

Ursula von der Leyen

Maroš Šefčovič

KLJUČNE NOVE INICIJATIVE ZA 2023.

Inicijative koje izravno slijede ili neizravno doprinose prijedlogu Konferencije o budućnosti Europe označene su zvjezdicom (*).

EUROPSKI ZELENI PLAN

- Revizija pravila EU-a o unutarnjem tržištu električne energije
- Prijedlog za uspostavu EU-ove banke vodika
- Revizija okvira za otpad radi smanjenja otpada, uključujući smanjenje rasipanja hrane, i utjecaja gospodarenja otpadom na okoliš *
- Zakonodavni prijedlog o biljkama proizvedenima određenim novim genomskim tehnikama *
- Revizija zakonodavstva EU-a o dobrobiti životinja *

EUROPA SPREMNA ZA DIGITALNO DOBA

- Europski akt o kritičnim sirovinama *
- Paket mjera za pomoć MSP-ovima, uključujući Direktivu o kašnjenju u plaćanju
- Inicijativa za virtualne svjetove, na primjer metaverzum
- Paket za licenciranje patenata
- Zakonodavni prijedlog o provjeri i registraciji azbesta u zgradama *
- Prijedlog za Europsku godinu vještina

GOSPODARSTVO U INTERESU GRAĐANA

- Preispitivanje u sredini razdoblja višegodišnjeg finansijskog okvira 2021. – 2027. *
- Revizija gospodarskog upravljanja
- Zakonodavni prijedlog o drugom skupu novih vlastitih sredstava *
- Zakonodavni prijedlog o poslovanju u Europi: okvir za oporezivanje dobiti „BEFIT” *
- Pristup podacima u finansijskim uslugama *
- Zakonodavni prijedlozi o uspostavi digitalnog eura *

SNAŽNIJA EUROPA U SVIJETU

- *Svemirska strategija EU-a za sigurnost i obranu **
- *Novi program za Latinsku Ameriku i Karibe*
- *Ažuriranje strategije pomorske sigurnosti EU-a*
- *Ažuriranje režima sankcija u području ljudskih prava*

PROMICANJE EUOPSKOG NAČINA ŽIVOTA

- *Sveobuhvatni pristup mentalnom zdravlju **
- *Priznavanje kvalifikacija državljana trećih zemalja*
- *Zakonodavni prijedlog o digitalizaciji putnih isprava i olakšavanju putovanja*
- *Revizija Direktive o suzbijanju seksualnog zlostavljanja djece*
- *Inicijativa o akademiji vještina u području kibersigurnosti*

NOVI POTICAJ EUOPSKOJ DEMOKRACIJI

- *Paket mjera za obranu demokracije, uključujući inicijativu za zaštitu demokratske sfere EU-a od prikrivenog stranog utjecaja*
- *Paket mjera za borbu protiv korupcije*
- *Zakonodavni prijedlog o europskoj iskaznici za osobe s invaliditetom **

— POSTIGNUĆA

STANJE
UNIJE
2022.

INOVATIVNA PRIČA O OTPORNOSTI DEMOKRACIJE

U prosincu 2019. Komisija Ursule von der Leyen odredila je nov i **ambiciozan put prema zelenijoj, digitaliziranijoj i pravednijoj Europskoj uniji**. Uslijed dvaju povjesnih događaja u svijetu – pandemije koronavirusa i okrutnog ruskog rata protiv Ukrajine – Europa se ujedinila i u borbi protiv virusa i u podršci ukrajinskom narodu. Pritom nismo samo ostali na svojem odvažnom putu napretka nego smo i ubrzali. Zajedno oblikujemo budućnost.

Odgovor Europe na dvije epohalne krize našeg doba možda je iznenadio svijet. Prvo je došao COVID-19. Pandemija nas je teško pogodila, ali zajedno smo spasili brojne živote i pomogli gospodarstvu da se u rekordnom vremenu oporavi. Zahvaljujući strategiji Europske komisije za cjepiva **83,4 % odraslog stanovništva EU-a završilo je primarno cijepljenje (jednom ili dvjema dozama)** protiv te bolesti. EU je najveći svjetski dobavljač cjepiva protiv bolesti COVID-19. Digitalna potvrda EU-a o COVID-u zaštitila je temeljno pravo na slobodno kretanje i postala standard u svijetu.

Komisija je prvi put u svojoj povijesti prikupila goleme resurse s tržišta kapitala kako bi poduprla gospodarski oporavak i reforme u državama članicama. Naš plan oporavka, **NextGenerationEU**, dao je obiteljima, poduzećima i ulagačima u EU-u novo povjerenje u budućnost. Zahvaljujući odgovoru na pandemiju postali smo otporniji na COVID-19 i buduće prijetnje zdravlju, a ojačali smo i otpornost demokracije i gospodarstva u Europi.

Potom je ničim izazvana Rusija neopravdano napala Ukrajinu. Cijeli je kontinent stao uz Ukrnjice. Dosad nezabilježenom brzinom i jedinstvom EU je nametnuo stroge sankcije

ratnom stroju Vladimira Putina. **Sankcije**, uz potporu partnera iz cijelog svijeta, **teško padaju ruskom gospodarstvu i narušavaju sposobnost Kremlja da vodi rat**. Isključili smo Rusiju iz SWIFT-a i tako joj onemogućili pristup međunarodnom finansijskom sustavu, zamrzavamo i plijenimo imovinu oligarha povezanih s Kremljem, a rusku vojno-industrijsku mašineriju gušimo tako što joj ograničavamo pristup naprednim tehnologijama.

—
Odgovor Europske unije na te velike izazove **vođen je demokratskim vrijednostima i ciljevima održivog razvoja, a temelji se na gospodarstvu u interesu građana.**

Komisija je istodobno predstavila **REPowerEU, revolucionarni europski plan za smanjenje ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima**. Diversificiramo opskrbu energijom, povećavamo energetsku učinkovitost i ubrzavamo uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Zelena tranzicija korisna je za zdravlje ljudi i planeta, a jača i energetska sigurnost Europe. Ako je Putin htio podijeliti Europu, postigao je upravo suprotno. EU nikad nije bio ujedinjeniji, u ovom smo ratu svi zajedno.

Odgovor Europske unije na te velike izazove vođen je demokratskim vrijednostima i ciljevima održivog razvoja, a temelji se na gospodarstvu u interesu građana. Tržište rada u EU-u **najjače je u zadnjih nekoliko desetljeća** jer je Komisija pomogla državama članicama da pruže potporu radnicima i poduzećima dok je kretanje bilo ograničeno. Zahvaljujući planu NextGenerationEU ulažemo u europsku industriju, infrastrukturu i radna mjesta. Na primjer, prijedlog **Europskog akta o čipovima** temelji se na vrhunskoj europskoj istraživačkoj bazi u području poluvodiča kako bi se potaknula najsuvremenija proizvodnja. **Global Gateway**, nova europska globalna strategija ulaganja, pomaže ubrzati pravednu zelenu i digitalnu tranziciju diljem svijeta.

Posljedne dvije i pol godine potvrdile su da **snaga Europe leži u njezinu jedinstvu** i da se to jedinstvo temelji na našim zajedničkim demokratskim vrijednostima: našoj predanosti temeljnim ljudskim pravima, zaštiti slobodnog i neovisnog tiska, očuvanju vladavine prava te ravнопravnosti žena i muškaraca, bilo da su sa sela ili iz grada, mlađi ili stari. Kako god se identificirali, u Europi možete biti ono što jeste. Na demokraciji se svaki dan iznova mora raditi, a za to građani moraju imati slobodu izražavanja. Na **Konferenciji o budućnosti Europe**, koja je

završila 9. svibnja 2022., iskorišten je taj opsežan potencijal kreativnosti i energije kako bi se građane osnažilo da oblikuju budućnost naše Europske unije. Komisija je slušala i sad je vrijeme da ostvari rezultate.

Put europske povijesti skreće u smjeru demokracije i jedinstva. Od poraza fašizma 1945. do kraja diktature u Grčkoj i na Pirenejskom poluotoku 1970-ih te od pada Berlinskog zida 1989. i pomirenja istoka i zapada do **ukrajinske borbe za slobodu i demokraciju** protiv ruske agresije, u Europi postoji stalna i dugoročna težnja za većom demokracijom. I svaki put do promjene dovedu upravo **ljudi – njihov glas, hrabrost i zahtjev za pravdu**. Tako se razvila Europska unija. A mi, Euroljani, upravo smo zbog toga snažni i imamo povjerenje u budućnost.

1. EUROPLJANI SU UZ UKRAJINU, ZA DEMOKRACIJU I MIR

VELIKA SOLIDARNOST S UKRAJINOM

Milijuni Ukrajinaca koje su Putinove bombe natjerale da napuste svoje obitelji i zemlju potražili su utočište u Europskoj uniji. Teško je gledati prizore rata. Međutim, hrabrost ukrajinskog otpora i prizori građana EU-a koji prihvaćaju izbjeglice daju nam drugu sliku – onu koja budi nadu. **Ukrajina i Europska unija nikad nisu bile bliže.** Dok god se Ukrajinci ne budu mogli sigurno vratiti kući i u miru ponovno izgraditi svoju neovisnu i demokratsku zemlju, primat ćemo ih i podupirati. Jer oni su dio naše europske obitelji.

Glavni je prioritet odgovora Europske unije zaštita ukrajinskih civila. Komisija u suradnji s našim partnerima na terenu osigurava **dostavu humanitarne pomoći** i prohodnost humanitarnih koridora kojima se jamči slobodna i sigurna evakuacija. Do lipnja 2022. EU je Ukrajini osigurao više od 348 milijuna eura humanitarne pomoći, primjerice kako bi se najugroženijima osigurala hrana, voda, sklonište i zdravstvena skrb.

Od početka ruskog brutalnog napada na Ukrajinu 24. veljače 2022. **zabilježeno je više od 8,2 milijuna ulazaka ukrajinskih državljana**

u EU, uglavnom žena, djece i starijih osoba. Velika solidarnost građana EU-a s ukrajinskim izbjeglicama, posebno u državama članicama koje graniče s Ukrajinom (Mađarska, Poljska, Rumunjska i Slovačka), ali i u ostatku Unije, na najbolji je način pokazala europske vrijednosti i otvorenost. Većina ukrajinskih izbjeglica (više od 5,24 milijuna) prešla je granicu s Poljskom, a poljski su građani otvorili svoja srca, domove i gradove kako bi im pružili utočište.

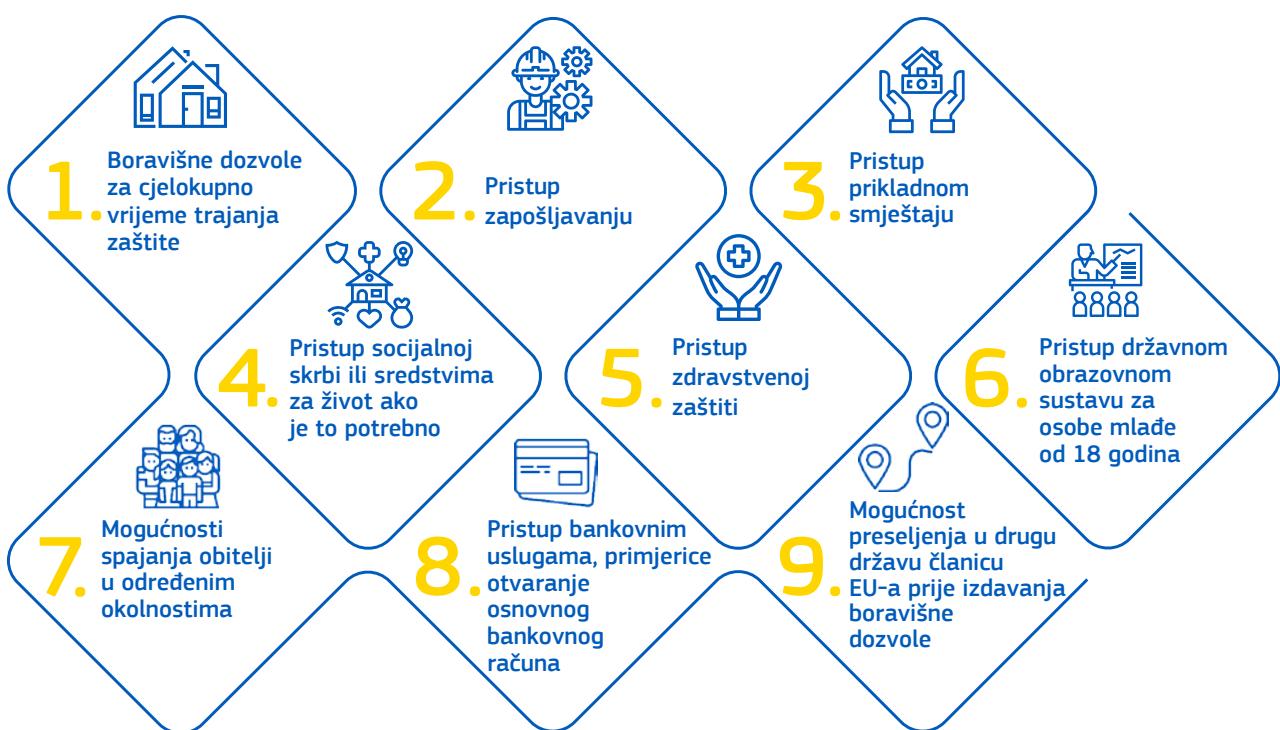
Skupina građana u **Varšavi** pokrenula je trgovinu „Pulawska 20“ za prikupljanje i dostavu besplatne hrane, kozmetike i odjeće ukrajinskim izbjeglicama i interno raseljenim osobama.

Više od 4 milijuna Ukrajinaca registriralo se za privremenu zaštitu u EU-u

Prvi put u povijesti Europske unije Europska komisija predložila je 2. ožujka 2022. aktiviranje **Direktive o privremenoj zaštiti**. To znači da ukrajinske izbjeglice imaju neposrednu potpunu zaštitu u EU-u:

Kiril Slavov, gluhi mladi Bugarin koji je odrastao u Stockholmu, pomaže gluhim Ukrajincima u bijegu od rata i započinjanju novog života u **Sofiji**. Prevodi na međunarodni znakovni jezik i pomaže im u pronašlasku posla.

Komisija je djelovala brzo i solidarno kako bi pružila potporu državama članicama EU-a na terenu. U okviru programa **CARE** (kohezijsko djelovanje za izbjeglice u Europi) države članice mogu se koristiti kohezijskim fondovima EU-a za pružanje hitne potpore izbjeglicama. Državama članicama odmah su na raspolaganje stavljenе i 3,5 milijarde eura iz instrumenta **REACT-EU**, za

krizu uzrokovano pandemijom. Komisija je u lipnju 2022. donijela prijedlog paketa FAST-CARE, kojim bi se državama članicama omogućilo prefinanciranje u dodatnom iznosu od 3,5 milijardi eura i osigurala dodjela od najmanje 30 % povezanih sredstava aktivnostima lokalnih tijela i organizacija civilnog društva koje se bave migracijskim izazovima.

Zahvaljujući **dosad najvećoj mobilizaciji Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu** 27 država članica te Sjeverna Makedonija, Norveška i Turska osigurali su **više od 66 000 tona humanitarne pomoći** Ukrajini, uključujući hranu, komplete za prvu pomoć i zaštitnu odjeću, ali i stratešku opremu kao što su mobilne bolnice, generatori električne energije i vatrogasna vozila, u vrijednosti većoj od 425 milijuna eura iz tog mehanizma. U Ukrajinu je poslana pomoć i iz zaliha medicinske opreme sustava **rescEU**, uključujući respiratore, infuzijske pumpe, monitore za pacijente, maske i ogrtače, ultrazvučne uređaje, koncentratore kisika i još mnogo toga. S obzirom na opseg te operacije EU je radi koordinacije isporuka u Poljskoj, Rumunjskoj i Slovačkoj otvorio logističke centre. EU je u Ukrajinu financirao i otvaranje dvaju skladišta s humanitarnom pomoći i pokretanje logističkih operacija.

Prva medicinska evakuacija izvedena je 11. ožujka 2022. Otada je uz pomoć Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu više od tisuću pacijenata kojima je bilo potrebno kontinuirano liječenje ili hitna medicinska pomoć prebačeno iz Ukrajine u bolnice u EU-u. Zračna flota rescEU-a dobila je **novi zrakoplov za medicinsku evakuaciju** za prijevoz ukrajinskih pacijenata kojima je potrebna hitna zdravstvena skrb.

Komisija je istodobno pojačala napore na uspostavi kontakta s govornicima ukrajinskog i ruskog jezika, pri čemu je poseban naglasak stavila na informiranje izbjeglica o potpori EU-a. Komisija je brzo pokrenula **posebnu internetsku stranicu posvećenu solidarnosti s Ukrajinom**, koja je prvi put dostupna i na ukrajinskom i na ruskom jeziku. Kako bi se izravno obratila ljudima u Ukrajinji i govornicima ruskog, Komisija je otvorila račun i na ruskoj društvenoj mreži Telegramu. Kontaktni centar Europe Direct odgovorio je na oko 10 000 pitanja povezanih

s krizom u Ukrajini i teškom situacijom izbjeglica i interna raseljenih osoba.

Kao odgovor na poziv predsjednika Ukrajine Volodimira Zelenskog, Europska komisija i Kanada okupile su u partnerstvu s interesnom skupinom Global Citizen svjetske čelnike i 26. ožujka 2022. pokrenule **donatorsku kampanju „Stand Up for Ukraine”**. U okviru kampanje brzo je **za osobe koje bježe od ruske invazije** prikupljeno **9,1 milijardu eura**, uključujući milijardu eura od Komisije i milijardu eura od Europske banke za obnovu i razvoj. Velika solidarnost EU-a i njegovih građana nastavit će se sve dok Ukrajincima bude potrebna naša potpora. Naime, Ukrajinci se zalažu za vlastitu slobodu, ali i za naše europske i demokratske vrijednosti.

SANKCIJE: UJEDINJENA DEMOKRATSKA FRONTA NASUPROT AUTOKRACIJI

Kao neposredan odgovor na rusko priznavanje separatističkih područja tzv. Narodnih Republika Donjecka i Luganska 21. veljače 2022. te na njezin vojni napad na Ukrajinu 24. veljače, **EU je nametnuo oštре sankcije** protiv ruskoga gospodarstva i subjekata i pojedinaca koji sudjeluju u ratu. Europska unija, njezini partneri i poduzeća iz cijelog svijeta brzo su i odlučno djelovali kako bi ekonomski izolirali Rusiju i zaustavili Putinov ratni stroj. Podržavamo Ukrajinu i demokraciju, a ne autokraciju; podržavamo vladavinu prava, a ne pravo jačega; podržavamo pošten i miran međunarodni poredak, a ne agresiju i kaos.

Rusija svojim djelovanjem krši univerzalne vrijednosti i međunarodno pravo, što međunarodna zajednica ne smije dopustiti. **Ujedinjeni narodi** velikom su većinom glasova 2. ožujka 2022. osudili rusku invaziju na Ukrajinu: 141 od 193 države članice glasala je za rezoluciju, 35 ih je bilo suzdržano, a Rusiju je podržalo samo pet zemalja.

Od početka rata EU je donio **šest dosad nezabilježenih paketa sankcija** kako bi Kremlju otežao financiranje rata i izvršio pritisak na ruski

režim. Te sankcije obuhvaćaju finansijski, energetski i prometni sektor, izvoz robe s dvojnom namjenom, viznu politiku, medijske kuće koje šire dezinformacije i ratnu propagandu Kremlja te ruske i bjelaruske pojedince i subjekte povezane s Putinovim ratom. U skladu s međunarodnim humanitarnim pravom EU u svoj režim sankcija uključuje **humanitarne iznimke**.

— Podržavamo **Ukrajinu** i demokraciju, a ne autokraciju.

Sankcije EU-a toliko su učinkovite jer se provode u dogovoru s partnerima sličnih stavova iz cijelog svijeta. Sankcije protiv Rusije primjenjuje **više od 40 zemalja**, koje čine gotovo polovinu svjetskog bruto domaćeg proizvoda, uključujući Kanadu, Japan, Lihtenštajn, Norvešku, Singapur, Južnu Koreju, Švicarsku, Ujedinjenu Kraljevinu i Sjedinjene Američke Države, zajedno s našim susjednim zemljama i zemljama kandidatkinjama, posebno na zapadnom Balkanu.

Sankcije sprečavaju ruski pristup novcu na globalnim tržištima kapitala i potkopavaju industrijsku bazu Rusije, posebno njezinu vojno-industrijsku mašineriju. **Iz sustava SWIFT**, vodećeg svjetskog sustava finansijskih komunikacija, **isključene su važne ruske banke**, među kojima je i najveća ruska banka Sberbank, čime se u osnovi Rusija izolira od globalnih finansijskih tržišta. Blokirane su i ruske devizne pričuve u EU-u.

Samo u prva tri mjeseca rata **države članice EU-a zamrznule su imovinu**, kao što su finansijske transakcije, nekretnine, umjetnička djela, automobili i jahte, **u vrijednosti od 12,5 milijardi eura**. Osim toga, blokirane su i rezerve Ruske središnje banke u Europi. Zamrzavanju imovine i zabrani putovanja podliježe ukupno **1 212 pojedinaca i 108 subjekata** zbog djelovanja kojim se ugrožava teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine. Kako bi provela te sankcije, Komisija je brzo okupila države članice EU-a, Europol i Eurojust te

osnovala radnu skupinu za zamrzavanje i oduzimanje. Ta radna skupina razmjenjuje informacije i iskustva među državama članicama i pruža smjernice za provedbu sankcija. Blisko surađuje s međunarodnom radnom skupinom REPO („Ruske elite, posrednici i oligarsi”), u okviru koje EU djeluje zajedno sa zemljama skupine G-7 (Kanada, Francuska, Njemačka, Italija, Japan, Ujedinjena Kraljevina i SAD) i Australijom. Komisija je predložila i da kršenje mjera ograničavanja EU-a postane kazneno djelo u EU-u te da se postrože pravila o povratu i oduzimanju imovine.

Postojeće kontrole izvoza robe s dvojnom namjenom također su znatno pojačane kako bi se usmjerile na osjetljive sektore u ruskoj vojno-industrijskoj mašineriji, čime je **Rusiji ograničen pristup naprednim tehnologijama koje su ključne za njezinu sigurnost i obranu**, kao što su bespilotne letjelice i njihova programska oprema, programska oprema za uređaje za šifriranje te poluvodiči i napredna elektronika. Sankcijama se smanjuju tehnološki kapaciteti Rusije i sposobnost modernizacije njezina gospodarstva.

U skladu s okvirom Svjetske trgovinske organizacije sankcijama je nametnuta **zabrana izvoza proizvoda namijenjenih Rusiji**, kao što su čelik, mlazno gorivo, poluvodiči, kemikalije i ostali proizvodi bitni za rusku industrijsku bazu. Istodobno smo, da bismo Rusiji i njezinim oligarsima smanjili dotok prihoda, uveli **zabranu uvoza** širokog raspona proizvoda, od drva i cementa do morskih prehrambenih proizvoda (kavijar) i alkoholnih pića (votka), čime je obuhvaćeno više od polovine našeg predratnog uvoza iz Rusije.

Kako bi sankcije bile učinkovite, EU je morao **zatvoriti prometne pravce** prema Rusiji i iz nje. Bilo je važno zatvoriti zračni prostor EU-a svim zrakoplovima koji su u vlasništvu ili pod kontrolom Rusije ili su u njoj registrirani te zabraniti izvoz robe, usluga i **tehnologije za zrakoplovstvo i svemirsku industriju**. Tri četvrtine današnje ruske komercijalne zračne flote proizvedeno je u EU-u, Kanadi ili Sjedinjenim Američkim Državama. Sankcije uključuju i potpunu zabranu rada ruskih i bjeloruskih cestovnih teretnih prijevoznika u EU-u te zabranu ulaska cijeloj ruskoj trgovачkoj floti. Međutim, primjenjuju se određena izuzeća koja obuhvaćaju osnovne proizvode, kao što su poljoprivreda i humanitarna pomoć.

Bjelarus podupire invaziju Ukrajine tako što ruskoj vojsci dopušta djelovanje na svojem državnom području i iz njega. Zbog toga je **EU pojačao sankcije i protiv Bjelarusa**. EU od listopada 2020. postupno uvodi mjere ograničavanja protiv Bjelarusa kao odgovor na neprihvatljivo nasilje bjeloruskih vlasti nad mirnim prosvjednicima i instrumentalizaciju migranata na granici s EU-om 2021. Gospodarskim sankcijama protiv Bjelarusa, koje sada obuhvaćaju gotovo 70 % ukupnog bjeloruskog izvoza u EU, iz sustava SWIFT isključene su i tri bjelarske banke. EU je istodobno nastavio podupirati bjelarski narod, kojem je od ljeta 2020. pružio pomoć u iznosu od gotovo 65 milijuna eura. To uključuje hitnu potporu civilnom društvu i žrtvama državne represije.

Prihodi od izvoza energije imaju znatan udio u ruskoj ratnoj blagajni. Kako bi zaustavio novčane tokove prema Rusiji, **EU je sankcionirao ruski energetski sektor** na sljedeći način:

- Zabranu uvoza ruske sirove nafte i naftnih derivata koji se transportiraju morskim putem. **Zabranom je obuhvaćeno 90 % trenutačnog uvoza nafte u Europu iz Rusije.**

- Zabrana izvoza u Rusiju robe i tehnologije u sektoru rafiniranja nafte. Time EU **Rusiji onemogućuje modernizaciju rafinerija nafte**.
- Zabrana poduzećima iz EU-a da nude usluge osiguranja i druge finansijske usluge brodovima koji prevoze ruske naftne proizvode. Time će se **smanjiti ruski izvoz naftnih proizvoda u svijet**.
- Prekid novih ulaganja u ruski **energetski sektor**.
- **Zabrana svih oblika uvoza ruskog ugljena.** To utječe na četvrtinu ukupnog ruskog izvoza ugljena, što za Rusiju znači godišnji gubitak prihoda od oko 8 miljardi eura.

Osim toga, Komisija određuje smjer i daje poticaj EU-u da u potpunosti ukine ovisnost o ruskim fosilnim gorivima, uključujući ruski plin, te da ubrza zelenu tranziciju Europe.

ENERGETSKA SIGURNOST I ZELENA TRANZICIJA

Europska komisija predstavila je 18. svibnja 2022. **REPowerEU, revolucionarni plan EU-a za postupno ukidanje ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima** tako da se ubrza uvođenje obnovljivih izvora energije, štedi energija i diversificira opskrba energijom. REPowerEU

smatra da bi EU trebao
što prije smanjiti ovisnost
o ruskim fosilnim gorivima.

EU-ov je odgovor na to plan REPowerEU.

sveobuhvatan je i detaljan plan za osiguravanje cjenovno pristupačne energije za građane EU-a, energetske sigurnosti Europe i održivosti planeta. U Izjavi iz Versaillesa, koju su 11. ožujka potpisali čelnici svih država članica, daje se bezrezervna podrška planu REPowerEU. Oko 85 % građana EU-a smatra da bi Evropska unija trebala što prije smanjiti ovisnost o ruskim fosilnim gorivima. **EU-ov je odgovor na to plan REPowerEU.**

U tijeku je **golemo povećanje i ubrzanje upotrebe energije iz obnovljivih izvora** u proizvodnji električne energije, industriji, zgradama i prometu. Komisija je predložila da se u okviru europskog zelenog plana glavni cilj za obnovljive izvore energije do 2030. poveća s 40 % na 45 %. Planom REPowerEU priprema se put za nove i ambiciozne inicijative:

namjenska strategija EU-a za solarnu energiju kojoj je cilj udvostručenje solarnih fotonaponskih kapaciteta do 2025. i ugradnja 600 gigavata do 2030

inicijativa za solarne krovove s postupnim uvođenjem zakonske obveze ugradnje solarnih ploča na nove zgrade – javne, komercijalne i stambene

udvostručenje stope upotrebe toplinskih pumpi

konkretnе mjere za ubrzanje izdavanja dozvola za velike projekte u području obnovljivih izvora energije

udvostručenje cilja za proizvodnju zelenog vodika na 10 milijuna tona domaće proizvodnje i 10 milijuna tona uvoza do 2030

povećanje proizvodnje biometana na 35 milijardi kubičnih metara do 2030

Planom REPowerEU podupire se razvoj **jedne od najvećih svjetskih odobalnih vjetroelektrana** u Sjevernome moru. Ona će uskoro moći zadovoljiti godišnju potrošnju energije za više od 50 milijuna kućanstava, odnosno za otprilike jednu četvrtinu svih kućanstava u EU-u. Zakonodavnim prijedlogom Komisije za ubrzanje izdavanja dozvola za projekte obnovljive energije i njihovu mrežnu infrastrukturu otvorit će se put za mnogo brže uvođenje energije iz obnovljivih izvora u cijelom EU-u. Svaki kilovatsat električne energije koju proizvedemo od vjetra, sunca, hidroenergije ili biomase smanjuje našu ovisnost o fosilnim gorivima iz Rusije i približava EU budućnosti s nultom neto stopom emisija.

Obnovljivi izvori energije najbolji su odgovor

Komisija državama članicama pomaže u smanjenju cijena električne energije i zaštiti potrošača.

na porast cijena energije. Stare energije s visokim emisijama ugljika – ugljen, nafta i plin – sve su skuplje, dok se troškovi energije iz obnovljivih izvora godinama stalno smanjuju. Globalne cijene energije rastu od ljeta 2021., a taj se rast posebno ubrzao uslijed ruske agresije na Ukrajinu. Komisija državama članicama hitno pomaže da ograniče cijene električne energije i zaštite potrošače. U okviru klimatskog i energetskog paketa Spremni za 55 % Komisija je iznijela i prijedlog za **Socijalni fond za klimatsku politiku** namijenjen pružanju potpore ugroženim kućanstvima, malim i srednjim poduzećima te korisnicima prijevoza.

Komisija je predložila i mjere za poboljšanje dugoročne **energetske učinkovitosti**, uključujući povećanje obvezujućeg cilja energetske učinkovitosti do 2030. u okviru europskog zelenog plana s 9 % na 13 %. Državama članicama predlaže primjenu fiskalnih mjera za poticanje štednje energije, npr. snižavanje stope PDV-a na

POVEĆANJE obvezujućeg cilja energetske učinkovitosti do 2030. u okviru EUROPSKOG ZELENOG PLANA
S 9 NA 13 %

energetski učinkovite sustave grijanja, toplinsku izolaciju zgrada te uređaje i proizvode. Kako bi EU bio otporan i spreman za sljedeću zimu, Komisija je za države članice uvela **obvezu minimalne napunjenoštì skladišta plina**, te se do 1. studenoga 2022. mora osigurati 80 %-tnu popunjenošću.

Kako bi odgovorila na rusku upotrebu plina kao oružja, Komisija je predložila jedan novi zakonodavni instrument i plan **Štednja plina za sigurnu zimu**. Taj bi instrument, koji je Vijeće donijelo 5. kolovoza 2022., pomogao EU-u da podnese potpuni prekid opskrbe ruskim plinom tako da smanji potrošnju plina za 15 % do sljedećeg proljeća. Plan donosi i smjernice za koordinirano smanjenje potrošnje plina kako bi se ograničio učinak na građane i gospodarstvo.

EU surađuje s međunarodnim partnerima na diversifikaciji opskrbe energijom te je osigurao rekordne razine uvoza ukapljenog prirodnog plina i veće isporuke plina iz plinovoda. Komisija surađuje s Norveškom, Ujedinjenom Kraljevinom i Sjedinjenim Američkim Državama te s Angolom, Azerbajdžanom, Egiptom, Izraelom, Nigerijom i Južnom Korejom. **Dogовором koji je predsjednica von der Leyen postigla s predsjednikom SAD-a Joeom Bidenom** osigurat će se zamjena za otprilike trećinu od 155 milijardi kubičnih metara ruskog plina koji je EU lani uvezao. Nova infrastruktura za ukapljeni prirodni plin koju EU gradi kako bi osigurao opskrbu i solidarnost za sve države članice bit će osnova budućih koridora za zeleni vodik.

Novoosnovana **energetska platforma EU-a**, uz potporu regionalnih radnih skupina, omogućit će dobrovoljnu zajedničku nabavu plina, ukapljenog prirodnog plina i vodika udruživanjem potražnje, optimizacijom upotrebe infrastrukture i koordinacijom informiranja dobavljača. Ohrabrena uspjehom programa zajedničke nabave cjepliva, Komisija razvija mehanizam **zajedničke nabave** kojim bi se ugovarala nabava plina u ime država članica sudionica. EU će nastaviti surađivati s partnerima i istomišljenicima iz cijelog svijeta u okviru bilateralnih trgovinskih programa kako bi se osigurala ključna opskrba energijom i sirovinama, što je bitno za našu buduću energetsku i gospodarsku sigurnost.

Za plan REPowerEU izdvojeno je gotovo 300 milijardi eura financijske potpore, od čega 225 milijardi eura u zajmovima koji su državama članicama na raspolaganju iz revolucionarnog europskog fonda za oporavak NextGenerationEU. Komisija je predložila i da države članice u svoje planove za oporavak i otpornost dodaju poglavje o planu REPowerEU kako bi se sredstva za oporavak od pandemije mogla preciznije namijeniti cilju konačnog prekida ovisnosti EU-a o ruskim fosilnim gorivima. REPowerEU sveobuhvatan je i detaljan plan za osiguravanje cjenovno pristupačne energije za građane EU-a, energetske sigurnosti Europe i održivosti planeta.

EUROPSKA OBRANA I NATO

Europska unija postaje snažniji pružatelj sigurnosti kako bi **zaštitila građane EU-a** i doprinijela međunarodnom miru i sigurnosti u svojem susjedstvu i šire. Čelnici država članica

EU-a utvrdili su 11. ožujka 2022. u **Izjavi iz Versaillesa** jasan smjer jačanja sigurnosti u Europi: povećanje ulaganja, iskorištavanje inovativnih i kritičnih tehnologija te izgradnja bolje integriranog i konkurentnijeg europskog obrambenog tržišta. Europsko vijeće 21. ožujka 2022. službeno je odobrilo **Strateški kompas**, kojim se utvrđuje ambiciozan plan djelovanja u EU-u do 2030. Sve je to još više dobilo na važnosti sad kad se rat vratio u Europu.

Kao odgovor na sastanak na vrhu u Versaillesu Komisija i visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josep Borrell predstavili su u svibnju 2022. analizu **nedostatnih ulaganja u obranu**. Odmah je osnovana radna skupina za zajedničku nabavu u području obrane, koja će surađivati s državama članicama. Na temelju rada radne skupine predloženo je brzo donošenje kratkoročnog instrumenta EU-a za jačanje kapaciteta obrambene industrije putem **zajedničke nabave** kako bi se državama članicama suradnjom pomoglo u zadovoljavanju najhitnijih i najkritičnijih nedostataka. U svibnju 2022. nayavljen je i program EU-a za inovacije u području obrane s ciljem ukupnog ulaganja u inovacije u području obrane u iznosu od 2 milijarde eura.

Europska unija čini sve što je u njezinoj moći kako bi zaštitila ljude u Ukrajini u njihovu otporu prema ruskom agresoru i pomogla im da ostvare san o demokratskoj, neovisnoj i mirnoj Ukrajini. Zbog toga EU **prvi put u svojoj povijesti osigurava vojnu opremu** i sigurnosnu infrastrukturu napadnutoj zemlji izvan EU-a. Na inicijativu

Glavni tajnik NATO-a Jens Stoltenberg i predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen

Kad je njoj i njezinoj obitelji jedna irska obitelj ponudila smještaj, Nadia Dobrianska preselila se iz Kijeva u **Cork**. Nadia dokumentira kršenja ljudskih prava i ratne zločine koje je počinila ruska vojska. Osim toga, svira irsku flautu i pjeva irske tradicionalne pjesme.

visokog predstavnika Vijeće Europske unije donijelo je 28. ožujka 2022. mjere pomoći u okviru **Europskog instrumenta mirovne pomoći** kako bi se za ukrajinske oružane snage osigurale zalihe i oprema. Otada je u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći ukrajinskim oružanim snagama pružena potpora u iznosu od 2,5 milijarde eura.

Uslijed ruske invazije na Ukrajinu i dugotrajnih učinaka koje će imati na europski i globalni sigurnosni poredak EU i NATO (Organizacija Sjevernoatlantskog ugovora) nikad nisu bili bliži. NATO je najmoćniji vojni savez na svijetu i izričito je obrambeni savez. **Suradnja EU-a i NATO-a** temelj je europske stabilnosti i sigurnosti. EU i NATO pokazali su uslijed ruske invazije na Ukrajinu snažno transatlantsko jedinstvo. Naime, 18. svibnja 2022. još dvije države članice EU-a, **Finska i Švedska, podnijele su zahtjev za pridruživanje NATO-u**, čime su zbog ničim izazvanog ruskog rata protiv Ukrajine napustile svoju dugogodišnju vojnu nesvrstanost.

—
NATO je najmoćniji vojni savez na svijetu i izričito je obrambeni savez.

BORBA PROTIV RATNIH ZLOČINA, NESIGURNOSTI OPSKRBE HRANOM I PROPAGANDE

Zajedno s ukrajinskom vladom EU istražuje optužbe za ratne zločine koje je počinila ruska vojska. Pravosuđe je temelj pomirenja, a počinitelji kaznenih djela kazneno će se goniti. Nakon što su se ruske postrojbe povukle iz područja oko Kijeva, na vidjelo su počela izlaziti zlodjela. Ukrainsko državno odvjetništvo, 13 država članica EU-a i Ured tužitelja Međunarodnoga kaznenog suda otvorili su istrage mogućih **ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti** koje je počinila ruska vojska u Ukrajini.

Zajednički istražni tim osnovan 25. ožujka 2022. uz potporu Eurojusta olakšava koordinaciju prekograničnih istraga bitnih međunarodnih kaznenih djela, kao i kaznenog progona u državama sudionicama i pred Međunarodnim kaznenim sudom. Tim se sastoji od istražitelja i tužitelja iz Estonije, Latvije, Litve, Poljske, Slovačke i Ukrajine. Njemu se 25. travnja odlučio pridružiti i Međunarodni kazneni sud.

Ra u Ukrajini ima i globalne posljedice, posebno na najranjivije skupine. **Putinov rat ozbiljno je ugrozio globalnu sigurnost opskrbe hranom.** Blokadom crnomorskih luka ruska mornarica drastično je ograničila izvoz, posebno žitarica i uljarica. EU pomaže Ukrajini da izveze poljoprivredne proizvode već uskladištene u toj zemlji, kao i buduće žetve, cestovnim putem, željeznicom i unutarnjim plovnim putovima te uvozu potrebnih poljoprivrednih sirovina, od sjemena do gnojiva i hrane za životinje, putem koridora solidarnosti koje je najavio 12. svibnja 2022. Do kolovoza 2022. **koridori solidarnosti EU-a pomogli su da se izveze više od deset milijuna tona ukrajinskog žita**, što je gotovo polovina žita koje zbog ruske blokade ne može izaći iz ukrajinskih luka. Sankcije EU-a nisu

usmjereni na ruski poljoprivredni sektor kako bi se osigurala sigurnost opskrbe hranom nekih od najugroženijih zemalja svijeta.

EU je s državama članicama **vodeći svjetski pružatelj humanitarne i razvojne pomoći**, među ostalim u području sigurnosti opskrbe hranom. Tim Europa započeo je sveobuhvatan odgovor na globalnu nesigurnost opskrbe hranom, koji obuhvaća kratkoročnu hitnu pomoć u hrani i sredstvima za život te srednjoročnu potporu otpornim i održivim prehrambenim sustavima u partnerskim zemljama.

U okviru tog odgovora EU je mobilizirao 600 milijuna eura dodatnih sredstava za najpogođenije afričke, karipske i pacifičke zemlje. EU je pokrenuo i Mechanizam za hranu i otpornost u vrijednosti od 225 milijuna eura za sjevernu Afriku i Bliski istok. Time se ukupna potpora EU-a za sigurnost opskrbe hranom u brojnim zemljama svijeta penje na 7,7 milijardi eura do 2024. Kad EU pomaže, nitko nije zapostavljen, surađuje se s humanitarnim, razvojnim i mirovnim akterima kako bi se osigurala pravedna i uključiva tranzicija u skladu s europskim zelenim planom.

Voditelj Centra za ekološku poljoprivredu i zaštitu okoliša u Dnipru Mikola Haritonov želi pomoći u obnovi Ukrajine i svoj rad na istraživanju gnojiva nastavlja iz **Španjolske**, iz Katalonije.

Kako bi se **suprotstavio kampanji dezinformiranja i manipuliranja informacijama koju provodi Kremlj**, EU je 2. ožujka 2022. odlučio obustaviti aktivnosti emitiranja medijskih kuća u državnom vlasništvu Sputnik i Russia Today, a 3. lipnja 2022. obustavljene su aktivnosti emitiranja još triju ruskih državnih medijskih kuća – Rossiya RTR/RTR Planeta, Rossiya 24/Russia 24 i TV Centre International. Riječ je o važnim prorežimskim medijskim kućama čije je dezinformiranje usmjereni na publiku u Ukrajini i EU-u, pri čemu šire dezinformacije i propagandu koja podupire rusku agresiju na Ukrajinu.

U borbi protiv dezinformacija i propagande Kremlja Komisija surađuje i s industrijom i društvenim medijima diljem svijeta. U lipnju 2022. 34 potpisnika, uključujući platforme i tehnološka poduzeća kao što su Facebook, Google, Twitter, Microsoft, Mozilla i TikTok, te organizacije civilnog društva, potpisala su novi i ojačani **Kodeks dobre prakse u suzbijanju dezinformacija**, dobrotoljni samoregulatorni okvir koji se temelji na smjernicama Komisije i usklađen je s Aktom o digitalnim uslugama. Taj je akt, priznat kao pionirski okvir kojim se utvrđuju opsežne i precizne obveze u borbi protiv dezinformacija, još jedan važan korak prema transparentnijem, sigurnijem i pouzdanim internetu.

EUROPSKA BUDUĆNOST UKRAJINE

Važan trenutak na putu Ukrajine prema Europskoj uniji dogodio se 8. travnja 2022., kada je predsjednica von der Leyen predsjedniku Zelenskom predala upitnik kojim se prikupljaju podaci o tome koliko je Ukrajina spremna postati

kandidatkinjom za članstvo u EU-u. Ukrajinska su tijela nakon deset dana službeno dostavila ispunjeni upitnik. Sporazumom o pridruživanju Ukrajina se već blisko uskladila s EU-om, a proces regulatornog i političkog približavanja maksimalno se ubrzava, a istovremeno se vodi računa o tome da Ukrajina ispuni sve potrebne uvjete. Europska komisija dala je 17. lipnja 2022. pozitivno mišljenje o dodjeli **statusa zemlje kandidatkinje** Ukrajini i Moldovi, što je Europsko vijeće 23. lipnja 2022. jednoglasno potvrdilo. I Europsko vijeće prepoznalo je europsku perspektivu Gruzije. Izrazilo je spremnost da Gruziji dodijeli status kandidatkinje nakon što se razmotre prioriteti navedeni u mišljenju Komisije o njezinu zahtjevu za članstvo.

Ukrajinska vlada već duže vremena od EU-a dobiva izravnu potporu, na kojoj surađuju EU, države članice i europske finansijske institucije. Od početka rata EU je znatno povećao svoju potporu **mobiliziranjem 9,5 milijardi eura za potporu ukupnoj gospodarskoj, socijalnoj i finansijskoj otpornosti Ukrajine** u obliku makrofinansijske pomoći, proračunske potpore, hitne pomoći, krznog odgovora, humanitarne pomoći i vojne pomoći u okviru europskog instrumenta mirovne pomoći. Od ožujka do početka kolovoza već je u potpunosti isplaćeno 2,2 milijarde eura makrofinansijske pomoći te 120 milijuna eura proračunske potpore. Nadalje, Komisija je 27. travnja predložila suspenziju svih preostalih uvoznih carina na sav ukrajinski izvoz u EU na najmanje godinu dana.

**Komisija je 17. lipnja 2022.
dala pozitivno mišljenje
o dodjeli statusa
zemlje kandidatkinje
Ukrajini.**

U prvim danima rata, 16. ožujka 2022. **elektroenergetske mreže Moldove i Ukrajine** uspješno su sinkronizirane s kontinentalnom europskom elektroenergetskom mrežom, čime je pokazana velika solidarnost i domišljatost. To je pomoglo da se očuva stabilnost ukrajinskog elektroenergetskog sustava i toplina domova te da tijekom tog mračnog razdoblja svjetla u Ukrajini ostanu upaljena. Bila je to prekretnica u odnosima EU-a i Ukrajine te sada postoji stvarna veza između Ukrajine i EU-a.

No ruska invazija na Ukrajinu ima gospodarski učinak i na sam EU. Zato je Komisija u ožujku 2022. donijela privremeni okvir za državne potpore u kriznim situacijama kako bi se državama članicama omogućilo iskorištavanje fleksibilnosti predviđene pravilima o državnim potporama radi **potpore gospodarstvu u kontekstu ruske invazije**, uz istodobnu zaštitu jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu. Komisija je do danas donijela 89 odluka o potpori gospodarstvu u trenutačnoj geopolitičkoj krizi, u procijenjenom ukupnom odobrenom iznosu od gotovo 430 milijardi eura. Komisija je 20. srpnja 2022. donijela izmjenu privremenog krznog okvira. Izmjene uključuju nove kategorije potpore

U Estoniji je Johanna-Maria Lehtme osnovala udrugu „Slava Ukrajini“, koja je Ukrajini isporučila više od 60 vozila hitne pomoći s medicinskom opremom i drugom pomoći potrebnom za spašavanje života.

nastojanjima država članica da budu neovisne o fosilnim gorivima.

U suradnji s ukrajinskom vladom Komisija već razmatra buduću **obnovu slobodne i prosperitetne Ukrajine utemeljene na europskim vrijednostima**. U tom duhu solidarnosti Komisija je 18. svibnja 2022. predstavila ambicioznu viziju kratkoročne pomoći i dugoročne obnove Ukrajine, imajući na umu da će za obnovu zemlje nakon rata biti potrebna velika međunarodna finansijska pomoć. Kako bi se odgovorilo na hitne potrebe Ukrajine, Komisija je 7. rujna predložila **makrofinancijsku pomoć** u iznosu od još 5 milijardi eura. To je drugi dio

izvanrednog paketa u iznosu do 9 milijardi eura koji je Komisija predložila 18. svibnja.

Za budućnost Ukrajine u srednjem roku ukrajinska vlada i Komisija predložile su **platformu za obnovu Ukrajine**, koja bi organizirala i koordinirala međunarodne partnere i finansijske institucije u provedbi **plana obnove Ukrajine „RebuildUkraine”**. Planom se utvrđuje jasan europski put Ukrajine te se potpora EU-a za obnovu povezuje s provedbom opsežnih reformi i antikorupcijskih mjeri.

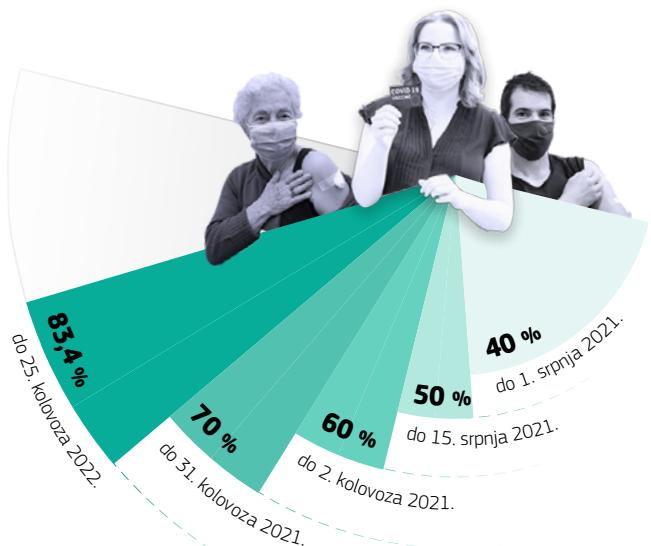
2. PREVLADAVANJE PANDEMIJE S POMOĆU SOLIDARNOSTI I ZNANOSTI

PREDVODNIK U SIGURNIM I UČINKOVITIM CJEPIVIMA I LIJEČENJU

Pandemija koronavirusa prekinula je normalan život milijuna ljudi u Europi i cijelom svijetu. Razmjeri krize bili su takvi da smo odgovor potreban našim građanima mogli pružiti samo kao Unija. **Europa se tada morala uključiti** jer je to bio presudan trenutak za Europsku uniju.

Europska komisija od samog početka pandemije djeluje u **tri područja**. Prvo, radimo na ograničavanju širenja koronavirusa i zaštiti što većeg broja ljudi s pomoći cjepiva. Drugo, na gospodarski šok odgovaramo nezapamćenim planom oporavka, ulaganjima i reformama. Treće, nastavljamo zelenu i digitalnu tranziciju jer je pandemija samo ubrzala potrebu za promjenama. Danas možemo sigurno reći da je EU na izazov bolesti COVID-19 odgovorio stručnošću, brigom i jedinstvom.

U EU-u je 83,4 % odraslog stanovništva završilo primarno cijepljenje (jednom ili dvjema dozama) protiv bolesti COVID-19.

DATUMI ODOBRENJA: sigurna i učinkovita cjepiva protiv bolesti COVID-19

BioNTech–Pfizer

21. prosinca
2020.

AstraZeneca

29. siječnja
2021.

Novavax

20. prosinca
2021.

Moderna

6. siječnja
2021.

Johnson & Johnson

11. ožujka
2021.

Valneva

24. lipnja
2022.

Zahvaljujući **strategiji EU-a za cjepiva** u sve je dijelove Europe isporučeno više od 1,7 milijardi doza cjepiva za COVID-19. Čak **83,4 % odraslog stanovništva** EU-a dovršilo je primarno cijepljenje (jednom ili dvjema dozama), a 62 % ih je docijepljeno, čime su spašene tisuće života.

Komisija je na početku pandemije koronavirusa u ime država članica sklopila **ugovore o predviđenoj kupoprodaji** s pojedinačnim proizvođačima cjepiva. U zamjenu za pravo da u određenom roku kupi određeni broj doza cjepiva po određenoj cijeni, Komisija je iz **Instrumenta za hitnu potporu** financirala dio početnih troškova proizvođača cjepiva u iznosu od 2,7 milijardi eura. Time je Komisija u rekordnom roku pridonijela razvoju i proizvodnji sigurnih i učinkovitih cjepiva. Zahvaljujući svojem prognostičkom pristupu Europa je uspjela svladati najgoru pandemiju u zadnjih stotinu godina.

Od 2020. odobreno je šest cjepiva za COVID-19, pošto su prošla **najstroža klinička ispitivanja i regulatorne postupke odobravanja na svijetu**. Europska komisija u proteklim je godinu dana za građane EU-a nastavila s razvojem najvećeg, najsigurnijeg i najučinkovitijeg portfelja cjepiva. **Sklopljeni su ugovori za 4,2 milijarde doza cjepiva** s osam poduzeća koja razvijaju i proizvode cjepiva. U slučaju pojave novih varijanti virusa i ako se do jeseni 2022. odobri prilagođeno cjepivo, EU će imati pristup isporukama prilagođenih cjepiva poduzeća BioNTech-Pfizer i Moderna. Dođe li do novog vala pandemije na našem kontinentu, Europa će biti spremna.

No zaštita zdravlja građana ne zahtijeva samo cjepiva, već i liječenje. Oboljelima od bolesti COVID-19 potrebno je sigurno i učinkovito liječenje kako bi se bolest suzbila, poboljšali izgledi za brz oporavak, smanjila hospitalizacija i, što je najvažnije, spriječio gubitak života. **Strategijom EU-a za terapeutike protiv bolesti COVID-19** podupire se razvoj i dostupnost lijekova, među ostalim za pacijente koji se oporavljaju od bolesti COVID-19.

Komisija je u listopadu 2021., nakon pregleda 82 perspektivna terapeutika u poodmakloj fazi kliničkog razvoja, uspostavila portfelj od 10 potencijalnih terapeutika protiv bolesti COVID-19, uzimajući pritom u obzir da su za različite populacije pacijenata te različite faze i težine bolesti potrebne različite vrste proizvoda. Do svibnja 2022. **odobreno je osam terapeutika protiv bolesti COVID-19**. S proizvođačima je sklopljeno i nekoliko ugovora o zajedničkoj nabavi lijekova protiv bolesti COVID-19 kako bi se državama članicama olakšao pristup liječenju bolesti COVID-19.

GLOBALNI PREDVODNIK U SOLIDARNOSTI U POGLEDU CJEPIVA

Komisija se od prvog dana pandemije koronavirusa obvezala na međunarodnu suradnju u borbi protiv pandemije. Odlučili smo se za solidarnost ne samo unutar Europe već i s ostatkom svijeta. EU je najveći dobavljač cjepiva za COVID-19 u svijetu i jedan od vodećih donatora za zemlje u razvoju u okviru COVAX-a (Instrument za globalni pristup cjepivu za COVID-19). EU je od studenoga 2020. do srpnja 2022. uglavnom u okviru COVAX-a izvezao **više od 2,4 milijarde doza cjepiva za COVID-19 u ukupno 168 zemalja**, od čega je 478 milijuna doza donirano potrebitim zemljama, posebno u Africi.

Na sastanku na vrhu EU-a i Afričke unije u veljači 2022. pokrenut je paket ulaganja za Afriku Global Gateway. U zdravstvenoj komponenti tog paketa najmanje je 425 milijuna eura namijenjeno intenziviranju cijepljenja u Africi. S obzirom na promjenu u ponudi i potražnji cjepiva predsjednica von der Leyen najavila je na **drugom globalnom sastanku na vrhu o bolesti COVID-19** u svibnju 2022. prilagodbu napora koje EU ulaže kako bi se dostupne doze najučinkovitije iskoristile. To uključuje izdvajanje 450 milijuna eura za Globalni fond za pripravnost za pandemije kad se postigne dogovor o upravljanju Fondom. To pokazuje snagu **programa EU-a i SAD-a za borbu protiv globalne pandemije**: cijepljenje svjetskog stanovništva, spašavanje života danas i izgradnja bolje globalne zdravstvene sigurnosti.

U srednjoročnom razdoblju više od milijarde eura iz proračuna EU-a i iz država članica iskoristit će se za **jačanje proizvodnih kapaciteta u Africi i pristupa cjepivima, lijekovima i zdravstvenim tehnologijama** za potporu cilju Afričke unije da se do 2040. lokalno proizvodi 60 % cjepiva koja se upotrebljavaju na tom kontinentu, uz istodobno jačanje lokalnih farmaceutskih sustava.

U rujnu 2021. uz potporu EU-a u Južnoj Africi otvoren je globalni **centar za prijenos tehnologije mRNA** Svjetske zdravstvene organizacije. Na regionalnoj razini EU znanjem, iskustvom i financiranjem podupire osnivanje Afričke agencije za lijekove. Na nacionalnoj razini naglasak je na povećanju proizvodnih kapaciteta i stvaranju odgovarajućeg ekosustava za ulaganja u zemljama predvodnicama, među kojima su Gana, Ruanda, Senegal i Južna Afrika.

U lipnju 2022. EU i države članice pod vodstvom Španjolske pokrenuli su i partnerstvo s Latinskom Amerikom i Karibima kako bi poduprli lokalnu proizvodnju cjepiva, lijekova i drugih zdravstvenih tehnologija te ojačali otpornost lokalnih zdravstvenih sustava.

Naposljetku, EU predvodi rad na **globalnom trgovinskom odgovoru na pandemiju koronavirusa**. Na 12. ministarskoj konferenciji Svjetske trgovinske organizacije u lipnju 2022. članovi su se na temelju teksta koji je EU dogovorio s Indijom, Južnom Afrikom i Sjedinjenim Američkim Državama dogovorili da će za cjepivo za COVID-19 ukinuti određene obveze koje se odnose na intelektualno vlasništvo.

PONOVNO OTVARANJE EUROPE I SVIJETA

Pandemija koronavirusa prva je pandemija digitalnog doba. **EU digitalna COVID potvrda** ključna je inovacija u odgovoru Europe i brzo je postala globalni standard. Tim je sustavom, uvedenim 14. lipnja 2021., radi omogućivanja slobode kretanja utvrđen zajednički okvir za izdavanje, provjeru i prihvatanje potvrda o cijepljenju, testiranju i preboljenju bolesti COVID-19. Od početka primjene sustava u cijelom je EU-u izdano više od 2 milijarde potvrda.

Šestogodišnji Adam King iz **Irske**, koji pati od bolesti krhkih kostiju, odlučio je 2020. cijelom svijetu poslati virtualni zagrljaj kao simbol nade tijekom pandemije koronavirusa. Njegova je ideja bila dalekosežna i pomogla nam je da zajednički prebrodim krizu.

Tim je sustavom **EU razvio globalni standard**: sustavu se, osim 27 država članica, pridružilo 48 trećih zemalja i područja na pet kontinenata. EU digitalna COVID potvrda nije samo ključna za očuvanje temeljnog prava na slobodno kretanje unutar EU-a u kontekstu ograničenja uvedenih radi usporavanja širenja bolesti COVID-19 već je pridonijela i ponovnoj uspostavi sigurnih međunarodnih putovanja. U kolovozu 2022. više

od 1,6 milijardi ljudi diljem svijeta moglo se za međunarodna putovanja služiti EU digitalnim COVID potvrdama.

Zbog trenutačne neizvjesnosti povezane s razvojem pandemije dogovoreno je produljenje primjene Uredbe o EU digitalnoj COVID potvrdi do 30. lipnja 2023., kako je predložila Komisija.

Uz EU digitalnu COVID potvrdu pokrenuta je i platforma **Re-open EU** – internetska i mobilna aplikacija koja Euroljanima pomaže da na 24 jezika pronađu najnovije informacije o putnim i zdravstvenim mjerama u europskim zemljama. Re-open EU postao je s gotovo 4 milijuna preuzimanja i gotovo 43 milijuna posjetitelja **najupotrebljavanija mobilna aplikacija koju su proizvele institucije EU-a**.

Kako bi nacionalne aplikacije za praćenje kontakata prekogranično komunicirale, Komisija je pokrenula uslugu europskog interoperabilnog pristupnika. Do jeseni 2021. **19 država članica razmjenjivalo je putem europskog pristupnika informacije o rizičnim kontaktima**, a njihove su nacionalne aplikacije preuzete više od 70 milijuna puta, što je 23 % stanovništva povezanih država članica. Nacionalne aplikacije i europski pristupnik osmišljeni su kao privremeni alat koji će se nakon završetka pandemije ukinuti. Dosad je svoje mobilne aplikacije ukinulo devet država članica.

Uz ponovno otvaranje Europe za unutarnja i vanjska putovanja te na temelju početnog iskustva sa **zelenim trakama**, kojima je cilj bio tijekom pandemije održati prijevoz i isporuku robe potrošačima s druge strane granice, Komisija je u svibnju 2022. predstavila **plan EU-a za nepredvidive situacije u prijevozu**. Cilj mu je ojačati otpornost europskog prometnog sektora u kriznim vremenima.

Naposljeku, u veljači 2021. donesenom komunikacijom **Otvorena, održiva i odlučna trgovinska politika** ojačali smo trgovinsku politiku. Otvorenost trgovinske politike i dalje je ključna za ostvarenje gospodarskih i geopolitičkih ambicija EU-a. Otvorena trgovina utemeljena na pravilima pomaže rastu, otvaranju novih radnih mesta u EU-u te izgradnji otpornih i diversificiranih

lanaca opskrbe, a osigurava i pristup robi i sirovinama nužnima da izbjegnemo štetne ovisnosti. U skladu sa svojim novim odlučnim pristupom obrani i promicanju interesa svojih poduzeća i potrošača uspostavili smo autonomne instrumente kao što su **Instrument za međunarodnu javnu nabavu i Uredba o stranim subvencijama**, novi instrument za rješavanje mogućih negativnih učinaka stranih subvencija na jedinstvenom tržištu.

IZGRADNJA SNAŽNE EUROPSKE ZDRAVSTVENE UNIJE

Ovo je prva pandemija koja je od osnutka Europske unije imala tako teške posljedice u Europi. No u budućnosti bismo se mogli suočiti sa sličnim pandemijama. Zbog gubitka bioraznolikosti i klimatskih promjena drugi zoonotski virusi mogli bi prijeći sa životinja na ljude. U slučaju nove pandemije moramo biti sigurni da su sve europske zemlje jednakо pripremljene i da brzo reagiraju. To nam je pandemija jasno pokazala i jedan je od glavnih razloga zbog kojih je Komisija Ursule von der Leyen postavila **temelje europske zdravstvene unije**.

Europska zdravstvena unija sljedeći je korak na putu prema boljem EU-u. Cilj joj je bolja zaštita fizičkog i mentalnog zdravlja građana EU-a, priprema EU-a i njegovih država članica za sprečavanje i rješavanje budućih pandemija te

jačanje otpornosti europskih zdravstvenih sustava.

Pripravnost i odgovor na krizu okosnica su europske zdravstvene unije. Europski suzakonodavci dovršavaju **Uredbu o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju**, kojom

će se osigurati pravni okvir za brzu reakciju EU-a na prekogranične prijetnje zdravlju.

Novo tijelo za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA), osnovano u rujnu 2021. povodom prošlogodišnjega govora o stanju Unije, pridonosi razvoju, proizvodnji i stvaranju zaliha lijekova, cjepiva i drugih medicinskih protumjera, kao što je osobna zaštitna oprema, koji su često nedostajali u prvoj fazi odgovora na koronavirus. HERA će pridonijeti boljom **prevenciji, otkrivanju i brzom odgovoru na zdravstvene krize** na razini EU-a i na globalnoj razini. U prvoj godini djelovanja HERA je osnovala stručnu skupinu za varijante bolesti COVID-19 radi praćenja mutacija, kupila cjepiva protiv majmunskih boginja, pokrenula **EU FAB** – mrežu uvijek spremnih kapaciteta za proizvodnju cjepiva i lijekova koji se mogu aktivirati u slučaju budućih kriza, te je počela stvarati zalihe opreme i lijekova protiv kemijskih i nuklearnih prijetnji.

— Prijedlogom o osnivanju novog **europskog prostora za zdravstvene podatke**

Komisija je napravila povijesni korak prema digitalnoj zdravstvenoj skrbi u EU-u.

Brz odgovor na nove varijante moguć je jer je Komisija na početku pandemije pozvala države članice da pojačaju sekvenciranje genoma i prate prisutnost varijanti na najmanje 5 %, a po mogućnosti i 10 % svih pozitivnih nalaza, te je preko **Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti** pružila potporu u iznosu od 110 milijuna EUR. S dodatnih 123 milijuna eura iz programa EU-a za istraživanja i inovacije Obzor Europa EU ima znatne kapacitete za praćenje pojave novih varijanti.

Pandemija je imala i još ima snažan utjecaj na pacijente, medicinsko i zdravstveno osoblje te zdravstvene sustave u Europi. Nadilazeći odgovor na krizu, **programom „EU za zdravlje“** nastoji

se riješiti pitanje otpornosti zdravstvenih sustava. Nadovezujući se na uspjeh odgovora na pandemiju u okviru tog se programa ulaze 5,3 milijarde eura u mjere s dodanom vrijednošću EU-a te se zdravstvenim sustavima država članica pomaže u izgradnji dodatnih kapaciteta i oporavku od pandemije.

U okviru **farmaceutske strategije za Europu**, donesene u studenome 2020., predstavljene su konkretnе inicijative za osiguravanje pristupa sigurnim, visokokvalitetnim i cjenovno pristupačnim lijekovima za pacijente, te za rješavanje problema nezadovoljenih zdravstvenih potreba, uz istodobno olakšavanje znanstvenih i tehnoloških inovacija. Cilj joj je i povećati **sigurnost opskrbe**, riješiti problem nestašica i promicati stratešku autonomiju EU-a kako bismo mogli osigurati lijekove, među ostalim i u kriznim vremenima. U ožujku 2022. proširen je mandat Europske agencije za lijekove kako bi se omogućilo bolje praćenje i ublažavanje nestašica ključnih lijekova.

Vodeća inicijativa zdravstvene unije **europski je plan za borbu protiv raka**. U okviru njega osigurana su sredstva od 4 milijarde eura, uključujući 1,25 milijardi eura iz programa „EU za zdravlje”, a prevencija, istraživanje i skrb za oboljele od raka već su pojačani. Komisija je u svim državama članicama EU-a započela s osnivanjem europskih centara i mreža za borbu protiv raka radi prekogranične suradnje. Na Svjetski dan borbe protiv raka u veljači 2022.

Komisija je pokrenula novi registar za rak, kojim se prati napredak država članica u borbi protiv raka i utvrđuju prioriteti za suradnju.

Prijedlogom o osnivanju novog **europskog prostora za zdravstvene podatke** Komisija je napravila **povijesni korak prema digitalnoj zdravstvenoj skrbi** u EU-u. Tim prijedlogom Komisija osnažuje građane kako bi imali potpunu kontrolu nad svojim zdravstvenim podacima i omogućuje bolju zdravstvenu skrb u cijelom EU-u. Potaknut će i stvaranje istinskog europskog jedinstvenog tržišta za digitalne zdravstvene usluge i proizvode. To će se postići uvođenjem dosljednog, pouzdanog i učinkovitog okvira za uporabu zdravstvenih podataka za istraživanje, inovacije, oblikovanje politika i regulatorne aktivnosti, pri čemu će se potpuno poštovati visoki **standardi EU-a u području zaštite podataka**. Za znanstvenike, istraživače, inovatore i tvorce politika koji rade na inovativnim načinima liječenja kojima se spašavaju životi to će biti od neprocjenjive važnosti.

Zahvaljujući sigurnim i učinkovitim cjepivima, visokim stopama procijepljenosti, učinkovitim mogućnostima liječenja, digitalnim inovacijama kao što su EU digitalna COVID potvrda, snažnjem Europskom centru za sprečavanje i kontrolu bolesti uz potporu nove HERA-e, zalihamama medicinske opreme za hitne slučajeve i sveobuhvatnim kapacitetima za testiranje, **EU je izgradio vrhunsku otpornost na pandemiju koronavirusa i buduće zdravstvene krize**.

3. PREDVOĐENJE ZELENE, DIGITALNE I PRAVEDNE TRANZICIJE

NEXTGENERATIONEU: POVIJESNA PRILIKA

Na početku mandata Komisije Ursule von der Leyen odredili smo nov i ambiciozan smjer za Europsku uniju: izgraditi zeleniju, digitalnu i socijalno pravednu Europu. **Bolest COVID-19 i ruska agresija na Ukrajinu potvrdile su da je naš smjer djelovanja ispravan.** Ograničenja kretanja ubrzala su digitalnu tranziciju naših gospodarstava te smo u samo nekoliko tjedana svjedočili digitalnim inovacijama i transformacijama koje bi inače trajale godinama. Pandemija je pokazala i potrebu da promjenimo odnos prema svojem planetu, a mnogi su Euroljani ponovno otkrili važnost prirode u svojem životu. Osim toga, energetska ucjena Kremlja još je jedan razlog da prekinemo ovisnost o ruskim fosilnim gorivima. Ujedinjeni u solidarnosti, EU ne samo da svladava virus, ponovno pokreće gospodarstva i pomaže Ukrajini već i s povjerenjem ulaze u snažnu i održivu budućnost sljedeće generacije Euroljana.

To je obećanje dano u okviru instrumenta **NextGenerationEU, revolucionarnog europskog plana oporavka.** Njegova vrijednost iznosi više od 800 milijardi eura, a u kombinaciji s dugoročnim proračunom EU-a za razdoblje do

—
Dosad je u okviru **Mehanizma za oporavak i otpornost** državama članicama isplaćeno više od 100 milijardi eura.

2027. europski paket poticaja iznosi više od 2 bilijuna eura. Komisija je do proljeća 2022. odobrila nacionalne planove gotovo svih država članica. Gotovo 40 % ulaganja namijenjeno je klimatskim mjerama, a više od 26 % digitalnoj tranziciji. Planovi za oporavak i otpornost uključuju i **brojne strukturne reforme** koje će imati dugotrajan učinak te ubrzati zelenu i digitalnu tranziciju. Dosad je u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost državama članicama isplaćeno više od 100 milijardi eura. Komisija procjenjuje da bi poticaj za ulaganja u okviru instrumenta NextGenerationEU mogao **potaknuti gospodarski rast EU-a** za 1,5 % do 2027. i pridonijeti otvaranju 2 milijuna novih radnih mjesto.

800 milijardi eura

plan oporavka
NextGenerationEU

40 %

ulaganja
u klimatske mjere

26 %

ulaganja
u digitalnu
tranziciju

U okviru instrumenta NextGenerationEU ulaze se u obnovljivu energiju kako bi se **ubrzala zelena tranzicija** i, s obzirom na rusku invaziju na Ukrajinu, kako bi EU zahvaljujući planu REPowerEU postao neovisan o ruskim fosilnim gorivima znatno prije 2030. Ulažemo u zelenije gradove obnovljene prirode i u povezana ruralna područja s brzim internetom. Ulažemo u visokotehnološku industrijsku bazu Europe, od zelenog čelika do obnovljivih baterija i mikročipova. A ulažemo i u jednake i visokokvalitetne obrazovne i profesionalne mogućnosti za mlade u cijeloj Europskoj uniji.

Za financiranje instrumenta NextGenerationEU Komisija je na dobrom putu da postane **najveći izdavatelj zelenih obveznica** na svijetu, koji financira zelene politike. Uz pomoć zelenih obveznica prikupit će se do 250 milijardi eura, odnosno 30 % sredstava instrumenta NextGenerationEU. Isplata sredstava iz Komisijina Mechanizma za oporavak i otpornost također napreduje prema planu i ovisi o tome drže li se države članice preuzetih obveza, odnosno provode li strukturne reforme, kao što su poticanje inovacija ili zaštita vladavine prava. **Organizacije civilnog društva, lokalni i regionalni dionici te socijalni i gospodarski partneri** pomažu usmjeravati ulaganja tamo gdje su najpotrebni.

Održivo financiranje u središtu je zelene i digitalne tranzicije. Otkad je Komisija u travnju 2021. donijela ambiciozan i sveobuhvatan **paket za održivo financiranje**, EU je postao globalni predvodnik u postavljanju okolišnih, socijalnih i upravljačkih standarda na finansijskim tržištima.

Taksonomijom EU-a stvara se prvi sustav klasifikacije održivih djelatnosti. Kako bi se suzbio manipulativni zeleni marketing, Komisija ažurira i **zakonodavstvo EU-a o korporativnom izještavanju o održivosti**, kojim se od velikih poduzeća zahtijeva da objavljaju informacije o svojem poslovanju. Komisija u kombinaciji s reformama tržištâ kapitala izgrađuje

jedinstveno tržište kapitala, ne samo kako bi se privatna ulaganja usmjerila u zelenu i digitalnu tranziciju već i kako bi s pomoću solidnih, učinkovitih i pouzdanih izvora financiranja koristila potrošačima, ulagačima i poduzećima, bez obzira na to gdje se nalaze u EU-u.

PRVI KLIMATSKI NEUTRALAN KONTINENT DO 2050.

Putem **europskog zelenog plana** Europa namjerava do 2050. postati prvi klimatski neutralan kontinent i ostvariti Program održivog razvoja do 2030. Europska komisija ostala je usprkos pandemiji i ruskom ratu protiv Ukrajine na dobrom putu te je čak intenzivirala zelenu tranziciju, primjerice u okviru plana **REPowerEU**. Ne samo da zdravlje građana EU-a ovisi o zdravlju našeg planeta već i energetska sigurnost EU-a ovisi o velikom prelasku na obnovljivu energiju. Zelena tranzicija povjesna je prilika za poboljšanje dobrobiti i otpornosti naših građana, divljih vrsta i planeta.

Otkad je Komisija Ursule von der Leyen već 10 dana nakon početka mandata predstavila europski zeleni plan, EU je ubrzao mјere za smanjenje emisija stakleničkih plinova, ulaganja u zelene tehnologije i zaštitu prirodnog okoliša. Zahvaljujući **propisu o klimi** svoje smo ciljeve za 2050. pretvorili u obvezujuće pravo EU-a. Njime se utvrđuje i prijelazni cilj smanjenja neto emisija stakleničkih plinova do 2030. za najmanje 55 % u odnosu na emisije iz 1990.

Smanjenje neto emisija stakleničkih plinova za NAJMANJE 55 % do 2030.

Paket **Spremni za 55 %**, koji je Komisija predstavila u ljetu 2021., uključuje konkretnе korake potrebne za postizanje naših ciljeva. Evropski zeleni plan najopsežniji je plan transformacije na svijetu. Europa ima viziju i ciljeve, ulaganja su nam osigurana u okviru instrumenta NextGenerationEU i sada je **vrijeme da se ubrza provedba** s pomoću sljedećeg:

Komisija je u ožujku 2021. objavila **akcijski plan za razvoj ekološkog sektora** kako bi se poljoprivrednicima u EU-u pomoglo u ostvarenju cilja da do 2030. ekološkom uzgoju bude namijenjeno 25 % poljoprivrednog zemljišta i da se znatno poveća ekološka akvakultura. U njemu su predložene konkretnе mjere za poticanje potrošnje i proizvodnje ekoloških proizvoda u kombinaciji s dalnjim jačanjem održivosti tog sektora.

Komisija je u siječnju 2022. donijela nove **Smjernice o državnim potporama za klimu, zaštitu okoliša i energiju** („CEEAG“), kojima se stvara fleksibilan i svrshishodan poticajni okvir kako bi se državama članicama pomoglo da pruže potrebnu potporu za postizanje ciljeva evropskog zelenog plana na ciljani i troškovno učinkovit način.

Komisija je u ožujku 2022. predstavila i paket prijedloga kako bi **održivi proizvodi** postali norma na tržištu EU-a. Zahvaljujući novim pravilima proizvodi su trajniji, mogu se ponovno upotrijebiti, nadograditi, popraviti, reciklirati te su energetski i resursno učinkoviti. Ti se prijedlozi temelje na postojećim zahtjevima za ekološki dizajn, koji su samo 2021. doveli do 10 % manje godišnje potrošnje energije u potrošačkoj elektronici, a potrošačima u EU-u uštedjeli

120 milijardi eura. U okviru novog paketa Komisija je predstavila i planove za trajnije tekstilne proizvode koji se mogu popraviti i reciklirati, kao i nova pravila za osnaživanje potrošača u zelenoj tranziciji kako bi bili bolje informirani o ekološkoj održivosti proizvoda i bolje zaštićeni od manipulativnog zelenog marketinga.

Komisija je u lipnju 2022. predstavila dva nova akta o **obnovi prirode u cijelom EU-u**. Predloženi Akt o obnovi prirode ključan je korak u sprečavanju najgorih učinaka klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti, a usmjeren je na **obnovu močvarnih područja, rijeka, šuma, travnjaka, morskih ekosustava i urbanih okoliša u EU-u** te vrsta koje u njima žive. Predloženim pravilima o kemijskim pesticidima **smanjit će se upotreba pesticida za 50 % do 2030.**, smanjiti ekološki otisak prehrambenog sustava EU-a, zaštiti zdravlje i dobrobit građana i poljoprivrednih radnika te pomoći u ublažavanju gospodarskih gubitaka uzrokovanih degradacijom tla i gubitkom oprasivača uzrokovanim pesticidima. To je dio cilja EU-a da se do 2030. pravno zaštititi najmanje 30 % kopnenih i 30 % morskih područja EU-a, kako je predviđeno EU-ovom strategijom o bioraznolikosti do 2030. Komisija je iznijela i prijedlog da se na jedinstveno tržište EU-a zabrani ulazak robe kojom se potiče krčenje šuma u drugim dijelovima svijeta.

SMANJENJE upotrebe pesticida za 50 % do 2030

Kako bi zelena tranzicija u Europi bila uspješna, potrebna nam je **potpora i aktivan angažman građana i poduzeća** u cijeloj Europskoj uniji. Europski zeleni plan stoga uključuje **europski klimatski pakt**, koji okuplja građane iz cijelog EU-a kako bi kao ambasadori dobre volje zajedno djelovali u području klime i održivosti.

Zbog potrebe da se za klimatske promjene pronađu zajednička rješenja s pristupom odozdo prema gore, predsjednica von der Leyen u svojem je govoru o stanju Unije 2020. nudio pokretanje **novog europskog Bauhausa** kako bi zelena tranzicija postala održivo, lijepo i uključivo iskustvo za građane u svakodnevnom životu. Komisija je u rujnu 2021. objavila 20 dobitnika nagrada za novi europski Bauhaus i zvijezda u usponu novog europskog Bauhausa. Kako bi osigurala javni prostor za sve veću zajednicu, Komisija je u proljeće 2022. otvorila **laboratorij za novi europski Bauhaus**, a u ljeto festival novog europskog Bauhausa. Laboratorij podupire zajednicu u testiranju instrumenata, rješenja i mjera politike kojima će se olakšati preobrazba na terenu. Novi istraživački centar Komisije u Sevilli te ideje već provodi u praksi – zgrada centra neće biti samo potpuno ugljično neutralna nego i energetski pozitivna. Novi europski Bauhaus pokazuje da u europskom zelenom planu nije samo riječ o nalaženju inspirativnih učinkovitih rješenja za klimatske promjene, već i o načinu **projektiranja i gradnje naših domova i gradova da u njima bolje živimo**.

—
Novi europski Bauhaus
pokret je kojim se zelena
tranzicija nastoji učiniti
održivim i uključivim
iskustvom za građane
u svakodnevnom životu.

Na globalnoj razini, Europska unija založila se na Konferenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (**COP26**) u Glasgowu u studenome 2021. za što veći napredak u provedbi **Pariškog sporazuma** te za nastavak ostvarenja globalnog cilja da se zatopljenje u svijetu ograniči na 1,5 °C. Budući da je **EU** visokoinovativna i industrijalizirana regija, njegovo **vodstvo potiče druge da nas slijede**. Komisija se u Glasgowu obvezala izdvojiti milijardu eura za zaštitu svjetskih šuma, koje su ključne za ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu bioraznolikosti. Pionirsko partnerstvo za pravednu energetsku tranziciju pomaže Južnoj Africi da prestane upotrebljavati ugljen, a poslužit će i kao model za suradnju u području klime i tehnologije s drugim partnerima, među ostalima i s Vijetnamom. EU i njegove države članice gospodarstvima u razvoju i dalje financiraju naveći dio **javnih finansijskih sredstava** za borbu protiv klimatskih promjena. A zeleni savez s Japanom još jednom potvrđuje našu blisku suradnju s demokratskim državama radi ostvarivanja cilja klimatske neutralnosti do 2050.

U lipnju 2022. Komisija je **kriterije održivosti čvrsto ugradila u svoje bilateralne trgovinske sporazume**, što je važno jer je EU vodeća trgovinska sila u svijetu. Nakon preispitivanja aspekata održivog razvoja naših trgovinskih sporazuma EU će bliže surađivati s trgovinskim partnerima na provedbi i primjeni ključnih kriterija održivosti, posebno Pariškog sporazuma i konvencija o radu Međunarodne organizacije rada. Trgovinski sporazum između EU-a i Novog Zelanda, sklopljen 1. srpnja 2022., rani je dokaz naše nove ambicije. Taj sporazum uključuje najnovije odredbe o trgovini i održivosti, među ostalim sankcije povezane s poštovanjem Pariškog sporazuma.

Na 12. ministarskoj konferenciji Svjetske trgovinske organizacije održanoj u lipnju EU je pomogao sklopiti **povijesni sporazum o borbi protiv štetnih subvencija za ribarstvo** na svjetskom razini. Sporazumom će se zabraniti subvencije za dvije počasti koje prazne naše oceane, a to su nezakoniti, neprijavljeni i neregulirani ribolov te lov prelovjenih stokova. Kako bi to provela i predvodila zajednički globalni pristup zaštiti i obnovi otvorenog mora, Komisija je predstavila novi plan za međunarodno upravljanje oceanima. Svoje oceane čuvamo za buduće generacije.

DIGITALNO DESETLJEĆE EUROPE

Maria Teresa Ferres, koja pripada petoj generaciji **katalonskih ribara**, osnovala je zadrugu „More žena”, koja promiče etično iskorištavanje mora i vidljivost uloge žena u sektoru ribarstva.

EU je svjetski predvodnik na putu prema sigurnom i pouzdanom digitalnom svijetu. Pandemija koronavirusa pokazala je prednosti digitalizacije u našem svakodnevnom životu i zašto je **digitalna tranzicija Europe u kojoj je na prvome mjestu čovjek** korak u pravom smjeru. Sloboda prekograničnog povezivanja s rodbinom i prijateljima mora biti pravo, a ne povlastica. Sloboda rada ili studiranja na daljinu za mnoge Europljane brzo se pretvara u stvarnost, a time se otvaraju i nove mogućnosti za mlade obitelji, poduzeća i ruralne zajednice. Učestalije pojavljivanje našeg osobnog i profesionalnog života na internetu trebalo bi pratiti pojačanom zaštitom temeljnih prava i podataka na internetu.

Komisija je u siječnju 2022. predložila nacrt **europske deklaracije o digitalnim pravima i načelima**. Europski parlament i Vijeće zajedno

pregovaraju s Komisijom o konačnom tekstu, koji će donijeti sve tri institucije. Taj se prijedlog temelji na nizu važnih zakonodavnih akata EU-a kojima se gradi sigurniji i slobodniji digitalni prostor u Europi i izvan nje.

Komisija je u travnju 2021. objavila svoj dugoočekivani nacrt **akta o umjetnoj inteligenciji**. Riječ je o najnaprednjem pokušaju reguliranja tehnologija umjetne inteligencije na svijetu, kojim se utvrđuje na riziku temeljen sektorski regulatorni pristup upotrebi sustava umjetne inteligencije u cijelom EU-u i na njegovu jedinstvenom tržištu. Komisija želi uskladiti pravila o umjetnoj inteligenciji u cijelom EU-u i time osigurati pravnu sigurnost, poticati ulaganja i inovacije u području umjetne inteligencije te izgraditi povjerenje javnosti da se sustavi umjetne inteligencije upotrebljavaju na način kojim se poštuju europske vrijednosti i temeljna prava.

Komisijinim **Aktom o upravljanju podacima**, dogovorenim s Europskim parlamentom i Vijećem u jesen 2021., povećava se povjerenje u razmjenu podataka. U veljači 2022. dopunjeno je prijedlogom **Akta o podacima**, kojim se utvrđuju nova pravila o tome tko smije pristupiti podacima koji nastaju u svim gospodarskim sektorima u EU-u i tko ih smije upotrijebiti. Komisija osniva i zajedničke europske podatkovne prostore u strateškim područjima, u što su uključeni privatni i javni akteri.

Suzakonodavci EU-a ostvarili su u ožujku 2022. važan korak postigavši dogovor o **Aktu o digitalnim tržištima**, kojim se uređuju aktivnosti velikih digitalnih platformi ili „nadzornika pristupa“ kako bi se europsko jedinstveno digitalno tržište bilo otvoreno i pravedno. Ti nadzornici pristupa podlijegat će brojnim jasno definiranim obvezama i zabranama kojima se velikim digitalnim poduzećima onemogućuje zloupotreba tržišne

moći, a novim se sudionicima omogućuje ulazak na tržište. Akt o digitalnim tržištima učinit će Komisiju prvim svjetskim tijelom za provedbu regulacije velikih tehnoloških tržišta, čime su obuhvaćeni brojni postupci i digitalne usluge.

U travnju ove godine postignut je još jedan važan dogovor, i to o **Aktu o digitalnim uslugama**, koji je prvi zakonodavni akt u području digitalne regulative na svijetu. Taj je akt u skladu s načelom da ono što je nezakonito izvan interneta mora biti nezakonito i na internetu – vrlo velike internetske platforme i tražilice podlijegat će strožim obvezama zaštite svojih korisnika od nezakonitog sadržaja, robe i usluga. Nadalje, internetske platforme i tražilice morat će procijeniti i ublažiti dalekosežne posljedice koje njihove aktivnosti i algoritmi mogu imati na temeljna prava, dobrobit djece i javni diskurs. Akt o digitalnim tržištima i Akt o digitalnim uslugama doneseni su na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta početkom srpnja, stupit će na snagu ove godine, a počet će se primjenjivati 2023.

Digitalna tranzicija u kojoj je čovjek na prvome mjestu važan je temelj na kojem stoje **četiri stupa** europskog digitalnog desetljeća: osnaživanje građana digitalnim vještinama, digitalizacija poduzeća, digitalizacija javnih usluga, te jačanje digitalne infrastrukture. **Programom politike Put u digitalno desetljeće**, koji je dogovoren s Europskim parlamentom i Vijećem u srpnju 2022., postavljeni su konkretni ciljevi za ta četiri stupa i uspostavljen čvrst mehanizam provedbe. Europa napreduje u sva ta

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen posjetila je poduzeće Advanced Semiconductor Materials Lithography (ASML) u Eindhovenu u Nizozemskoj.

četiri stupa zahvaljujući iznosu od 250 milijardi eura iz instrumenta NextGenerationEU namijenjenom digitalizaciji. Na primjer, ove će godine Komisija donijeti prijedlog akta o **infrastrukturi za povezivost** kao poticaj učinkovitijem i bržem uvođenju elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikoga kapaciteta, među ostalima svjetlovodnih i 5G mreža, diljem EU-a.

Prijedlog **europskog akta o čipovima**, koji je Komisija donijela u veljači 2022., vodeći je projekt te preobrazbe EU-a. Bez čipova nema digitalne budućnosti. Oni su u našim telefonima, računalima, automobilima, medicinskim uređajima i svim povezanim uređajima. Trenutačni poremećaji u lancu opskrbe nastali zbog pandemije povećali su potrebu za ulaganjima da bi Europa uz pomoć svoje vrhunske istraživačke baze u području poluvodiča opet imala najsuvremeniji dizajn i proizvodnju. EU i države članice mobiliziraju 43 milijarde eura javnih ulaganja, što je već privuklo najvećeg proizvođača čipova iz SAD-a da uloži 19 milijardi eura u EU-u.

Prijedlog europskog akta o čipovima vodeći je projekt preobrazbe Europe.

Komisija je donijela i revidiranu komunikaciju o pravilima o državnim potporama **za važne projekte od zajedničkog europskog interesa**, da olakša velika prekogranična ulaganja u revolucionarnu inovativnu infrastrukturu kakav je npr. vrijednosni lanac baterija.

EU predvodi i u dvama novim područjima digitalne tranzicije – financijama i svemiru. U siječnju 2021. Komisija i Europska središnja banka dogovorile su se da će zajedno analizirati razne mogućnosti oblikovanja **digitalnog eura** te njegove regulatorne posljedice. Novac središnje

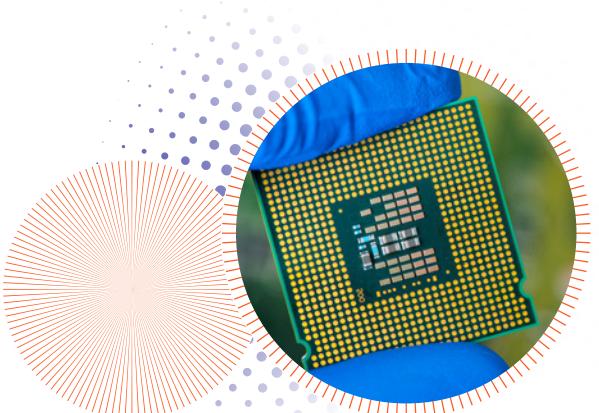
banke u digitalnom bi obliku dao više mogućnosti izbora potrošačima i poduzećima. S obzirom na digitalizaciju, brze promjene u načinima plaćanja i pojavu kriptoimovine, digitalni euro mogao bi biti dopuna gotovu novcu i odgovor na nove potrebe za plaćanjem.

Da bi omogućio inovacije, sektor kriptoimovine učinio privlačnijim, a očuvaо financijsku stabilnost, EU je prvi regulator u svijetu koji svoje građane štiti od nekih rizika povezanih s ulaganjima u kriptoimovinu. U lipnju 2022. suzakonodavci EU-a postigli su povjesni dogovor o Komisijinu prijedlogu **uredbe o kriptoimovini**.

Svemirski program EU-a već pruža vrijedne podatke i usluge za brojne svakodnevne primjene, primjerice za potporu komercijalnom prijevozu i osobnoj navigaciji, preciznoj poljoprivredi i traženju rješenja za klimatske promjene. Europska komisija predložila je u veljači 2022. dvije nove važne inicijative s ciljem širenja **sigurne satelitske povezivosti i boljeg upravljanja svemirskim prometom**.

Vijeće za trgovinu i tehnologiju EU-a i SAD-a, osnovano u lipnju 2021., korisna je platforma za koordinaciju pristupa Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država te produbljivanje suradnje na važnim digitalnim, tehnološkim, gospodarskim i trgovinskim temama. Prvi sastanak održan je 29. rujna 2021. u Pittsburghu u Pensylvaniji, a drugi 16. svibnja 2022. u Saclayu kod Pariza u Francuskoj. Nadovezujući se na čvrste temelje suradnje supredsjedatelji iz EU-a i SAD-a najavili su nove inicijative u području lanaca opskrbe, sigurnosti opskrbe hranom, nove tehnologije, digitalne infrastrukture i trgovine. Te će inicijative ojačati naše zajedničke demokratske vrijednosti i transatlantsku globalnu konkurentnost, koristiti radnicima i obiteljima s obje strane Atlantika te oblikovati globalnu digitalnu i tehnološku tranziciju.

Usto, u travnju 2022. predsjednica Europske komisije von der Leyen i indijski premijer Narendra Modi dogovorili su osnivanje **zajedničkog Vijeća EU-a i Indije za trgovinu i tehnologiju**, koje će se baviti najvećim trgovinskim, gospodarskim i tehnološkim izazovima te unapređivati suradnju u tim područjima. Europska unija surađuje s partnerima istomišljenicima diljem svijeta na oblikovanju globalnih pravila za

digitalnu sferu. Unapređujemo digitalne odnose s najvažnijim partnerima kako bismo utvrdili pravila za digitalnu trgovinu, i povezujemo to s predviđanjem svojih unutarnjih reformi. Na sastanku na vrhu EU-a i Japana u svibnju 2022. sklopljeno je digitalno partnerstvo s Japanom, a traju i slični pregovori sa Singapurom i Južnom Korejom.

VRHUNSKO ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE

S 95,5 milijardi eura finansijskih sredstava do 2027.

Obzor Europa najveći je transnacionalni program za istraživanje i inovacije na svijetu. Zelena i digitalna tranzicija u Europi ovise o vrhunskom istraživanju i inovacijama. Komisija je u rujnu 2021. pokrenula **pet misija EU-a u području istraživanja i inovacija** kako bi pronašla konkretna rješenja za neke od naših najvećih izazova.

Europsko vijeće za inovacije, vodeća inicijativa programa Obzor Europa, odabralo je 14. listopada 2021. 65 inovativnih *start-up* poduzeća te malih i srednjih poduzeća za financiranje revolucionarnih inovacija u zdravstvu, digitalnim tehnologijama, energetici, biotehnologiji, svemiru i drugim područjima u iznosu od 363 milijuna eura. U prosincu 2021. odabrano je još 99 *start-up* poduzeća koja će primiti do 627 milijuna eura. Komisija je u lipnju 2022. aktivirala mjeru potpore Europskom vijeću za inovacije u vrijednosti od

20 milijuna eura za najmanje 200 ukrajinskih *start-up* poduzeća koja se bave visokom tehnologijom te odabrala još 74 inovativna *start-up* poduzeća i mala i srednja poduzeća. Očekuje se da njima dodijeli 382 milijuna eura.

Novi **europski inovacijski program** od pet velikih i važnih programa donesen je u srpnju 2022., a trebao bi EU-u omogućiti da postane globalni predvodnik u području visokotehnoloških inovacija. Njime bi se za potporu rastućim poduzećima moglo mobilizirati oko 45 milijardi eura od privatnih institucionalnih ulagača. Osim toga, u okviru tog programa uspostaviti će se program osposobljavanja milijun pojedinaca u području vještina za visoku tehnologiju, posebno u područjima visoke tehnologije u rasponu od novih materijala i sintetičke biologije do čiste tehnologije.

Pokretanjem novog partnerstva **EU-Catalyst**, čiji je cilj poticanje i povećanje ulaganja u projekte EU-a s velikim učinkom u području ključnih klimatskih tehnologija za koje se očekuje da će omogućiti buduće gospodarstvo s nultom neto stopom emisija (zeleni vodič, održiva zrakoplovna goriva, izravno hvatanje zraka i dugoročno skladištenje energije), Komisija intenzivira i napore za pokretanje projekata zelene tehnologije. To je partnerstvo nastalo na konferenciji COP26, a ima potencijal za mobilizaciju do 840 milijuna eura do 2026. i za pomoć u ostvarivanju ambicija europskog zelenog plana i klimatskih ciljeva EU-a za 2030.

PODRUČJA DJELOVANJA

Zdravlje tla i hrana

Prilagodba klimatskim promjenama,
uključujući društvenu transformaciju

Borba protiv raka

Klimatski neutralni
i pametni gradovi

Zdravi oceani, mora,
obalne i unutarnje vode

Znanstvenici koje podupire **Europsko istraživačko vijeće** prošle su godine osvojili najviše međunarodne nagrade za medicinska istraživanja, astrofiziku, matematiku te dvije Nobelove nagrade, za kemiju i fiziku. Nedavna istraživanja pokazala su da je Europsko istraživačko vijeće financiralo stotine istraživačkih projekata bitnih za djelovanje EU-a u području klime, zdravstvene politike i digitalne transformacije, a više od desetine korisnika bespovratnih sredstava osnovalo je *start-up* poduzeća ili rezultate svojih istraživanja prenijelo drugim poduzećima.

Osim toga, uz potporu iz programa Obzor Europa, EU će do 2025. za više od 100 % povećati broj **dolina vodika**, s trenutačnih 21 na 50, i tako će se iskoristiti više ulaganja iz industrije i država članica. Razvojem 100 dolina vodika diljem svijeta u okviru Misije za inovacije (globalna inicijativa za ubrzavanje inovacija u području čiste energije putem suradnje usmjerene na djelovanje), EU će proširiti postojeću mrežu dolina vodika na druge dijelove svijeta. Nadalje, za dugoročno partnerstvo industrije i obrazovanja Komisija je u okviru programa Erasmus+ dodijelila otprilike 4 milijuna eura, što je stavljeni na raspolaganje svim obrazovnim ustanovama, za razvoj **vještina potrebnih za gospodarstvo temeljeno na vodiku**.

Nakon ruske invazije na Ukrajinu EU je prekinuo sudjelovanje ruskih javnih subjekata i povezanih tijela u programima EU-a za istraživanje i inovacije, zabranio buduću suradnju sa svim ruskim pravnim subjektima i aktivirao mjere potpore ukrajinskoj istraživačkoj zajednici. **Ukrajina već ispunjava uvjete za financiranje sredstvima EU-a u okviru programa Obzor Europa. Programom MSCA4 Ukraine** osigurat će se stipendije za doktorske kandidate i poslijedoktorske istraživače kako bi nastavili raditi u akademskim i neakademskim organizacijama u EU-u i zemljama pridruženima Obzoru Europa.

SVI SU EUROPLJANI JEDNAKO VAŽNI

Da bi zelena i digitalna tranzicija odražavale **vrijednosti europskog socijalnog tržišnoga gospodarstva**, okosnica im mora biti socijalna pravda. Zbog toga je Komisija Ursule von der Leyen uspostavila **mehanizam za pravednu**

tranziciju, kojim će se do 2027. mobilizirati i do 55 milijardi eura za najpogođenije regije EU-a. Predložila je i **Socijalni fond za klimatsku politiku**, koji bi se izravno financirao prihodima ostvarenima iz europskog sustava trgovanja emisijama, a pomogao bi najugroženijim kućanstvima da plate račune za energiju i prijevoz.

— U lipnju 2022. Parlament i Vijeće postigli su povjesni dogovor o **direktivi o primjerenim minimalnim plaćama**.

Odgovor EU-a na pandemiju, a sada i na ruski rat protiv Ukrajine, funkcionira zahvaljujući kombinaciji kratkoročne fleksibilnosti i dugoročne vizije. Ta fleksibilnost temelji se na vrijednostima europskog socijalnog tržišta, a utjelovljuje je Komisijin program potpore za smanjenje rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (**SURE**). Iz instrumenta SURE isplaćivane su plaće u razdoblju ograničenja kretanja, što je pomoglo poslodavcima da zadrže radnike. U 19 država članica izravno je korisnicima isplaćena finansijska pomoć u iznosu od 92 milijarde eura. Samo u 2020. iz instrumenta SURE pružena je pomoć za oko 31 milijun ljudi u EU-u i 2,5 milijuna poduzeća. Instrument SURE pomogao je gotovo trećini ukupno zaposlenih i četvrtini ukupnog broja poduzeća u 19 zemalja korisnica. Instrumentom SURE i u 2021. su se štitila radna mjesta, a istodobno je pripremljen temelj snažnoga gospodarskog oporavka.

Instrument SURE pomogao je gotovo trećini ukupno zaposlenih i četvrtini ukupnog broja poduzeća u 19 ZEMALJA KORISNICA

Danas EU ima najjače tržište rada u posljednjih nekoliko desetljeća. Od početka 2021. do početka 2022. **u EU-u je otvoreno gotovo 6 milijuna radnih mjesata**. Uz oporavak gospodarstva države članice postupno su prešle iz hitnih programa skraćenog radnog vremena na napredne mjere na tržištima rada, u skladu s preporukom Komisije o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju (**EASE**). Unatoč ozbiljnom gospodarskom utjecaju ruskog rata protiv Ukrajine na određene sektore, dosad su brojke o zaposlenosti u EU-u uglavnom ostale nepromijenjene, a nezaposlenost je pala na rekordno nisku razinu (u lipnju 2022. iznosila je 6,0 %). Iako vlada povećana gospodarska nesigurnost, trenutačna predviđanja pokazuju da bi zaposlenost u 2023. trebala nastaviti rasti.

Još jedan alat za zajednički oporavak u EU-u, posebno za **poticaj rastu manje razvijenih regija**, bila je inicijativa Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja (**REACT-EU**). Sredstva kohezijske politike bitno su nadopunjena iznosom većim od 50 milijardi eura. REACT-EU je bio prvi instrument primjenjen u okviru instrumenta **NextGenerationEU**, a pro plaćanje izvršeno je već u lipnju 2021. Ta je brza reakcija ublažila posljedice pandemijske krize i pripremila teren za dugoročni plan oporavka. REACT-EU podupire razvoj poduzeća i poslovanja, jača zdravstvene sustave, financira programe osposobljavanja i programe zapošljavanja te osigurava školsku opremu i materijalnu pomoć onima kojima je pomoći najpotrebnija.

I **državne potpore** bile su važan dio Komisijina gospodarskog odgovora na pandemiju. Od početka krize Komisija je donijela više od 1 430 odluka o državnim potporama kojima je odobrila gotovo 1 010 nacionalnih mjera u procijenjenom ukupnom iznosu od oko 3,2 bilijuna eura. Privremeni okvir za državne potpore u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 istekao je 30. lipnja 2022.

Komisija je u studenome 2021. donijela Komunikaciju o **politici tržišnog natjecanja spremnoj za nove izazove**, u kojoj je istaknuta važna uloga politike tržišnog natjecanja za oporavak Europe, zelenu i digitalnu tranziciju te otporno jedinstveno tržište. U Komunikaciji se naglašava da je u politiku tržišnog natjecanja ugrađena sposobnost prilagodbe novim tržišnim okolnostima, prioritetima i potrebama potrošača. Usto, Komisija upravo provodi preispitivanje instrumenata politike tržišnog natjecanja kako bi svi (provedba protumonopolskih pravila, kontrola koncentracija i državnih potpora) bili svrshodni i dopunjavali postojeće.

Kao što se pokazalo tijekom pandemije, snažno socijalno tržišno gospodarstvo u kojem se dobrobit građana stavlja na prvo mjesto najotporniji je model postpandemijskog svijeta prožetog tehnologijom. U akcijskom planu za provedbu **europskog stupa socijalnih prava**, donesenom u ožujku 2021., predložena su tri ambiciozna glavna cilja EU-a u području zapošljavanja, vještina i smanjenja siromaštva do 2030., a čelnici EU-a pozdravili su ga na sastanku na vrhu u Portu. **Europski socijalni fond**, s ukupnim proračunom od 99 milijardi eura, ključni je finansijski instrument provedbe europskog stupa socijalnih prava. U lipnju 2022. sve su države članice dostavile nacionalne ciljeve, što pokazuje njihovu spremnost da ispunе obećanja sa **sastanka na vrhu u Portu**.

Europski program vještina, predstavljen u srpnju 2020., petogodišnji je plan za pomoći pojedincima i poduzećima da usavrše postojeće i razviju nove vještine, popune manjak radnih mjesata i napreduju u zelenijem i jače digitaliziranom gospodarstvu. Poduzeća, radnici, lokalna tijela, socijalni partneri, pružatelji usluga osposobljavanja i službe za zapošljavanje okupljeni su u Paktu za vještine iz studenoga

Utvrđeni glavni ciljevi u akcijskom planu za provedbu europskog stupa socijalnih prava do 2030.

najmanje

78 %

stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno do 2030.

najmanje

60 %

svih odraslih trebalo bi do 2030. svake godine sudjelovati u osposobljavanju.

smanjiti barem za

15 milijuna

broj osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti

2020., kako bi definirali vještine koje će biti potrebne u razliitim sektorima i preuzeći obvezu prekvalifikacije radnika. Dosad je taj pakt potpisalo više od 700 organizacija te je uspostavljeno 12 velikih partnerstava u strateškim sektorima, uz obećanje da će pomoći u usavršavanju do 6 milijuna ljudi.

Vijeće je u lipnju 2022. donijelo preporuke o **individualnim računima za učenje i mikrokvalifikacijama**. Kako bi Europa i dalje

pružala vrhunsko obrazovanje, Komisija je pokrenula **europsku strategiju za sveučilišta**, koja će većom i dubljom transnacionalnom suradnjom znatno poboljšati konkurentnost naših visokoobrazovnih sustava. Tako će nastati bolji uvjeti za procvat talenata u suvremenom društvu koje se temelji na znanju.

U lipnju 2022. Parlament i Vijeće postigli su **povijesni dogovor o direktivi o primjerenim minimalnim plaćama**, koju je Komisija predložila u listopadu 2020. To je otpočetka prioriteta Komisije Ursule von der Leyen, koji će pridonijeti primjerenošći minimalnih plaća, a radnicima u EU-u omogućiti zaštitu koju minimalna plaća pruža.

Kako bi zaštitila radnike od novih izazova povezanih s digitalizacijom svijeta rada, Komisija je u prosincu 2021. predložila **direktivu o boljim radnim uvjetima u radu putem platformi**. Tim se prijedlogom nastoji osobama koje rade putem digitalnih radnih platformi osigurati zakonit radni status, koji odgovara njihovim stvarnim uvjetima rada, te radnička prava i socijalne naknade. Rješava se i složeno pitanje algoritamskog upravljanja platformama i osigurava ljudski nadzor i transparentnost.

Komisija je u prosincu predstavila i **akcijski plan za socijalnu ekonomiju**. Pružanjem veće potpore socijalnoj ekonomiji otvaraju se nova radna mjesta, a organizacijama se omogućuje da povećaju svoj socijalni učinak u cijelom EU-u. Akcijskim planom organizacijama socijalnoga gospodarstva olakšava se napredak i rast tako što se povećava njihova vidljivost, uspostavlja odgovarajući politički i pravni okvir te im se pomaže u osnutku i razvoju.

EU i njegove države članice svjetski su predvodnici u reformi poreza na dobit. Nakon što je 137 zemalja potpisalo međunarodni sporazum o efektivnoj poreznoj stopi od 15 %, Komisija je

Kada je Rusija napala Ukrajinu, **rumunjska** poslovna zajednica okupila se i pokrenula jobs4ukr.com, platformu za pomoći ukrajinskim izbjeglicama u traženju posla u EU-u.

2021. predložila direktivu kojom se osigurava minimalna efektivna porezna stopa za globalne aktivnosti velikih multinacionalnih grupa. Time EU ispunjava preuzetu obvezu da djeluje iznimno brzo i među prvima provede **povijesni globalni sporazum o poreznoj reformi**, čiji je cilj pravednost, transparentnost i stabilnost međunarodnog okvira za porez na dobit.

STRATEGIJA GLOBAL GATEWAY, EUROPSKA VRATA U SVIJET

U jesen 2021. predsjednica von der Leyen najavila je strategiju **Global Gateway**, europsku strategiju za svijet koji treba golema ulaganja: ulaganja u čistu energiju, u ceste i mostove otporne na poplave te u zgrade koje mogu izdržati ekstremni toplinski val; ulaganja u pripremu zdravstvenih sustava za buduće pandemije i prilagodbu poljoprivrede sušnim uvjetima; ulaganje u osposobljavanje radnika za vještine radnog mesta sutrašnjice; ulaganja u digitalnu infrastrukturu jer su podaci pogonsko gorivo novoga gospodarstva.

Uz pomoć strategije Global Gateway takva će ulaganja, privatna ili javna, postati moguća. To će potaknuti pametne, čiste i sigurne veze u digitalnom, energetskom i prometnom sektoru te ojačati zdravstvene, obrazovne i istraživačke sustave u svijetu. EU stoga svojim partnerima sve više nudi **potporu velikim infrastrukturnim projektima diljem svijeta**, s naglaskom na poticanju zelene i digitalne tranzicije. Tim Europa želi mobilizirati do 300 milijardi eura ulaganja do 2027., od čega polovinu u Africi.

Pet je temeljnih načela strategije Global Gateway: održivost, razvoj ljudskih i socijalnih prava dobro upravljanje sigurnost i privlačenje privatnih ulaganja. Tom se strategijom želi zemljama pružiti bolja mogućnost izbora na temelju kvalitete. U provedbi te inicijative EU će blisko surađivati s partnerima istomišljenicima.

Zahvaljujući njoj EU pomaže u gradnji **dviju tvornica u Ruandi i Senegalu za proizvodnju najsuvremenijih cjepiva mRNA**. Od sljedeće godine ta će se cjepiva prodavati afričkim

zemljama po neprofitnim cijenama. Slično se radi i u Gani i Južnoj Africi. Global Gateway već **podupire Veliki zeleni zid**, kojemu je cilj potaknuti proizvodnju hrane od Nigera i Senegala do Etiopije te štititi od nesigurne opskrbe hranom i klimatskih promjena.

EU intenzivno ulaže u uspostavu sigurnosti, stabilnosti i blagostanja u našem europskom susjedstvu. Za **zapadni Balkan** EU ima gospodarski i investicijski paket od gotovo 30 milijardi eura – trećinu ukupnog bruto domaćeg proizvoda te regije – a riječ je o deset velikih ulaganja u području održivog prometa, čiste energije, okoliša i klime, digitalne budućnosti, privatnog sektora i ljudskog kapitala. Ulaganjima EU-a podupire se i brz prelazak zapadnog Balkana na zelenu energiju i postupno ukidanje ugljena kao primarnog izvora energije. EU je 2022. poduzeo i važni korak otvaranja pristupnih pregovora s Albanijom i Sjevernom Makedonijom.

Za **Istočno partnerstvo** EU mobilizira ulaganja u iznosu do 17 milijardi eura u svim sektorima. To uključuje projekte digitalne povezivosti, kao što su uvođenje **optičkoga kabela u Crnome moru** i razvoj širokopojasne infrastrukture velike brzine. Želimo uspostaviti i prometne linije koje će olakšati prijevoz ljudi i robe između Kavkaza i EU-a. Još 30 milijardi eura ulaže se u Južno susjedstvo, uglavnom u infrastrukturu za obnovljivu energiju.

Ulaganja u okviru strategije *Global Gateway* održiva su i za okoliš i za finansijske mogućnosti naših partnera. Za naša ulaganja uvijek su najvažniji ljudi. Zato projekte uvijek **pripremamo u suradnji s partnerima** da bi donijeli trajnu korist lokalnim zajednicama. To je očit strateški

interes Europe. U interesu nam je surađivati za dobro našeg planeta, pomoći susjedima i partnerima da budu otporniji na svaku vrstu šoka, a neodrživu ovisnost zamijeniti uravnoteženom međuovisnošću.

GLOBAL GATEWAY: PET PRIORITETA ZA ULAGANJE

DIGITALIZACIJA

EU će podržati otvoren i siguran internet

KLIMA I ENERGIJA

EU će poticati ulaganja i pravila kojima se utire put prelaska na čistu energiju

PROMET

EU će podržavati sve vrste zelenog, pametnog i sigurnog prijevoza

ZDRAVLJE

EU će pridonijeti jačanju lanaca opskrbe i lokalne proizvodnje cjepiva

OBRAZOVANJE I ISTRAŽIVANJE

EU će ulagati u visokokvalitetno obrazovanje, s posebnim naglaskom na djevojčicama i ženama te ranjivim skupinama

4. STUPOVI EUROPSKE DEMOKRACIJE

KOMISIJA PODRŽAVA DEMOKRACIJU I VLADAVINU PRAVA

Napadnuta je demokracija na europskom kontinentu. Ruska agresija protiv Ukrajine rat je protiv demokracije. To je rat protiv ideje da bi samo ukrajinski narod trebao donositi suverene odluke o vlastitoj budućnosti. Naša potpora Ukrajini proizlazi izravno iz **naših demokratskih vrijednosti**. Kada građani Ukrajine gledaju u našu Uniju, vide demokraciju, ljudska prava, vladavinu prava te individualnu i gospodarsku slobodu. Europska unija danas to simbolizira. Ali demokraciju se ne smije uzimati zdravo za gotovo. Svaki je dan treba njegovati i brinuti se za nju. Komisija Ursule von der Leyen upravo to nastoji od početka mandata.

I predstavnička demokracija zahtijeva stalno pomlađivanje. U okviru mjera za zaštitu integriteta izbora i otvorene demokratske rasprave najavljenih Akcijskim planom za europsku demokraciju Europska komisija predstavila je u studenome 2021. **prijedlog o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju**. Prema predloženim pravilima svaki bi politički oglas trebalo jasno označiti kao oglas i dodati informaciju o tome tko ga je platio i koliko. Komisija je predložila i ažuriranje postojećih pravila EU-a o europskim političkim strankama i zakladama te pravila o „mobilnim građanima”

EU-a (koji žive u državi članici, a državlјani su druge). Iako takvih građana ima oko 13,5 milijuna, vrlo mali broj iskorištava svoje pravo glasa na europskim i lokalnim izborima. Novi prijedlozi olakšat će glasanje mobilnim građanima.

Komisija je čuvarica Ugovora. Dužnost je Komisije zaštitići prava građana EU-a bez obzira na to gdje oni u Uniji žive. Upravo je vladavina prava vezivno tkivo Europske unije. Neizbjježno je za zaštitu vrijednosti na kojima se EU temelji: demokracija, sloboda, jednakost i poštovanje ljudskih prava. Pristupanjem EU-u svih se 27 država članica obvezalo, kao suverene države slobodnih građana, na vladavinu prava.

Komisija Ursule von der Leyen uvela je povjesne mjere za jačanje kapaciteta EU-a za promicanje i zaštitu vladavine prava. Komisija je uspostavila sveobuhvatan **mehanizam vladavine prava** koji predviđa postupak godišnjeg dijaloga u kojem sudjeluju Europski parlament, Vijeće i Komisija, zajedno s državama članicama te nacionalnim parlamentima, civilnim društvom i drugim dionicima u području vladavine prava.

Kako bi omogućila taj dijalog, Komisija objavljuje godišnja **izvješća EU-a o vladavini prava**, s naglaskom na četiri ključna područja: pravosudni sustavi, okvir za borbu protiv korupcije, medijski pluralizam i drugi sustavi institucijske provjere i ravnoteže. U svakom se izvješću ocjenjuje stanje u EU-u u cjelini, a u 27 poglavlja o pojedinačnim zemljama razmatra se razvoj događaja u državama članicama. Dosad su objavljena tri godišnja izvješća o vladavini prava, najnovije u srpnju 2022. Od ove godine ta izvješća sadržavaju konkretnе preporuke za države članice.

Komisija je odgovorna za zaštitu proračuna EU-a od kršenja načela vladavine prava. Od 2021.

proračun Unije ima dodatnu razinu zaštite od kršenja načela vladavine prava. To je rezultat općeg sustava uvjetovanosti za zaštitu proračuna EU-a, poznatog i kao „**Uredba o uvjetovanosti**”, koja je na snazi od siječnja 2021. Na tome mehanizmu počivaju instrument NextGenerationEU i europski proračun. Utvrđeno se da povrede vladavine prava u nekoj državi članici utječu ili bi mogle ozbiljno utjecati na dobro financijsko upravljanje proračunom EU-a ili financijske interese EU-a, obvezno je provođenje mjera.

Komisija je 27. travnja 2022. na temelju Uredbe o proračunskoj uvjetovanosti poslala **pisaniu obavijest mađarskim tijelima**. Komisija smatra da brojna pitanja u vezi s vladavinom prava u Mađarskoj utječu ili bi ozbiljno mogla utjecati na dobro financijsko upravljanje proračunom Unije ili zaštitu financijskih interesa Unije. Tom je obaviješću otvoren postupak tijekom kojega je Komisija s nacionalnim tijelima raspravljala o tome kako ta pitanja konstruktivno riješiti. Mađarska je 22. kolovoza dostavila primjedbe i korektivne mjere. Komisija sada analizira taj odgovor i zatim će odlučiti hoće li Vijeću predložiti mjere koje treba donijeti.

Europska unija danas ulaže više nego ikad u zajednički oporavak i prestanak ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima. Stoga moramo paziti da se taj novac pravilno i učinkovito koristi. To

nije važno samo za demokraciju u našim društvenima, nego u ovom ključnom trenutku stvara povjerenje za ulagača i poduzeća.

Demokracija i vladavina prava u središtu su i postupka pristupanja EU-u. Upravo to građani zapadnog Balkana, Ukrajine, Moldove i Gruzije očekuju od svojih zemalja, a te su vrijednosti temelj pristupa metodologiji proširenja prema kojem se **najprije rješavaju temeljna pitanja**.

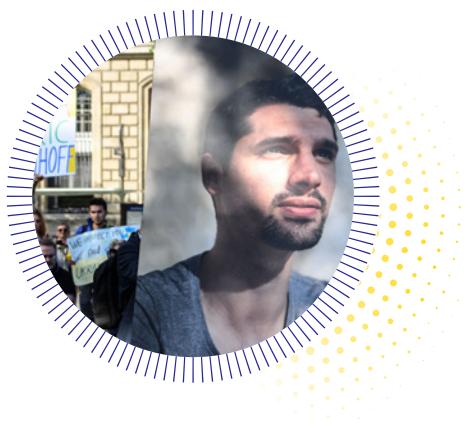
NOVINARSTVO I SLOBODA GOVORA

Temeljno je načelo demokracije da vlada služi narodu. Demokracije građanima omogućuju da odlučuju i da izabrane dužnosnike pozivaju na odgovornost. Za to je potreban besplatan i kvalitetan pristup informacijama. Zbog toga su **sloboda i pluralizam medija** ključni za pravilno funkcioniranje demokratskog sustava i predstavljaju prioritetno područje **akcijskog plana za europsku demokraciju**.

U prosincu 2021. na sastanku na vrhu za demokraciju čiji je domaćin bio predsjednik SAD-a Joe Biden, predsjednica von der Leyen predsjedala je sjednicom čelnika i izjavila da se „svaki dan moramo truditi i raditi na poboljšanju demokracije jer znamo koliko se brzo i s kakvim katastrofalnim

posljedicama povijest može promijeniti". Komisija je najavila novi **globalni europski program za ljudska prava i demokraciju**, vrijedan 1,5 milijardi eura, kojim će do 2027. pojačati potporu EU-a promicanju i zaštiti ljudskih prava, temeljnih sloboda, demokracije, vladavine prava i rada organizacija civilnog društva i boraca za ljudska prava diljem svijeta.

Hrabri novinari po cijenu života izvještavaju o ratu u Ukrajini.
Frederic Leclerc-Imhoff iz Francuske izgubio je život u ruskom napadu na humanitarni konvoj u Ukrajini u dobi od tek 32 godine.

U okviru humanitarne pomoći Ukrajini od 335 milijuna eura Komisija aktivno **podupire ukrajinske neovisne medije i civilno društvo**. I europsko civilno društvo jača potporu ukrajinskim novinarima.

Dan nakon ruskog napada na Ukrajinu, 25. veljače, skupina malih paneuropskih medijskih partnera, među kojima je i zaklada Are We Europe, okupila se oko zajedničkog cilja: prikupiti 150 000 eura za krizni fond namijenjen ukrajinskim medijskim organizacijama i novinarima. Tjedan poslije kampanja **Keep Ukraine's Media Going** već je imala više od 1,5 milijuna eura, uglavnom od malih donacija tisuća ljudi diljem svijeta. Te donacije odlaze izravno ukrajinskim novinarima za operativne troškove izvještavanja o ratu, za hitnu nabavu opreme, premještanje ili osnivanje novih redakcija u sigurnim gradovima Ukrajine ili u EU-u.

No **novinari su i u EU-u suočeni sa sve većim izazovima**. Zbog tehnoloških i digitalnih promjena u medijima koje su se ubrzale zbog pandemije koronavirusa te zbog sve češćih prijetnji i napada mnogi novinari nailaze na sve veće prepreke u obavljanju svojeg posla, važnog za demokraciju. Komisija je provela ili priprema tri mјere za preokretanje tih trendova.

Prvo, Komisija je u rujnu 2021. državama članicama predstavila preporuke o tome kako poboljšati **sigurnost novinara** na internetu i izvan njega. To su osnivanje neovisnih nacionalnih službi za potporu, među kojima su telefonske linije za pomoć, pravni savjeti, psihološka potpora, povećana zaštita novinara tijekom demonstracija te skloništa za novinare i medijske djelatnike suočene s prijetnjama.

Drugo, Komisija je u travnju 2022. predložila snažno **zakonodavstvo za zaštitu novinara i boraca za ljudska prava od zlonamjernih tužbi**. Novim će se mjerama sucima omogućiti brzo odbacivanje takozvanih tužbi SLAPP, strateških tužbi protiv javnoga angažmana i osnažiti novinare i borce za ljudska prava u njihovu nastojanju da progovore u javnom interesu.

Treće, Komisija predstavlja **Akt o slobodi medija**. Njime će se prvi put u pravo EU-a ugraditi zajedničke zaštitne mјere radi čuvanja medijskog pluralizma i uredničke neovisnosti. Sloboda medija, pluralizam i sigurnost novinara prate se i u godišnjim izvješćima o vladavini prava.

UNIJA JEDNAKOSTI

U poslovanju, politici i društvu općenito, puni potencijal možemo ostvariti samo ako koristimo sav svoj talent i raznolikost. Inovacija se rađa kada se povežu ljudi različitog podrijetla i različitih perspektiva. S obzirom na demografske izazove s kojima se suočavamo, moramo osnažiti i iskoristiti potencijal svih članova raznovrsnih društava. Svi koji dijele iste težnje moraju imati jednake mogućnosti, to je od početka mandata jedan od prioriteta Komisije Ursule von der Leyen. Izgradnja rodno ravnopravnog svijeta ključni je cilj integriran u vanjsko djelovanje EU-a.

Jednakost i borba protiv diskriminacije temeljne su vrijednosti svake demokracije. Ravnopravnost žena i muškaraca temeljna je vrijednost EU-a utvrđena u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji, a uključivost i raznolikost potiču inovacije i gospodarsku produktivnost. Deset godina nakon što je Komisija predložila direktivu za poboljšanje **rodne ravnoteže u upravama trgovinskih društava**, suzakonodavci su postigli dogovor zahvaljujući zalaganju Komisije Ursule von der Leyen.

Diskriminacija u plaćama na radnome mjestu i dalje je problem. Komisija je stoga u ožujku 2021. predstavila prijedlog direktive za bolju primjenu načela **jednake plaće za jednak rad**, putem mehanizma za transparentnost i provedbu. Usto, Komisijin program Obzor Europa pokrenuo pilot-projekt **women techEU**, kojemu je cilj ojačati ulogu žena u visokoj tehnologiji. U borbi protiv rodne nejednakosti u inovacijama women techEU svake godine pomaže 130 tehnoloških *start-up* poduzeća pod ženskim vodstvom.

Rodno uvjetovano nasilje i dalje je strašna stvarnost prevelikog broja žena u EU-u. Komisija je u ožujku 2022. predložila pravila na razini EU-a za **okončanje rodno uvjetovanog nasilja nad ženama** i nasilja u obitelji. Predloženom direktivom kriminalizirat će se silovanje definirano izostankom pristanka te genitalno sakaćenje žena. Kriminalizirat će se i kibernasilje na temelju spola i roda, što uključuje razmjenu intimnih slika bez pristanka, uhođenje na internet, uz nemiravanje na internetu i poticanje na nasilje ili mržnju na internetu. Nova pravila olakšavaju žrtvama pristup pravosuđu i potiču države članice da olakšaju dobivanje pomoći.

Izvan EU-a **Spotlight, inicijativa** EU-a i UN-a za borbu protiv svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama postigla je iznimne rezultate. Kampanjama za promjenu ponašanja doprlo se do 130 milijuna ljudi diljem svijeta. U zemljama sudionicama udvostručio se broj osuda za rodno uvjetovano nasilje, a tisuću lokalnih organizacija za prava žena proširilo je opseg djelovanja i dobilo veći utjecaj. Čak i za trajanja pandemije bolesti COVID-19, inicijativa Spotlight bila je aktivna i pomogla da više od 1,6 milijuna žena i djevojčica lokalno dobiva usluge koje se odnose na rodno uvjetovano nasilje.

Komisija surađuje s državama članicama u pripremi, donošenju i provedbi nacionalnih **akcijskih planova za LGBTIQ+ i borbu protiv rasizma.**

Europska komisija zalaže se za pluralističko, rodno ravnopravno i uključivo društvo u kojem se prema LGBTIQ+ osobama, manjinama i osobama s invaliditetom postupa jedнако. Posebna **radna skupina za ravnopravnost** bavi se uključivanjem ravnopravnosti u sva područja politike.

Diskriminaciji nema mjesta u EU-u. Komisija surađuje s državama članicama u pripremi, donošenju i provedbi nacionalnih **akcijskih planova za LGBTIQ+ i borbu protiv rasizma** te je u travnju i ožujku 2022. izdala o njima smjernice. U prosincu 2021. Komisija je poduzela prve korake prema proširenju popisa kaznenih djela u EU-u na **govor mržnje i zločine iz mržnje**. Kad se postigne dogovor s Vijećem, ta će inicijativa osigurati minimalna zajednička pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija za

sve države članice EU-a. Kao čuvarica Ugovorâ Komisija ne okljeva pokrenuti **postupak zbog povrede temeljnih ljudskih prava**, kao što je učinila zbog kršenja prava LGBTIQ+ zajednice u Mađarskoj i Poljskoj.

Anna Ohnweiler jedna je od osnivačica pokreta „Omas gegen Rechts“ (Bake u borbi protiv ekstremizma), koji se bori protiv antisemitizma, rasizma i mizoginije.

Za stvarne promjene nužno je djelovati lokalno. Zato je u travnju 2022. prvi put dodijeljena **Nagrada za europske prijestolnice uključenosti i raznolikosti**, kojom se odaje priznanje radu europskih gradova i regija na promicanju uključenosti i stvaranju društva bez diskriminacije i mržnje. **Platforma za osobe s invaliditetom** još je jedno mjesto koje relevantnim dionicima omogućuje da razmjenjuju iskustva i dobru praksu, uče jedni od drugih i surađuju.

Europski židovi i židovske zajednice doprinose razvoju Europe već više od dva tisućljeća i neraskidiv su dio europskog identiteta. Antisemitizam je suprotan temeljnim vrijednostima Europe, ali nažalost, u Europi ga još ima. **Strategijom EU-a za borbu protiv antisemitizma i njegovanje židovskog načina života**, donesenom u listopadu 2021., utvrđuje se niz mjera za jačanje borbe protiv svih oblika antisemitizma, ali prvi put u povijesti i za promicanje židovske baštine i kulture te borbu protiv antisemitizma i izvan EU-a. Države članice

sada izrađuju nacionalne akcijske planove, koji će biti spremni do kraja 2022.

U našim društvima nema mjesta za nasilje bilo koje vrste, a posebno ne za nasilje nad djecom. Komisija 11. svibnja 2022. predložila nove **propise EU-a za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece na internetu**. Predloženim pravilima pružatelji usluga obvezat će se na otkrivanje, prijavu i uklanjanje materijala sa seksualnim zlostavljanjem djece. Za **spašavanje i osnaživanje preživjelih te privođenje počinitelja pravdi**, novi će neovisni centar EU-a za suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece blisko surađivati s nacionalnim tijelima za kazneni progon, agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva te skupinama za potporu.

Istog je dana Komisija donijela i novu europsku strategiju za **bolji internet za djecu**. Osim većih ulaganja u digitalno obrazovanje djece, Komisija i dionici razvijaju pravila za internetske usluge prilagođene dobi, uz aktivno sudjelovanje djece. Na snagu su stupila i pravila o uklanjanju terorističkih sadržaja s interneta. Ti će standardi biti u skladu s našim važnim aktom o digitalnim uslugama. Djeca diljem svijeta, ne samo u Europi, bit će osnažena i sigurnija.

Nepovoljni položaj i isključenost u ranoj dobi utječu na kasniju uspješnost djece. **Europskim jamstvom za djecu** nastoji se prekinuti taj začarani krug. Ono državama članicama daje upute kako pomoći potrebitoj djeци – jamči pristup obrazovanju, izvannastavnim aktivnostima, zdravim školskim obrocima i zdravstvenoj skrbi. Poticanjem uključivanja djece s invaliditetom, djece migrantskog podrijetla i siromašne djece Komisija je 2022. pridonijela uključivosti obrazovnih sustava deset država članica.

Od početka rata u Ukrajini više od **2 milijuna ukrajinske djece našlo je utočište u Europskoj uniji**. Ta djeca imaju ista prava i zaštitu kao i djeca koja su državlјani zemalja članica. Dirljivo je s koliko su dobrodošlice ta djeca dočekana u školama u EU-u. Ona zaslužuju najbolje obrazovanje i skrb kako bi se po završetku rata mogla vratiti kući i obnoviti Ukrajinu na europskom putu.

Anastasiia Konovalova pobjegla je iz Odese u **Bukurešt** i ondje sad predaje ukrajinskim osnovnoškolcima. Trideset joj je godina.

DEMOGRAFIJA, RURALNA PODRUČJA I RAZNOLIKOST

Europa kontinuirano proživljava **duboke demografske promjene**. U EU-u se posljednjih pet desetljeća očekivani životni vijek pri rođenju povećao za 10 godina. Iznimno je to postignuće koje pokazuje snagu i vrijednost našeg socijalnog tržišnoga gospodarstva. No, starenje stanovništva utječe na naš način života pa socijalni model i politike moramo prilagoditi novoj stvarnosti.

Zato je Europska komisija početkom godine donijela **Zelenu knjigu o starenju** i pokrenula opsežnu javnu raspravu o izazovima i prilikama koje donose dugoročne posljedice starenja na sve generacije. Ishod tog javnog savjetovanja uvelike će se odraziti u **europskoj strategiji za skrb**, koju će Komisija predstaviti u rujnu 2022.

Ruralna područja u Europi, u kojima živi gotovo 30 % stanovništva EU-a, a obuhvaćaju 80 % njezina teritorija, aktivno sudjeluju u oblikovanju zelene i digitalne tranzicije EU-a.

Budućnost Europe ovisi i o ruralnim područjima, u kojima živi gotovo 30 % stanovništva Unije (137 milijuna ljudi) i koja se proteže na 80 % njezina teritorija. **Ruralna područja aktivno sudjeluju u zelenoj i digitalnoj tranziciji EU-a.**

Sloboda rada ili studiranja na daljinu za mnoge stanovnike EU-a brzo se pretvara u stvarnost, a time se otvaraju i nove mogućnosti za mlade obitelji, poduzeća i ruralne zajednice. Inovacije u održivoj poljoprivredi dobre su za zdravlje ljudi i klimu, a i za sigurnost opskrbe hranom u Europi.

Dugoročnom vizijom za ruralna područja iz lipnja 2021. utvrđen je put prema jačim, povezanim, otpornim i prosperitetnim ruralnim područjima. **Pakt za ruralna područja** pokrenut je u prosincu 2021. i u njemu su uključeni glasovi i stajališta ruralnih zajednica, dok će zajednički izrađeni akcijski plan za ruralna područja pomoći da se dugoročna vizija pretvori u stvarnost. Zato instrument NextGenerationEU poseban naglasak stavlja na blagostanje naših ruralnih područja: 25 nacionalnih planova za oporavak i otpornost koje je Vijeće donijelo 30. lipnja 2022. podupire ruralna i udaljena područja iznosom od oko 14,6 milijardi eura, a uključuje ulaganja i reforme u širokom rasponu područja, kao što su obnova prirode, brze internetske veze i lokalne željeznicе.

Da bi se privukli talenti potreбни našim poduzećima u gradovima i ruralnim područjima, nužna je ambiciozna i održiva EU-ova politika zakonitih migracija. Komisija je u travnju 2022. predstavila **paket o vještinama i talentima**. On uključuje zakonodavne prijedloge za poboljšanje prava radnika migranata i lakšu mobilnost osoba s dugotrajnim boravištem unutar EU-a. Komisija će pokrenuti **EU-ovu bazu talenata** za lakše nalaženje odgovarajućih kadrova među državljanima trećih zemalja. Upravo se pokreće pilot-program za ukrajinske izbjeglice. Kako bi ojačala operativnu suradnju sa zemljama koje nisu članice EU-a u **usklađivanju potreba tržišta rada s ponuđenim vještinama**, Komisija s ključnim partnerima pokreće partnerstva za privlačenje talenata.

Otkad je Komisija u rujnu 2020. predstavila **novi paket o migracijama i azilu**, ostvaren je napredak u rješavanju šireg pitanja migracija. U paktu se kombinira strogo i pravedno upravljanje

granicama s učinkovitim i humanim pravilima o azilu i migracijama. Komisija je 2. lipnja 2021. predstavila novu strategiju za jačanje schengenskog područja s ciljem **boljeg upravljanja vanjskim granicama EU-a**, šire policijske i pravosudne suradnje, jačanja pripravnosti i upravljanja te dovršetka proširenja schengenskog područja. **Agencija Europske unije za azil** počela je s radom u siječnju 2022. i povećala iznos pomoći koja se pruža državama članicama. Aktivacija Mreže za upravljanje krizama, s ciljem bolje informiranosti o stanju i ranog upozoravanja u području migracija, pokazala je ključnu ulogu razmjene informacija.

EUROPSKA POLITIKA ZA MLADE I PARTICIPATIVNO DONOŠENJE POLITIKA

Suočeni s pandemijom koronavirusa mlađi su uvelike žrtvovali svoju slobodu za zdravlje i sigurnost drugih. Oni su zaista bili primjer drugima. U govoru o stanju Unije 2021. predsjednica von der Leyen predložila je da 2022. bude **europska godina mlađih**. Ona je prilika da Europska unija više surađuje s mladima i sazna što oni žele i kakvu Europu priželjuju.

Europska godina, koja je već na polovici, donosi impresivne rezultate:

- Sudjelovanje 27 država članica, 6 trećih zemalja, 30 glavnih uprava i službi Europske komisije, 120 organizacija dionika;
- Oko 90 vodećih inicijativa Komisije posvećeno je mlađima, diljem Europe i šire države članice organiziraju tisuće aktivnosti i događanja;
- Objave informativnih kampanja na društvenim medijima prikazane su 240 milijuna puta i doprle su do 80 % Europljana u dobi od 18 do 25 godina.

Komisija je 2022. pokrenula novu inicijativu pod nazivom **ALMA** (engl. zamisl, uči, nauči, ostvari), kojoj je cilj pomoći najranjivijim mladim osobama i mladima u nepovoljnem položaju da pristupe tržištu rada. ALMA podrazumijeva boravak od dva do šest mjeseci u drugoj državi članici EU-a, uz mentorstvo i savjetovanje prije, tijekom i nakon njega. ALMA se nastavlja na ojačanu **Garanciju za mlade**, pokrenutu 2020., kojom su se sve države članice obvezale osigurati svim osobama mlađima od 30 godina kvalitetnu ponudu za posao, nastavak obrazovanja, naukovanje ili pripravnštvo u roku od četiri mjeseca od gubitka posla ili prestanka školovanja. Garancija za mlade, uspješna u mnogim državama članicama EU-a, širi se na zapadni Balkan kako nijedan mladi građanin te regije ne bi bio izostavljen.

Vjerujemo da je Evropi potrebna mladost da prevlada pandemiju i otvori novo poglavlje i zato europsku godinu mlađih prati instrument **NextGenerationEU**, kojim se omogućuju ulaganja u zelenije, digitalnije i pravednije društvo i gospodarstvo u desetljećima koja slijede.

Kako bi mlađi više sudjelovali u oblikovanju politika EU-a, Komisija je tijekom 2022. koordinirala niz aktivnosti u bliskoj suradnji s Europskim parlamentom, državama članicama, regionalnim i lokalnim vlastima, organizacijama mlađih i mlađim Euroljanima. Trećina sudionika u panelima građana u okviru **konferencije o budućnosti Europe** bili su mlađi (u dobi od 16 do 25 godina).

U 2022. obilježava se i deseta godišnjica europske građanske inicijative. Komisija je od sredine rujna 2021. registrirala **deset novih europskih građanskih inicijativa** kojima se traži djelovanje EU-a u područjima od poboljšanja radnih uvjeta u tekstilnoj industriji do oporezivanja zelenih proizvoda i unapređivanja prava životinja. Tri su inicijative u tom razdoblju prikupile više od milijun potpisa građana, što još trebaju provjeriti nacionalna tijela:

- Stop rezanju peraja – stop trgovini;
- Spasimo pčele i poljoprivrednike! U smjeru poljoprivrede koja je pogodna za pčele i za zdrav okoliš
- Spasite kozmetiku proizvedenu bez okrutnosti – obvezite se na Europu u kojoj nema ispitivanja na životinjama.

Komisija se zalaže za transparentnost i legitimnost u donošenju politika EU-a. Jedan je od glavnih ciljeva potaknuti Euroljane i civilno društvo na sudjelovanje u donošenju politika. Javnost i dionici mogu putem internetskog portala **Iznesite svoje mišljenje** dati svoj doprinos tijekom cijelog ciklusa donošenja politika, od prvih ideja koje iznese Komisija, pa i nakon što Kolegij povjerenika donese inicijativu.

Kako bi pojednostavila postupak savjetovanja, Komisija je u studenome 2021. uvela jedinstveni poziv na očitovanje, kao kombinaciju dvaju prethodnih koraka. Sada je preveden na sve jezike EU-a kako bi se omogućilo maksimalno sudjelovanje javnosti. Savjetovanja su postala **dostupnija osobama s invaliditetom**, što je u skladu sa strategijom za prava takvih osoba, a znanstvenoistraživačku zajednicu potiče se da od početka savjetovanja podnosi relevantna znanstvena istraživanja.

Kako bi proširila ideju o mogućnosti sudjelovanja u oblikovanju politika putem društvenih medija, Komisija aktivno surađuje s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom, Europskim odborom regija, predstavništvima Komisije u državama članicama, nacionalnim tijelima i drugim predstavničkim udrugama. Komisija je ukupno objavila više od 5 000 poziva na slanje

povratnih informacija i primila više od 3 milijuna odgovora. Od govora o stanju Unije 2021. Komisija je primila gotovo **600 000 reakcija građana, poduzeća i dionika** na više od 800 svojih političkih inicijativa.

GRAĐANI OBLIKUJU EUROPSKU BUDUĆNOST

Od 9. svibnja 2021. do 9. svibnja 2022. Europska unija otvorila se stotinama tisuća Europljana koji nikad nisu razmišljali o sudjelovanju u donošenju odluka u Uniji. **Konferencija o budućnosti Europe** bila je jedinstvena, a po veličini i širini dosad nezabilježen primjer participativne demokracije na djelu. Završno izvješće konferencije, koje sadrži **49 prijedloga i 326 konkrenih mjera**, predstavljeno je predsjednicima triju institucija EU-a 9. svibnja 2022. To je rezultat rasprava na plenarnoj sjednici konferencije, na kojoj su sudjelovali građani, izabrani predstavnici EU-a, nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela, socijalni partneri i predstavnici civilnog društva

Na višejezičnoj digitalnoj platformi više od 750 000 sudionika podijelilo je gotovo 19 000 ideja i raspravljalo o njima. Ta **platforma za raspravu**, pripremljena upravo za ovu konferenciju i dostupna na **sve 24 službena jezika EU-a**, imala je više od 5 milijuna posjetitelja. Jezične su prepreke prevladane jer je automatsko strojno prevođenje omogućilo izravni transnacionalni dijalog među korisnicima. Sve su rasprave objavljene kako bi se osigurala potpuna transparentnost, pa je na platformi sada arhiviran cijeli proces.

U okviru konferencije organizirano je više od 6 500 događanja u različitim oblicima, od panela

—
Konferencija o budućnosti Europe
omogućila je građanima iz svih društvenih slojeva bolji utjecaj na budućnost EU-a.

Uz pomoć bespovratnih sredstava Europskih snaga solidarnosti Leverne Nijman i Leah Corsmit vozile su bicikl od sjeverne **Nizozemske** do Bruxellesa. Kao gostujuće predavačice govorile su o EU-u i razgovarale s više od 800 mladih da bi čule njihove ideje o europskoj budućnosti.

nasumično odabranih građana do **događanja na lokalnoj razini koja su pripremile organizacije civilnog društva**, često u suradnji s nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima. Jedan je od takvih projekata na lokalnoj razini **Untold Stories** (Neispričane priče). On omogućuje da se glasnije čuje glas ljudi iz zemalja o kojima se manje čuje ili su manje zastupljene na europskoj razini. U okviru projekta Untold Stories mlađi novinari i aktivisti surađuju na sedam interdisciplinarnih radionica u sedam europskih zemalja na stvaranju platforme za lokalne trodimenzionalne multimedijiske priče i svoje ideje o zajedničkoj budućnosti Europe.

Središnji dio konferencije bio je rad 800 nasumično odabralih građana koji su sudjelovali u četirima **europskim panelima građana**. Trećina sudionika bila je u dobi od 16 do 25 godina, čime je osigurana primjerena zastupljenost mlađih na konferenciji. Okupili su se tri vikenda i, na temelju podataka dobivenih na platformi, sudjelovali u **detaljnoj raspravi o rješenjima** za izazove s kojima se Europska unija suočava. Zbog uspjeha tog inovativnog foruma za raspravu ubuduće će se za panele građana osigurati vrijeme i resursi da se na njima iznesu preporuke prije nego što Komisija predstavi ključne zakonodavne prijedloge.

Kao odgovor na prijedloge konferencije, Komisija je u lipnju 2022. utvrdila četiri područja djelovanja. Prvo: postojeće inicijative koje se odnose na prijedloge (npr. europski propis o klimi); drugo: one koje je Komisija već predložila, a Europski parlament i Vijeće trebaju prihvati (npr. novi pakt o migracijama); treće: planirane inicijative kojima će se ostvariti misli i ideje s konferencije (npr. akt o slobodi medija); te četvrto: nove inicijative ili područja rada nadahnuti

prijedlozima, a u nadležnosti Komisije (npr. pitanja povezana s mentalnim zdravljem).

Prvi novi prijedlozi bit će najavljeni u sklopu **govora predsjednice von der Leyen o stanju Unije** u rujnu 2022. Ti će prijedlozi biti uključeni u program rada Komisije za 2023. Komisija će se tako pobrinuti da nove reforme i politike ne budu odvojene od rasprava o potrebi za izmjenama Ugovora, s naglaskom na maksimalnom iskorištavanju onoga što je trenutačno moguće, uz mogućnost izmjene Ugovora ako to bude potrebno.

Kako bi građani koji su sudjelovali na konferenciji bili informirani i kako bi se održala postojeća dinamika, na jesen 2022. organizirat će se **predstavljanje povratnih informacija o prijedlozima s konferencije**. Taj će događaj biti prilika za razgovor i objašnjenje kako tri institucije EU-a prate i ocjenjuju napredak u toj fazi postupka. Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički su se obvezali pratiti prijedloge konferencije potpuno transparentno, u okviru svojih nadležnosti i u skladu s Ugovorima.

KRONOLOGIJA

STANJE
UNIJE
2022.

RUJAN 2021.

—
15. 9.

Europska komisija donijela komunikaciju o **novom europskom Bauhausu** s okvirom, temeljnim načelima i ključnim mjerama te inicijative.

—
16. 9.

Komisija predložila program **put u digitalno desetljeće** za digitalnu transformaciju EU-a do 2030.

—
16. 9.

Europska komisija pokrenula **Europsko tijelo za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA)** radi sprečavanja, otkrivanja i brzog odgovora na zdravstvene krize.

—
16. 9.

Komisija donijela svoju prvu **preporuku o sigurnosti novinara**.

—
22. 9.

Komisija provela **sveobuhvatnu reviziju pravila EU-a o osiguranju**, čime se osiguravajućim društvima pomaže da povećaju dugoročna ulaganja, a da sektor osiguranja i reosiguranja bude otporniji.

—
16. 9.

EU predložio jačanje **partnerstva s indo-pacifičkom regijom** radi unapređenja jačanja trgovine, ulaganja i povezivosti.

—
29. 9.

Komisija donijela **Komunikaciju o europskim misijama** radi rješavanja velikih izazova povezanih sa zdravljem, klimom i okolišem te ostvarivanja ambicioznih i zanimljivih ciljeva u tim područjima.

LISTOPAD 2021.

12. 10.

Komisija izdala **prvu zelenu obveznicu** za financiranje održivog oporavka.

13. 10.

Komisija i visoki predstavnik / potpredsjednik Josep Borrell predložili **pristup** koji bi obilježio snažniji angažman EU-a za miran, održiv i prosperitetan **Arktik**.

28. 10.

Na snagu stupio **prošireni mandat** **Europske agencije za lijekove**, koji je predložila Komisija.

5. 10.

Komisija predstavila prvu **strategiju EU-a za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovske kulture**

27. 10.

Komisija donijela **revidirane bankarske propise EU-a** da bi banke u Europskoj uniji bile otpornije na potencijalne buduće gospodarske šokove, i da bi pomogle u oporavku EU-a od pandemije bolesti COVID-19 i prelasku na klimatsku neutralnost.

STUDENI 2021.

2. 11.

Komisija na konferenciji COP26 o klimatskim promjenama **obećala milijardu eura za zaštitu svjetskih šuma.**

17. 11.

Komisija donijela nove **prijedloge o zaustavljanju deforestacije, inovacijama u održivom gospodarenju otpadom i o zdravom tlu** za ljude, prirodu i klimu.

19. 11.

TAIEX (Komisijin instrument za tehničku pomoć i razmjenu informacija) **proslavio 25 godina postojanja.** U ta dva i pol desetljeća TAIEX je više od 40 000 puta angažirao stručnjake iz javnog sektora EU-a koji su javnim upravama u EU-u i svijetu pomogli u rješavanju digitalnih, okolišnih i zdravstvenih izazova.

25. 11.

Komisija predložila **nove mјere kojima će se poduzećima olakšati prikupljanje kapitala u EU-u**, a stanovnicima EU-a osigurati najbolji uvjeti štednje i ulaganja.

13. 11.

Postignut politički dogovor o **jačanju rada Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti**, posebno u područjima nadzora, ranog upozoravanja, pripravnosti i odgovora.

18. 11.

Komisija je donijela **komunikaciju o politici tržišnog natjecanja spremnoj za nove izazove**, u kojoj je istaknuta važna uloga politike tržišnog natjecanja za europski oporavak, zelenu i digitalnu tranziciju te otporno jedinstveno tržište.

25. 11.

Radi zaštite integriteta izbora i otvorene demokratske rasprave Komisija definirala **nova pravila za političko oglašavanje, izborna prava i financiranje stranaka.**

26. 11.

Na **sastanku na vrhu ASEM-a** EU i Azija potvrdili partnerstvo i angažman u snažnijem oporavku od pandemije.

PROSINAC 2021.

1. 12.

EU pokrenuo **Global Gateway**, novu europsku strategiju razvoja pametnih, čistih i sigurnih veza u digitalnom, energetskom i prometnom sektoru te jačanja zdravstvenih, obrazovnih i istraživačkih sustava u cijelom svijetu.

1. 12.

Komisija potaknula **daljnju digitalizaciju pravosudnih sustava EU-a**, koji postaju pristupačniji i učinkovitiji.

8. 12.

Na sastanku na vrhu „Prehrana za rast“ **Komisija preuzeila obvezu od 2021. do 2024. osigurati 2,5 milijarde eura za poboljšanje prehrane.**

8. 12.

Komisija predložila **novi instrument za suzbijanje namjernoga gospodarskog pritiska** zemalja koje nisu članice EU-a.

9. 12.

Komisija predložila da se popis kaznenih djela u EU-u proširi na **govor mržnje i zločin iz mržnje**.

9. 12.

Komisija predstavila **akcijski plan za napredak europskog socijalnoga gospodarstva**, kako bi se iskoristio njegov gospodarski potencijal i doprinos pravednom i uključivom oporavku od pandemije bolesti COVID-19.

9. 12.

Komisija predložila **poboljšanje radnih uvjeta osoba koje rade putem digitalnih radnih platformi** i objavila nacrt smjernica o primjeni pravila tržišnog natjecanja na kolektivne ugovore za samozaposlene pojedince.

14. 12.

Radi lakšeg prelaska na čišću, zeleniju i pametniju mobilnost, Komisija predložila **modernizaciju prometnog sustava EU-a**.

14. 12.

Komisija predložila **nova pravila koja će schengensko područje bez unutarnjih graničnih kontrola učiniti otpornijim**.

15. 12.

Nova strategija Komisije za digitalne financije otvorila je vrata modernom i pojednostavljenom nadzornom izvješćivanju.

15. 12.

Komisija predložila **novi okvir EU-a za dekarbonizaciju tržišta plina, poticanje upotrebe vodika i smanjenje emisija metana.**

15. 12.

EU i Moldova potpisali sporazum o dodjeli 60 milijuna eura bespovratnih sredstava da bi se ta zemlja lakše nosila s aktualnom teškom plinskom krizom.

16. 12.

Na sastanku na vrhu Istočnog partnerstva predstavljen **obnovljeni program reformi planova za oporavak i otpornost.**

21. 12.

Kao dio šireg doprinosa EU-a izgradnji mira predložena nova politika za potporu **razoružanju, demobilizaciji i reintegraciji bivših boraca.**

SIJEČANJ 2022.**1. 1.**

Dvadeset godina eura. Počela **Europska godina mlađih.**

14. 1.

Komisija objavila Prijedlog preporuke Vijeća o **učenju za okolišnu održivost.**

18. 1.

U području visokog obrazovanja Komisija je donijela **dvije nove inicijative kojima će se putem dublje transnacionalne suradnje sveučilišta u EU-u pripremiti za budućnost.**

18. 1.

Komisija je objavila **skup alata za ublažavanje vanjskog upletanja u istraživanje i inovacije.**

26. 1.

Komisija predložila **deklaraciju o digitalnim pravima i načelima** za sve u EU-u

27. 1.

Komisija donijela **nove smjernice o državnim potporama koje se odnose na klimu, zaštitu okoliša i energiju.**

VELJAČA 2022.

1. 2.

Komisija predložila **paket hitne makrofinancijske pomoći Ukrajini** u iznosu od 1,2 milijarde eura.

2. 2.

Komisija predložila **strategiju normizacije** i otvorila vrata globalnoj ulozi norm EU-a kojima se promiču vrijednosti te otporno, zeleno i digitalno jedinstveno tržište.

15. 2.

EU pokrenuo **sustav za satelitsku povezivost** i poduzeo mјere za upravljanje svemirskim prometom kako bi Europa bila jače digitalizirana i otpornija.

15. 2.

Komisija predstavila **mјere za doprinos europskoj obrani, povećanje inovacija i rješavanje strateških ovisnosti**. Budući da jačaju suradnju unutar EU-a, te su nove inicijative konkretan korak prema integriranjem i konkurentnjem europskom obrambenom tržištu.

2. 2.

Komisija u načelu odobrila **dopunski delegirani akt o klimi** koji će ubrzati prelazak s krutih ili tekućih fosilnih goriva, među kojima i ugljena, na klimatski neutralnu budućnost.

8. 2.

Komisija predložila sveobuhvatan skup mјera za jačanje otpornosti, tehnološkog vodstva i sigurnosti opskrbe EU-a u području **tehnologije i primjene poluvodiča**.

17. i 18. 2.

Na **sastanku na vrhu Afričke unije i EU-a** u Bruxellesu čelnici postigli dogovor o zajedničkoj viziji za 2030. Slijedi paket ulaganja Afrike i Europe u vrijednosti od 150 milijardi eura.

— 23. 2.

Komisija predložila **novi akt EU-a o podacima** s pravilima o tome tko smije pristupati i upotrebljavati podatke generirane u svim gospodarskim sektorima u EU-u kako bi se osigurala pravednost u digitalnom okruženju i stvorile prilike za inovacije temeljene na podacima.

— 19. 2.

Ukrajina zatražila pomoć zbog sve većih prijetnji Rusije, a Europski koordinacijski centar za odgovor aktivirao **Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu**. Do kraja kolovoza Ukrajini je isporučeno više od 66 000 tona pomoći iz svih 27 država članica EU-a te Turske, Norveške i Sjeverne Makedonije.

— 23. 2.

Komisija predložila **novu direktivu o dužnoj pažnji za održivo poslovanje** kojom se utvrđuju pravila za poduzeća u pogledu poštovanja ljudskih prava i okoliša u globalnim lancima vrijednosti.

— 23. 2.

EU postigao dogovor o **prvom paketu sankcija** kojima se odgovara na rusko priznavanje ukrajinskih područja Donjecka i Luganska koja nisu pod kontrolom vlade kao neovisnih subjekata te na odluku o slanju ruskih postrojbi u ta područja.

— 25. 2.

EU uveo **nove pojedinačne i gospodarske sankcije** kao odgovor na rusku vojnu agresiju na Ukrajinu. Taj drugi paket sankcija obuhvaća sektore financijsku, energetiku, prometa i tehnologije, kao i viznu politiku.

— 28. 2.

EU odobrio **treći paket sankcija** protiv Rusije.

OŽUJAK 2022.

2. 3.

Komisija predložila da se **aktivira Direktiva o privremenoj zaštiti** kako bi se ljudima u bijegu od rata u Ukrajini pružila brza i učinkovita pomoć.

8. 3.

Komisija je donijela **inicijativu kohezijske politike za izbjeglice u Europi** kako bi državama članicama i regijama omogućila da pruže hitnu potporu ljudima koji bježe pred ruskom invazijom na Ukrajinu.

9. 3.

Komisija uspostavila **mehanizam solidarnosti za medicinske transfere izbjeglica** unutar EU-a u okviru Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu.

8. 3.

Komisija predložila **pravila na razini EU-a za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji**.

11. 3.

Komisija osnovala **radnu skupinu za zamrzavanje i privremeno oduzimanje**, radi učinkovite provedbe sankcija EU-a protiv ruskih i bjeloruskih oligarha uvrštenih na popis na cijelom području EU-a.

9. 3.

S obzirom na stanje u Ukrajini i kao odgovor na sudjelovanje Bjelarusa u agresiji, EU uveo **dodatne ciljane sankcije**.

16. 3.

Komisija predložila **izmjene Uredbe o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira** kako bi se povećala učinkovitost tržišta namire EU-a, istodobno zaštitila finansijsku stabilnost, što je ključna sastavnica akcijskog plana za uniju tržišta kapitala iz 2020.

15. 3.

EU uveo **četvrti paket gospodarskih i pojedinačnih sankcija** zbog ruske vojne agresije na Ukrajinu.

21. 3.

EU postigao dogovor o **strateškom kompasu za snažniju sigurnost i obranu EU-a** u sljedećem desetljeću.

22. 3.

Komisija uvela **jedinstvenu kontaktnu točku za potporu ukrajinskim istraživačima**.

23. 3.

Komisija iznijela **opcije za ublažavanje posljedica visokih cijena energije**: zajednička nabava plina i obveza minimalne popunjenoštvi skladišta plina

23. 3.

Europska komisija donijela **privremeni okvir za krizne situacije, kojim se državama članicama omogućuje da iskoriste fleksibilnost predviđenu pravilima o državnim potporama** radi podrške gospodarstvu u kontekstu ruske invazije na Ukrajinu.

25. 3.

Komisija i Sjedinjene Američke Države najavile da su se načelno dogovorile o **novom transatlantskom okviru za privatnost podataka** koji će se olakšati transatlantski protok podataka.

30.3.

U **području kružnoga gospodarstva** predložena nova pravila kako bi održivi proizvodi postali norma u EU-u te kako bi se poboljšali kružni poslovni modeli, a potrošači potaknuli na zelenu tranziciju.

22. 3.

Prvi dan primjene **Uredbe o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu** – otvoren put prema novom dobrovoljnem sustavu koji će ljudima u EU-u pomoći da štede za mirovinu.

23. 3.

U svjetlu rasta cijena hrane i ulaznih troškova Komisija predstavila **mjere za poboljšanje globalne sigurnosti opskrbe hranom** i potporu poljoprivrednicima i potrošačima u EU-u.

24. 3.

Parlament i Vijeće postigli **politički dogovor o aktu o digitalnim tržištima**. Tim će se aktom osigurati pravedna i otvorena digitalna tržišta neograničenog tržišnog natjecanja kako bi digitalna poduzeća mogla rasti na jedinstvenom tržištu i biti konkurentna na globalnoj razini.

28. 3.

Komisija donijela preporuku državama članicama da zbog ruske invazije na Ukrajinu odmah počnu primjenjivati **programe za dodjelu državljanstva i programi za dodjelu dozvole boravka ulagačima**.

TRAVANJ 2022.

6. 4.

EU poduzeo **mjere potpore afričkim regijama Sahela i jezera Čad**, ukupnim iznosom od 554 milijuna eura koji će se upotrijebiti za rješavanje akutno nesigurne opskrbe hranom i za dugoročno poboljšanje održivosti prehrambenih sustava.

6. 4.

Kao odgovor na utjecaj ruske agresije na Ukrajinu EU je najavio paket potpore u vrijednosti od 225 milijuna eura za **jačanje sigurnosti opskrbe hranom i otpornosti na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi**.

8. 4.

Unija je donijela **peti paket mjera ograničavanja protiv Rusije** kao odgovor na okrutnu rusku agresiju na Ukrajinu i njezin narod.

8. 4.

Predsjednica Komisije Ursula von der Leyen i visoki predstavnik Josep Borrell posjetili su Ukrajinu i sastali se s ukrajinskim predsjednikom Volodimirom Zelenskim. Predsjednica von der Leyen predaje upitnik EU-a.

9. 4.

U okviru globalne donatorske konferencije i kampanje **pod nazivom „Stand Up for Ukraine”** za osobe koje pred ruskom invazijom bježe u druge dijelove Ukrajine i izvan nje prikupljena je 9,1 milijarda eura, od toga miliarda eura od Europske komisije. Europska banka za obnovu i razvoj obvezala se dati još milijardu eura.

20. 4.

EU obilježio **30 godina operacija humanitarne pomoći i civilne zaštite**, kojima se pomaže ljudima u kriznim situacijama u svijetu.

23. 4.

Parlament i Vijeće postigli **politički dogovor o aktu o digitalnim uslugama**. Njime se uvodi nov, dosad nezabilježen standard odgovornosti internetskih platformi, što znači bolju zaštitu korisnika interneta i njihovih temeljnih prava.

25. 4.

Predsjednica von der Leyen i indijski premijer Narendra Modi osnovali **Vijeće EU-a i Indije za trgovinu i tehnologiju**.

26. 4.

Tim Europa intenzivirao **pomoć sušom pogodenim zemljama Roga Afrike**, a EU i njegove države članice obvezali se dati ukupno 633 milijuna eura za bolju sigurnost opskrbe hranom.

25. 4.

Komisija predložila **jačanje mandata Agencije Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu** za prikupljanje i čuvanje dokaza o ratnim zločinima i za suradnju s međunarodnim sudovima za ratne zločine.

27. 4.

Komisija predložila **propis EU-a i preporuku za suzbijanje zlouporabe sudskih postupaka** protiv novinara i boraca za ljudska prava.

27. 4.

Komisija predložila **politiku zakonitih migracija**, koja obuhvaća i inicijative koje će koristiti gospodarstvu EU-a, ojačati suradnju s trećim zemljama i dugoročno poboljšati opće upravljanje migracijama.

28. 4.

Unija i međunarodni partneri predstavili **Deklaraciju o budućnosti interneta**.

SVIBANJ 2022.

3. 5.

Komisija osnovala **europski prostor za zdravstvene podatke**. Njime će se građanima omogućiti da kontroliraju i upotrebljavaju svoje zdravstvene podatke u matičnoj zemlji i drugim državama članicama te će se poticati istinsko jedinstveno tržište za digitalne zdravstvene usluge i proizvode.

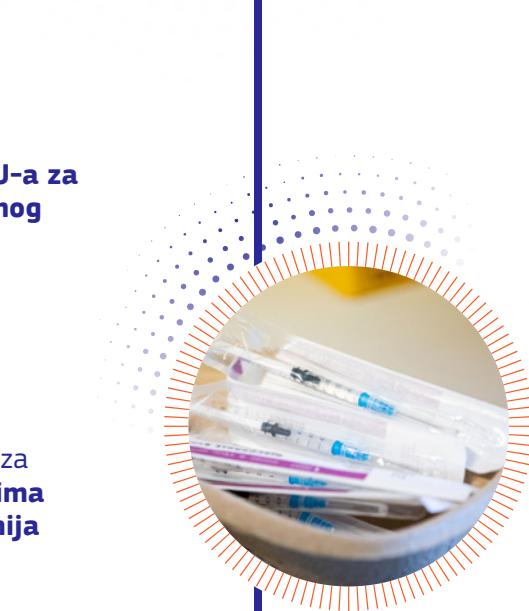
9. i 10. 5.

EU je domaćin **6. briselske konferencije pod nazivom „Potpora budućnosti Sirije i regije”**, na kojoj se putem preuzimanja obveza u ukupnom iznosu od 6,4 milijarde eura za 2022. i nakon toga, mobilizirala pomoći Sirijcima i zajednicama domaćinima u susjednim zemljama. Od tog iznosa EU se obvezao osigurati više od 4,8 milijardi eura, a Komisija je od toga izdvojila više od 3,1 milijarde eura.

11. 5.

Komisija predložila **nove propise EU-a za sprečavanje i suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece na internetu**.

11. 5.

Komisija predložila porezne poticaje za vlasnički kapital kako bi se **poduzećima pomoglo da rastu, postanu snažnija i otpornija**.

9. 5.

Završila Konferencija o budućnosti Europe Cjelogodišnje rasprave i suradnja građana i političara dovele do 49 prijedloga i više od 320 mjera za institucije EU-a.

10. 5.

Postignut politički dogovor o **Aktu o digitalnoj operativnoj otpornosti**, čime se pridonosi većoj otpornosti našeg finansijskog sustava na kibernapade i druge digitalne rizike.

12. 5.

Na **drugom globalnom sastanku na vrhu o bolesti COVID-19** Komisija se obvezala s još 400 milijuna eura potpore ubrzati uvođenje i primjenu cjepiva i drugih mjera protiv bolesti COVID-19 u Africi.

12. 5.

U Tokiju **EU i Japan** održali 28. sastanak na vrhu, na kojem su potvrdili bliske i sveobuhvatne odnose i pokrenuli digitalno partnerstvo.

13. 5.

Postignut politički dogovor o **novim pravilima o kibersigurnosti mrežnih i informacijskih sustava**, čime se osigurava zaštita građana i poduzeća te njihovo povjerenje u osnovne usluge.

18. 5.

Komisija i visoki predstavnik predstavili **analizu nedovoljnog ulaganja u obranu** i predložili daljnje mјere nužne za jačanje europske obrambene industrijske i tehnološke baze.

18. 5.

Komisija predstavila planove hitnog odgovora Unije na pitanje **manjka finansijskih sredstava i dugoročne obnove u Ukrajini**.

25. 5.

Komisija predložila **pravila o kriminalizaciji kršenja mjera ograničavanja** te o zamrzavanju i oduzimanju imovine osoba koje krše mjere ograničavanja i drugih kriminalaca.

12. 5.

Europska komisija uspostavila **trake solidarnosti** da bi pomogla ukrajinskom izvozu poljoprivrednih proizvoda

18. 5.

EU predstavio **plan REPowerEU** za brzo smanjenje ovisnosti o ruskom fosilnom gorivu i brz prelazak na zeleno gospodarstvo.

18. 5.

EU objavio **strateško partnerstvo sa zemljama Perzijskog zaljeva** s ciljem proširenja i produbljivanja suradnje s Vijećem za suradnju u Zaljevu i njegovim državama članicama.

23. 5.

Komisija donijela **krizni plan za promet** u kojem su utvrđene konkretnе mјere za zaštitu prometa u EU-u u kriznim vremenima.

LIPANJ 2022.

3. 6.

EU donio šesti paket mjera ograničavanja protiv Rusije, u kojem je i zabrana uvoza najvećeg dijela ruske naftе.

16. 6.

Na temelju smjernica Komisije iz svibnja 2021. postignut dogovor o **novom kodeksu dobre prakse u suzbijanju dezinformacija**.

23. 6.

Čelnici EU-a dodijelili **Ukrajini** i **Moldovi** status zemlje kandidatkinje. Prepoznali i europsku perspektivu Gruzije.

24. 6.

EU predstavio obnovljeni program **međunarodnog upravljanja oceanima**.

30. 6.

Predsjednica Komisije von der Leyen i predsjednica vlade Novog Zelanda Jacinda Ardern najavile zaključenje pregovora o **sveobuhvatnom trgovinskom sporazumu**.

7. 6.

Postignut politički dogovor o prijedlogu o **rodnoj ravnoteži u upravama trgovačkih društava**.

22. 6.

Komisija donijela prijedloge o **obnovi prirode u Europi** do 2050. i **smanjenju upotrebe pesticida** za 50 % do 2030.

23. 6.

Uoči sastanka Europskog vijeća u Bruxellesu **sastanak čelnika EU-a i zapadnog Balkana**.

30. 6.

Europski parlament i države članice EU-a postigli politički dogovor o novoj uredbi za rješavanje poremećaja koje na jedinstvenom tržištu izazivaju strane subvencije.

30. 6.

Suzakonodavci postigli dogovor o europskoj uredbi o kriptoimovini. Tim novim pravnim okvirom **zaštitit će se potrošači, integritet tržišta i financijska stabilnost**, a omogućiti daljnje inovacije u sektoru kriptoimovine.

SRPANJ 2022.

1. 7.

Na snagu stupila **nova pravila o roamingu**, pa građani mogu nastaviti koristiti pogodnosti „u roamingu kao kod kuće”.

5. 7.

Komisija donijela **novi europski program za inovacije**, koji će Europu učiniti predvodnicom novog vala visokoteknoloških inovacija i *start-up* poduzeća.

13. 7.

Izvješće o vladavini prava za 2022.: Komisija izdala preporuke po državama članicama.

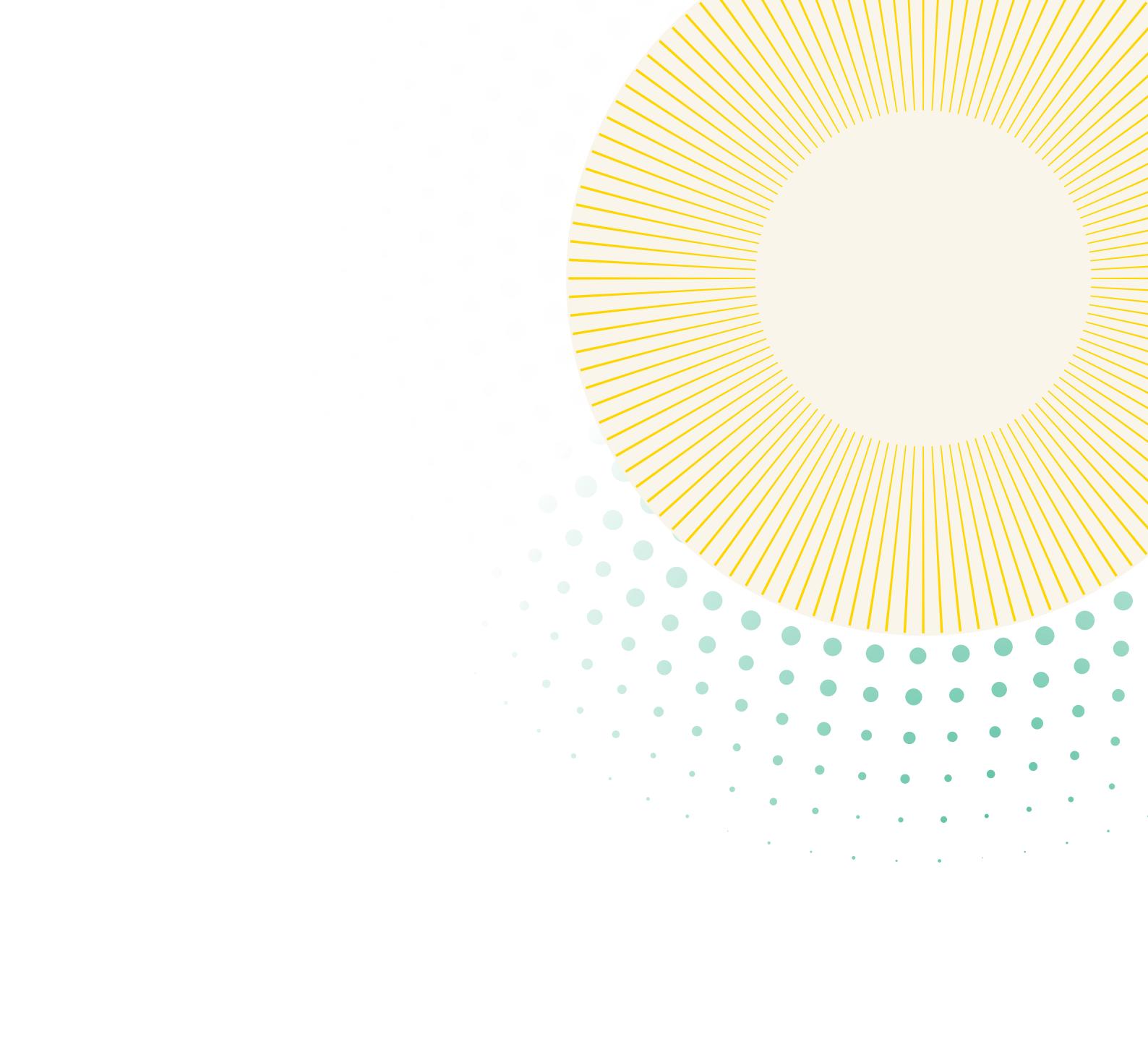
19. 7.

Europska unija počela **pristupne pregovore s Albanijom i Sjevernom Makedonijom**.

20. 7.

Komisija predstavila prijedlog **Štednja plina za sigurnu zimu**, novi zakonodavni instrument i plan smanjenja potražnje radi pripreme EU-a za prekide u opskrbi plinom.

Europska komisija nije odgovorna za posljedice ponovne uporabe ove publikacije.

© Europska unija, 2022.

Politika ponovne uporabe dokumenata Europske komisije provodi se na temelju Odluke Komisije 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. o ponovnoj uporabi dokumenata Komisije (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.).

Osim ako je navedeno drukčije, ponovna uporaba ovog dokumenta dopuštena je na temelju dozvole Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znači da je ponovna uporaba dopuštena uz navođenje relevantnih podataka u svih izmjena.

Za uporabu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu Europske unije možda će biti potrebno izravno zatražiti dopuštenje od nositelja prava. Europska unija nije vlasnik autorskih prava za sljedeće elemente:

- str. 17.: Zaslon s nizovima postotaka – izvor: AdobeStock;
- str. 29.: Dijete maše europskom zastavom – izvor: AdobeStock;
- str. 38.: Trgovina „Pulawska 20“ u Varšavi, u Poljskoj – © Konrad Smoleński;
- str. 39.: Kiril Slavov iz Sofije – © Vihren Georgiev;
- str. 43.: Solarnе ploče i vjetrenjače – izvor: AdobeStock; Inženjer i mladi tehničar – izvor: AdobeStock; Cjevodov za vodik – izvor: AdobeStock; Moderni pogon za bioplín – izvor: AdobeStock; Radnik, krovna solarna elektrana – izvor: AdobeStock;
- str. 45.: Nadia Dobrianska kod kuće u Blackrocku, Cork, Irska – © John Allen;
- str. 47.: Nikola Haritonov – © Marc Libre Roig;
- str. 52.: Adam King kod kuće u Youghalu, okrug Cork, Irska – © John Allen;
- str. 59.: Kolaž stabla jabuke i traktor, izvor: AdobeStock;
- str. 60.: Bosco Verticale, Milano, Italija – izvor: Unsplash; Maria Teresa Ferres – © Marc Libre Roig;
- str. 65.: Arhitekt muškarac – © Emmanuel Ikwuegbu, Unsplash; Muškarac koji sjedi – © Rayul, Unsplash; Osoba u tunelu u Zürichu – © Ricardo Gomez Angel, Unsplash;

- str. 66.: Tim internetske platforme za potporu Ukrajini – © Marian Curcuta;
- str. 67.: Muškarac sadi stablo – izvor: © EU;
- str. 68.: Vjetrenjača – izvor: © EU; Kožarska radnica – izvor: Shutterstock;
- str. 71.: Portret francuskog novinara Frederica Leclerc-Imhoffa, ubijenog u Ukrajini – © Bertrand Guay/AFP, Getty Images;
- str. 73.: Anna Ohnweiler – © Christoph Ohnweiler;
- str. 74.: Anastasiia Konovalova – © Ioana Moldovan;
- str. 77.: Leverne Nijman i Leah Cormsit – © Christophe Lipoppe;
- str. 80.: Bosco Verticale, Milano, Italija – © Daniel Seßler, Unsplash;
- str. 81.: Inuitske kuće – izvor: iStock;
- str. 85.: Sentinel 1 – © ESA.

Izvori ikona – Flaticon i AdobeStock

Ured za publikacije
Europske unije

Print

ISBN 978-92-76-53362-7

doi:10.2775/61643

NA-07-22-502-HR-C

PDF

ISBN 978-92-76-53366-5

doi:10.2775/684802

NA-07-22-502-HR-N